

NR 5
2000

1 września 2000

BIULETYN
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

w numerze m. in.:

- Planowanie energetyczne w gminach
- Komisje kwalifikacyjne
- Kary pieniężne

**PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI**

Warszawa, 14 sierpnia 2000 r.

dr Leszek Juchniewicz

Dzień Energetyka

Z okazji Święta Energetyka życzę Państwu wszelkiej pomyślności i satysfakcji zarówno w pracy zawodowej jak i w życiu osobistym. Wszystkim energetykom składam wyrazy uznania i podziękowania za ofiarną pracę.

Aktualnie współtworzymy nowe oblicze polskiej energetyki. Każda restrukturyzacja, szczególnie tak istotnej i skomplikowanej gałęzi przemysłu, nigdy nie jest wolna od błędów i potknięć. Dziś jednak, i pragnę to z całą mocą podkreślić, macie prawo do satysfakcji z własnych dokonań. Wasze umiejętności, konsekwencja i zaangażowanie pozwalają mi ufać, że rozpoczęte dzieło regulacji sektora dokończymy wspólnie z powodzeniem i korzyścią dla Polski.

Wasz codzienny trud przyczynia się do osiągania coraz to lepszych wyników w dziele reformowania tej ważnej dziedziny gospodarki na trudnej drodze do rynku. To konkurencja jest najlepszym narzędziem poprawy efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw energetycznych i ochrony interesów konsumentów. A przecież pamiętać musimy, że wszyscy jesteśmy odbiorcami energii, a w związku z tym tak samo zależy nam powinno, aby dostawy energii jeszcze przez długie lata były pewne, bezpieczne, odpowiedniej jakości i na odpowiednim poziomie cen.

Jestem przekonany, że nasze wspólne konsekwentne działania, dbałość i troska spowodują coraz szybsze unowocześnianie sektora i już wkrótce przyniosą wymierne skutki zarówno dla gospodarki jak i odbiorców energii, a więc nas Wszystkich.

Jeszcze raz z okazji Dnia Energetyka życzę Wam i Waszym Rodzinom wiele radości, zadowolenia i osiągnięć zarówno na polu zawodowym jak i osobistym.

Z poważaniem

OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy!

Nieustannie trwające prace legislacyjne w obszarze energetyki przynoszą kolejne nowelizacje ustawy – Prawo energetyczne i niebawem spowodują, niecierpliwie oczekiwaną w sektorze, zmianę niektórych aktów wykonawczych. Skala przekształceń, w tej dziedzinie gospodarki narodowej, przeszła zapewne wszelkie oczekiwania jej autorów z 1997 r. Dzisiaj, jest jeszcze zbyt wcześnie, aby jednoznacznie przesądzić, czy nasze przepisy prawa zbyt wybiegają w przyszłość, czy też praktyka gospodarcza przedsiębiorców nie nadąga za postępującym procesem legislacyjnym w państwie prawa. Przyciąganie przysłowiowej Temidy przez którąkolwiek wpływową grupę nacisku może oznaczać groźbę poważnego naruszenia interesów odbiorców energii i paliw.

W tym numerze Biuletynu, publikujemy ustawę, która przybliży sektor energetyki do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej. Joanna Kędzia omawia wybrane orzeczenia Sądu Antymonopolowego. Zamieszczamy informacje o nowych progach koncesyjnych. Zachęcamy do poznania odpowiedzi na liczne pytania kierowane do naszego Urzędu w sprawie działalności Komisji Kwalifikacyjnych i wydawanych przez nie świadectw. Doniesienia prasy regionalnej wskazują jak aktualnym i niezwykle ważnym tematem regulacji jest planowanie zaopatrzenia energetycznego w gminach, dlatego proponujemy zapoznanie się z pismem Prezesa URE skierowanym do wszystkich gmin, artykułem dr Agnieszki Dobroczyńskiej oraz ofertą środowiska nauk ekonomicznych.

Regulator działa przy otwartej kurtynie, jednak zawsze na podstawie prawa i w granicach prawa, przeto informujemy zarówno o kolejnych rozstrzygniętych sporach, jak i pierwszych, karach pieniężnych wymierzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Sprawozdanie, z ciekawej inicjatywy szkoleniowej prowadzonej w URE, prezentujemy pod swojsko brzmiącym tytułem „Warsztaty Regulatora”. Ta forma kształcenia i wymiany doświadczeń regulacyjnych cieszy się dużym uznaniem pracowników Urzędu. Żywimy nadzieję, że poruszane na seminariach zagadnienia znajdą swoje odzwierciedlenie w powołanej przez Prezesa URE – książkowej serii wydawniczej – „Biblioteczka Regulatora”, o czym informujemy na łamach Biuletynu.

Biuro Komunikacji Społecznej i Informacji

SPIS TREŚCI

Ustawa o ratyfikacji Traktatu Karty Energetycznej...	2
Orzecznictwo Sądu Antymonopolowego	2
Koncesje po nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne	6
Planowanie energetyczne w gminach	9
Warsztaty Regulatora	13
Praktyka orzekania przez Prezesa URE w rozstrzyganiu sporów, w II kwartale 2000 roku	20
Co nowego w działalności komisji kwalifikacyjnych	23
Wymierzanie kar pieniężnych przez Prezesa URE w I półroczu 2000 roku	26
PEMP – Polski program efektywnego wykorzystania energii w napędach elektrycznych	28
Aspekty regulacyjne i rynkowe konsolidacji przedsiębiorstw energetycznych	31
Informacje i komunikaty	34

BIULETYN URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Wydawca: Urząd Regulacji Energetyki

Redaguje: Biuro Komunikacji Społecznej i Informacji URE

Adres Redakcji: 00-872 Warszawa, ul. Chłodna 64, tel. 661 62 22, fax 661 62 24

Skład, łamanie, organizacja druku i kolportaż: Studio Literka, ul. Walecznych 61, 03-920 Warszawa, tel./fax 671 73 51. Oddano do druku 29 sierpnia 2000 r.

Nakład: 3000 egzemplarzy. ISSN 1506-090X Cena zł 12,-

Materiały fotograficzne wykorzystano za zgodą właścicieli praw autorskich. Informacji o warunkach prenumeraty udzielamy pod numerem tel. (022) 661 62 22

Numer konta bankowego do wpłat za prenumeratę: NBP O/O Warszawa: 1010101-2873-223-1, Urząd Regulacji Energetyki (Biuletyn URE).

USTAWA

z dnia 26 maja 2000 r.

o ratyfikacji Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska.

(Dz. U. Nr 53, poz. 636, z dnia 7 lipca 2000 r.)

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska, sporządzonych w Lizbonie dnia 17 grudnia 1994 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: A. Kwaśniewski

ORZECZNICTWO SĄDU ANTYMONOPOLOWEGO

Joanna Kędzia

Odmowa zatwierdzenia zmiany taryfy dla ciepła

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy oddalił odwołanie przedsiębiorstwa ciepłowniczego od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, w której organ ten odmówił zatwierdzenia przedstawionej przez to przedsiębiorstwo zmiany taryfy dla ciepła (wyrok z dnia 28 czerwca 2000 r., sygn. akt XVII Arne 1/00). Tym samym Sąd poparł stanowisko Prezesa URE, zgodnie z którym niedopuszczalna jest zmiana taryfy niezgodna z obowiązującymi przepisami – nawet jeżeli byłaby korzystna dla odbiorców.

Działając na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne¹⁾, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmówił zatwierdzenia zmiany taryfy dla ciepła, przedstawionej przez przedsiębiorstwo ciepłownicze (zwane dalej MPEC), wskazując na jej niezgodność z obowiązującymi w tej materii przepisami (decyzja z dnia 30 listopada 1999 r., znak: OWR-820/252-A/20/99/JM).

MPEC wnioskowało, aby wobec jednej z grup odbiorców ciepła (właściciele domów jednorodzinnych) wprowadzić, w miejsce dotychczasowych cen i stawek opłat, rozliczenia w postaci jednej, stałej opłaty, która miałaby – zdaniem przedsiębiorstwa – uwzględniać wszystkie składowe dotychczasowej struktury opłat. Proponowaną zmianę MPEC uzasadniało małą przejrzystością dotychczasowej

taryfy, która – zdaniem tego przedsiębiorstwa – zaciera relacje między płaconą należnością za ciepło a rzeczywistą wielkością jego zużycia, jak również nie uwzględnia specyfiki wspomnianej kategorii odbiorców. Zdaniem MPEC, proponowana zmiana byłaby korzystna dla tych odbiorców. Należy dodać, że przedsiębiorstwo odmówiło przedstawienia – na żądanie Prezesa URE – struktury procentowej składników proponowanej przez siebie opłaty, stwierdzając iż takie przedstawienie nie jest możliwe do ustalenia i że dla każdego odbiorcy udział ten będzie inny.

Prezes URE, rozpatrzywszy wniosek, wydał wspomnianą wyżej decyzję. Wyraził w niej pogląd, iż proponowana zmiana taryfy jest niezgodna z przepisami (obowiązującego wówczas) rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie ciepłem, w tym rozliczeń z indywidualnymi odbiorcami w lokalach²⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem taryfowym”), a w szczególności z § 5 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 oraz § 7 ust. 3, § 15 ust. 1 i 2 oraz § 20 ust. 1 tego rozporządzenia. Poza tym, nie posiadając danych dotyczących struktury ustalonej przez MPEC opłaty, Prezes URE nie mógł ustosunkować się do kwestii, czy udział poszczególnych opłat będzie odpowiadał uzasadnionym kosztom, poniesionym na wykonanie usługi dla odbiorców, a zatem czy

1) Dz. U. Nr 54, poz. 348 i Nr 158, poz. 1042, z 1998 r. Nr 94, poz. 594, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, 1126, z 1999 r. Nr 88, poz. 980, Nr 91, poz. 1042 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 43, poz. 489 i Nr 48, poz. 555.

2) Rozporządzenie to zostało ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 132, pod poz. 867 (ze zmianą ogłoszoną w Dz. U. z 1999 r. Nr 30, poz. 291). Na mocy art. 7 ustawy z dnia 26 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 48, poz. 555) zostało ono utrzymane w mocy w zakresie, w jakim nie jest sprzeczne z przepisami ustawy – Prawo energetyczne w brzmieniu nadanym przez ustawę zmieniającą.

poszczególne składniki opłaty łącznej, zaproponowanej przez przedsiębiorstwo, zostały ustalone w sposób odpowiadający poniesionym kosztom.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy, oddalając odwołanie, wraz z m.in. następujący poglądy:

„Wprawdzie nie bez pewnej racji MPEC wywodzi, iż taryfa powinna uwzględniać sytuację poszczególnych grup odbiorców funkcjonujących w odmiennych warunkach niż pozostali odbiorcy, niemniej przedstawiona propozycja w zakresie wprowadzenia w rozdziale 7 taryfy MPEC nowego punktu 7.2.6. o treści: „opłata jednoczłonowa w wysokości 28,12 zł za 1 GJ netto dla właścicieli domów jednorodzinnych” nie mieści się w granicach przewidzianych w rozporządzeniu taryfowym. Na przeszkodzie stoi tutaj w szczególności § 24 ust. 1 rozporządzenia taryfowego. W świetle tego przepisu w uzasadnionych przypadkach, na wniosek odbiorcy, przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w § 7 ust. 1 – 3, mogą prowadzić rozliczenia, w których zamiast ceny za zamówioną moc ciepłą i ceny ciepła stosuje się tylko ceny ciepła nie przekraczające wartości obliczonej według określonego wzoru. Zatem może tutaj jedynie wchodzić w grę odpowiednie zagregowanie w jednej pozycji mocy cieplnej i ceny ciepła, jednakże przy pozostawieniu w mocy pozostałych elementów, które taryfa powinna zawierać a określonych w § 7 ust. 3 rozporządzenia taryfowego.

Sąd podziela także stanowisko prezentowane w zaskarżonej decyzji, iż przedstawiona propozycja zmiany taryfy jest nieweryfikowalna od strony kosztowej. Nie można zatem ustalić, czy proponowana dla wspomnianej grupy odbiorców opłata jednoczłonowa pozostaje w zgodności z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.). I tak stosownie do art. 45 ust. 1 powołanej ustawy taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła powinny zapewnić, po pierwsze pokrycie uzasadnionych kosztów działalności przedsiębiorstw energetycznych w zakresie: wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu paliwami i energią, kosztów modernizacji, rozwoju i ochrony środowiska, po drugie zaś ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen. Powołany wyżej przepis, akcentujący z jednej strony konieczność zapewnienia przedsiębiorstwu sieciowemu pokrycia w taryfie uzasadnionych kosztów działalności, z drugiej zaś ochronę odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen, prowadzi do wniosku, iż ceny, opłaty oraz warunki ich stosowania zawarte w taryfie (por. art. 3 pkt 17 ustawy – Prawo energetyczne) powinny być na poziomie rzeczywistości niezbędnym ze względów techniczno – organizacyjnych lub ekonomicznych do prowadzenia przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej. Poziom cen przewidziany w taryfie powinien uwzględniać także należyta staranność takiego przedsiębiorstwa (por. art. 355 § 2 k.c. i art. 40 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne).

Analizując projekt taryfy na potrzeby jej zatwierdzenia (art. 47 Prawa energetycznego) Prezes URE powinien sprawdzić, czy proponowana taryfa zgodna jest z obowiązującymi

w tym zakresie przepisami, a w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 Prawa energetycznego. Skoro sam autor proponowanej zmiany taryfy nie może ustalić odpowiedniej struktury procentowej składników opłaty łącznej i we wniosku o zmianę taryfy nie dokonał podziału odbiorców na grupy złożone z właścicieli domów jednorodzinnych, Prezes URE nie mógł wykonać swego ustawowego obowiązku w zakresie sprawdzenia, czy udział poszczególnych opłat, w tym także proponowanej do wprowadzenia, będzie odpowiadał uzasadnionym kosztom poniesionym na świadczenie danej usługi lub wykonanie czynności dla danej grupy odbiorców, a zatem czy poszczególne składniki opłaty łącznej zostały ustalone w sposób odpowiadający poniesionym kosztom. Już choćby z tego powodu Prezes URE miał podstawy dla odmowy zatwierdzenia zmiany w taryfie.”

W tym stanie sprawy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Antymonopolowy odwołanie oddalił (art. 479³⁴ § 1 k.p.c.).

Wstrzymanie dostaw gazu do budynku mieszkalnego

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy oddalił odwołanie odbiorców paliwa gazowego od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, w której organ ten stwierdził, iż wstrzymanie przez przedsiębiorstwo energetyczne dostawy gazu do budynku mieszkalnego nie było nieuzasadnione (wyrok z dnia 26 kwietnia 2000 r., sygn. akt XVII Ame 52/99). Istota sporu sprowadzała się do faktu, że kilkunastu współwłaścicieli budynku mieszkalnego nie mogło dojść do porozumienia w sprawie zarządzania nieruchomością wspólną i na wniosek jednego z nich wyspecjalizowana firma, po stwierdzeniu niesprawności instalacji gazowej – odciął dopływ gazu. Pozostali współwłaściciele uznali, że winę za to ponosi przedsiębiorstwo gazownicze.

Na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek odbiorców paliwa gazowego, rozstrzygnął spór pomiędzy nimi a dostawcą tego paliwa, jaki zaistniał w następującym stanie faktycznym.

Jeden ze współwłaścicieli nieruchomości w K. zlecił firmie, zajmującej się kontrolą, instalacją i remontami instalacji gazowych, sanitarnych i ogrzewania, kontrolę stanu instalacji gazowej w nieruchomości. Kontrola ta wykazała nieszczelność instalacji i, co za tym idzie, zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców. Kontrolujący poinformował o powyższym współwłaścicieli nieruchomości oraz dostawcę paliwa gazowego i wyznaczył termin do usunięcia nieszczelności instalacji. Po bezskutecznym upływie tego terminu (remont instalacji nie został wykonany wskutek sporów między współwłaścicielami) pracownik firmy, która przeprowadziła kontrolę instalacji gazowych w nieruchomości (nie będący pracownikiem przedsiębiorstwa energetycznego – dostawcy gazu), zamknął zawór gazowy i odciął dopływ gazu do budynku. Przedsiębiorstwo energetyczne (dostawca gazu) zawiesiło

w związku z powyższym dostarczanie paliwa do nieruchomości – do czasu usunięcia nieszczelności instalacji.

Dwie osoby spośród współwłaścicieli nieruchomości – Janina M. i Ewa Ł. – zwróciły się do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego, zarzucając przedsiębiorstwu energetycznemu nieuzasadnione wstrzymanie dostaw paliwa gazowego. Podniosły też kwestię nieprawidłowości przeprowadzonej w nieruchomości kontroli sprawności instalacji gazowej.

Prezes URE, rozpatrzywszy spór, wydał wspomnianą wyżej decyzję. Wyraził pogląd, iż w świetle obowiązujących przepisów działania zarówno podmiotu kontrolującego sprawność instalacji gazowej, jak i przedsiębiorstwa energetycznego były właściwe. Ponadto, Prezes URE zwrócił uwagę, że dopływ gazu do budynku odcięto nie przedsiębiorstwo energetyczne, lecz osoba trzecia – podmiot dokonujący kontroli. Brak jest zatem podstaw, aby przedsiębiorstwo energetyczne ponosiło z tego tytułu odpowiedzialność.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy, oddalając odwołanie, wyraził m.in. następujący pogląd:

„Odcięcia gazu, na co słusznie zwrócono uwagę w skarżonej decyzji, nie dokonało przedsiębiorstwo energetyczne, ale osoba trzecia (...), działająca w imieniu i na rzecz jednego ze współwłaścicieli wspólnej nieruchomości. W tej sytuacji przedsiębiorstwo energetyczne nie może ponosić odpowiedzialności, w rozumieniu art. 471 k.c., za działania wspomnianej osoby, odcinającej dopływ gazu do budynku stanowiącego współwłasność kilku osób.

Osoba odcinająca gaz, jako prowadząca zarobkowo działalność gospodarczą w zakresie remontu instalacji gazowych, niewątpliwie posiada odpowiednie uprawnienia do wykonawstwa instalacji gazowych. Odcinając gaz, jak można sądzić (art. 231 k.p.c.), miała rozeznanie, iż nie w pełni sprawna instalacja gazowa stwarza możliwość zaistnienia wybuchu gazu. Zdaniem Sądu istnienie już takiej potencjalnej możliwości stanowi wystarczającą przesłankę dla zamknięcia dopływu gazu do budynku, a to z uwagi na wręcz nieobliczalne skutki, jakie może za sobą pociągnąć wybuch gazu. Zagrożenie wybuchem gazu (...) dostrzegł także organ nadzoru budowlanego, akcentując zasadność odcięcia gazu do czasu przeprowadzenia remontu instalacji gazowej (stanowisko tego organu znajduje się w aktach sprawy – przypis J.K.). Jednakże podjęcie tych robót było blokowane przez Współwłaścicielki (tzn. Janinę M. i Ewę Ł. – przypis J.K.), za co w najmniejszym stopniu nie może ponosić odpowiedzialności przedsiębiorstwo energetyczne. Wymaga przy tym podkreślenia, że Współwłaścicielki, zarówno w postępowaniu administracyjnym jak i sądowym, nie zaoferowały jakiegokolwiek dowodu na okoliczność, iż instalacja gazowa była w pełni sprawna i nie stwarza zagrożenia wybuchem gazu (np. dowód z ekspertyzy odpowiedzialnego rzeczoznawcy).

W świetle art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego o nieuzasadnionym wstrzymaniu (przerwaniu) przez dostawcę dostarczania paliwa gazowego można mówić jedynie wów-

czas, gdy wspomnianemu podmiotowi można przypisać znamiona winy, a w szczególności gdy nie zostały przewidziane w tym względzie przesłanki zawarte w obowiązujących przepisach. W niniejszej sprawie trudno zaś dopatrzeć się takich okoliczności, a zwłaszcza winy przedsiębiorstwa energetycznego w niedostarczaniu paliwa gazowego. Pomijając już zagadnienie, że to nie on odciał dostawę gazu, lecz jeden ze współwłaścicieli nieruchomości wspólnej, przedsiębiorstwo energetyczne w wyniku tej czynności faktycznej nie ma realnych możliwości dostarczania gazu na rzecz któregośkolwiek z odbiorców zamieszkujących sporny budynek. Dostarczanie gazu na ich rzecz musiałoby się bowiem odbywać za pośrednictwem tej samej wewnętrznej instalacji gazowej, nie będącej na stanie majątkowym przedsiębiorstwa, co do której istnieje spór pomiędzy współwłaścicielami, czy spełnia ona wymogi obowiązujących w tej mierze przepisów technicznych. W tej sytuacji trudno byłoby domagać się od przedsiębiorstwa energetycznego, czy choćby oczekiwać, aby był on mediatorem w zaistniałym konflikcie między współwłaścicielami, a w szczególności, jak to zapewne oczekiwałyby Współwłaścicielki, aby przesądził o ich racjach i wydał dyspozycję o wznowieniu na ich rzecz dostaw gazu za pośrednictwem wspomnianej wewnętrznej instalacji gazowniczej, której stan techniczny (...) budzi zastrzeżenia innego współwłaściciela.

Zdaniem Sądu, to współwłaściciele budynku powinni rozstrzygnąć kwestię technicznej sprawności wewnętrznej instalacji gazowej, stanowiącej część składową wspólnej nieruchomości. Jeżeli nie ma co do tego zgody, zaś podjęcie takiego rozstrzygnięcia przekraczałoby zakres zwykłego zarządu, każdy ze współwłaścicieli może żądać upoważnienia sądowego dla dokonania danej czynności (por. art. 201 k.c.). Innymi słowy, w razie braku zgody wszystkich współwłaścicieli co do stanu technicznego wewnętrznej instalacji gazowej, to nie przedsiębiorstwo energetyczne powinno rozstrzygnąć taki spór i jednostronnie zadecydować o sprawności technicznej tej instalacji, wznowiając zarazem dopływ gazu do instalacji. Można zatem prezentować stanowisko, iż wobec braku po stronie współwłaścicieli zgody co do kwestii technicznej sprawności wewnętrznej instalacji gazowej, za pośrednictwem której gaz mógłby być rozprowadzany do poszczególnych lokali mieszkalnych, po stronie przedsiębiorstwa energetycznego mamy do czynienia z sytuacją zbliżoną do niemożności świadczenia w rozumieniu art. 475 § 1 k.c., zwalniającą go od odpowiedzialności. W świetle tego przepisu, jeżeli świadczenie stało się niemożliwe skutkiem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, zobowiązanie wygasa.

Również i do właściwości rzeczowej Prezesa URE nie należy rozstrzyganie wewnętrznych sporów pomiędzy współwłaścicielami wspólnej nieruchomości, co do stanu technicznego urządzeń, za pośrednictwem których rozprowadzane są nośniki energii w tej nieruchomości. Taki spór należy do kompetencji sądu cywilnego. Merytoryczne rozpoznanie takiej sprawy przez Prezesa URE naruszałoby zatem art. 19 i 20 k.p.a. Stosownie do art. 19 k.p.a. organy administracji publicznej przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. W świetle zaś art. 20

k.p.a. właściwość rzeczową organu administracji publicznej ustala się według przepisów o zakresie jego działania.

Wobec odcięcia gazu przez osobę trzecią, reprezentującą interesy jednego ze współwłaścicieli, brak jest podstaw dla stawiania przedsiębiorstwu energetycznemu zarzutu ponoszenia odpowiedzialności z tytułu nieuzasadnionego wstrzymania dostaw gazu na tej podstawie, że odmówił swego uczestnictwa w przeprowadzeniu kontroli wewnętrznej instalacji gazowej, nie będącej na jego stanie majątkowym, stosownie do przepisu § 7 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6 sierpnia 1998 r. (w sprawie szczegółowych zasad przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne oraz wzorów protokołu kontroli i upoważnień do przeprowadzania kontroli – Dz. U. Nr 107, poz. 672 – przypis J.K.). Ewentualne uchybienia formalne przedsiębiorstwa, związane z odmową przeprowadzenia wspomnianej kontroli, czy też odpłatnego, na ich zlecenie (Współwłaściciel – przypis J.K.), badania szczelności instalacji gazowej, nie mogą same przez się przesądzać o odpowiedzialności przedsiębiorstwa z tytułu nieuzasadnionego wstrzymania gazu. Nic bowiem nie stało na przeszkodzie, aby Współwłaścicielki zleciły wspomniane czynności innej osobie, mającej odpowiednie ku temu uprawnienia techniczne, i pozytywne w tym względzie wyniki przekazały przedsiębiorstwu energetycznemu, na okoliczność spełniania przez wewnętrzną instalację gazową wszystkich obowiązujących wymogów technicznych (...).

Dla spornej w sprawie kwestii odpowiedzialności przedsiębiorstwa energetycznego nie ma także istotnego znaczenia akcentowana przez współwłaścicielki okoliczność nie posiadania informacji, z jakiego powodu odcięty został gaz. Po pierwsze, to nie przedsiębiorstwo odcięło dostawę gazu. Trudno zatem oczekiwać, aby podawało

powody, którymi kierowała się osoba trzecia. Niewątpliwie taką informację posiadał inny współwłaściciel budynku, dający odpowiednie zlecenie osobie odcinającej gaz. Po drugie, okoliczność, że między współwłaścicielami nie ma zgody, nie może stanowić podstawy dla czynienia zarzutów przedsiębiorstwu energetycznemu. Rzeczą bowiem współwłaścicieli jest w sprawach związanych z wspólną nieruchomością ustanowienie odpowiedniej reprezentacji, stwarzającej także możliwość przepływu informacji między współwłaścicielami wspólnej nieruchomości.

Reasumując, skoro odcięcie dostaw gazu nie było działaniem przedsiębiorstwa energetycznego, zaś Współwłaścicielki blokowały doprowadzenie niesprawnej instalacji do stanu technicznego, który wykluczałby potencjalną możliwość wybuchu gazu, przedsiębiorstwo energetyczne nie ponosi odpowiedzialności za brak dostaw gazu do wspólnego budynku”.

W tym stanie sprawy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Antymonopolowy odwołanie oddalił (art. 479³⁴ § 1 k.p.c.).

Podobny wyrok zapadł w sprawie o sygn. akt XVII Ame 51/99. Od wyroku tego strona powodowa wniosła kasację do Sądu Najwyższego.

*Autorka jest pracownikiem
Biura Prawnego URE*

Sprostowanie:

W Biuletynie URE nr 4/2000 w przypisie 1. do artykułu Ryszarda Taradejny pt. Wielka nowelizacja Prawa energetycznego (na str. 13) wyrazy „Nr 88, poz. 980” powinny być umieszczone po wyrazach „z 1999 r.” a nie po wyrazach „z 1997 r.”.

**„Biuletyny Branżowe Urzędu Regulacji Energetyki
– Energia Elektryczna” z taryfami dla energii elektrycznej
na płytach CD-ROM (cena 1 płyty – 15 zł)
są do nabycia w Biurze Komunikacji Społecznej i Informacji URE**

KONCESJE PO NOWELIZACJI USTAWY – PRAWO ENERGETYCZNE

Eligiusz Balcerzak, Robert Guzik, Zofia Janiszewska

W dniu 14 czerwca 2000 r. została ogłoszona i jednocześnie weszła w życie ustawa z dnia 26 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 48, poz. 555). Nowelizacja przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 ze zm.) zmieniła między innymi zakres przedmiotowy działalności, której prowadzenie wymaga uzyskania koncesji. Niniejszy artykuł przedstawia opis zmian jakie dla obszaru działalności koncesjonowanej niesie ze sobą ustawa o zmianie ustawy – Prawo energetyczne w zakresie 1) wytwarzania energii elektrycznej, 2) wytwarzania oraz przesyłania i dystrybucji ciepła oraz 3) obrotu paliwami ciekłymi i paliwami gazowymi.

W myśl art. 32 ustawy – Prawo energetyczne, w jej nowym brzmieniu, do posiadania stosownej koncesji zobowiązane są przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w zakresie:

- wytwarzania energii elektrycznej w źródłach o mocy równej lub większej niż 5 MW,
- wytwarzania ciepła w źródłach o mocy równej lub większej niż 1 MW, z wyłączeniem ciepła wytwarzanego w przemysłowych procesach technologicznych oraz gdy wielkość mocy zamówionej przez odbiorców nie przekracza 1 MW,
- przesyłania i dystrybucji ciepła, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców jest równa lub większa niż 1 MW,
- obrotu paliwami gazowymi, także obrotu z zagranicą, jeżeli roczna wartość obrotu jest równa lub większa niż równowartość 100 000 EURO,
- obrotu paliwami ciekłymi (w tym gazem płynnym) jeżeli roczna wartość obrotu jest równa lub większa niż równowartość 500 000 EURO (bez rozróżniania obrotu hurtowego i detalicznego).

Artykuł 3 ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne, który nałożył na Prezesa URE obowiązek udzielenia z urzędu koncesji przedsiębiorstwom energetycznym działającym lub będącym w budowie w dniu wejścia w życie ustawy, o ile spełniają one warunki określone we wcześniej obowiązujących przepisach a wymóg uzyskania koncesji wynika z przepisów tej ustawy, wyznaczył sześciomiesięczny termin na realizację powyższego zobowiązania, przyjmując za początek tego terminu dzień wejścia w życie ustawy, tj. 14 czerwca 2000 r.

Energia elektryczna i ciepło

Przystępując do realizacji dyspozycji wynikającej z te-

go artykułu w zakresie dotyczącym wytwarzania energii elektrycznej oraz wytwarzania ciepła, należało zidentyfikować przedsiębiorstwa, które do dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne prowadziły tę działalność, lecz ze względu na niską moc źródeł nie podlegały wymogowi uzyskania koncesji (dla przypomnienia, do dnia 13 czerwca 2000 r. prowadzić można było bez koncesji działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu ciepła w źródłach o mocy poniżej 5,8 MW oraz na wytwarzaniu energii elektrycznej w źródłach o mocy poniżej 50 MW). W związku z tym poddano analizie dokumentację przedsiębiorstw energetycznych zgromadzoną w latach 1998–1999 i stworzono listę przedsiębiorstw, co do których istniało domniemanie, że prowadzą one działalność wymagającą obecnie uzyskania koncesji. Na liście tej znalazły się następujące grupy podmiotów gospodarczych:

w zakresie wytwarzania energii elektrycznej:

1. przedsiębiorstwa, wobec których wszczęto postępowanie w sprawie udzielenia koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła w 1998 r., a które ze względu na mniejszą niż 50 MW moc zainstalowaną źródła energii elektrycznej nie uzyskały koncesji na jej wytwarzanie;
2. przedsiębiorstwa, głównie zakłady energetyczne (spółki dystrybucyjne), które wytwarzają energię elektryczną we własnych małych elektrowniach wodnych.

w zakresie wytwarzania ciepła:

1. przedsiębiorstwa posiadające wyłącznie jedną koncesję – na przesyłanie i dystrybucję ciepła – co oznacza, że eksploatują one własne źródła ciepła o łącznej mocy znamionowej poniżej 5,8 MW;
2. przedsiębiorstwa, posiadające koncesję na przesyłanie i dystrybucję ciepła oraz na obrót ciepłem (być może przesyłane ciepło pochodzi nie tylko z obcych źródeł ale i ze źródeł własnych, o mocy poniżej 5,8 MW);
3. przedsiębiorstwa, które nie mają żadnej koncesji, wobec których prowadzono w latach 1998–1999 postępowanie w sprawie udzielenia koncesji a ze zgromadzonych dokumentów wynika, iż mogą one eksploatować źródła o mocy poniżej 5,8 MW.

Jednocześnie, do wszystkich przedsiębiorstw, które nie posiadały koncesji na prowadzenie działalności energetycznej w zakresie wymagającym jej uzyskania, skierowano zamieszczone w prasie wezwanie do zgłoszenia faktu prowadzenia takiej działalności oraz przesłanie danych adresowych do Urzędu Regulacji Energetyki. Ogłoszenie ukazało się w dniu 23 czerwca 2000 r. w dzienniku „Rzecz-

pospolita" a także w Biuletynie URE Nr 4, z dnia 1 lipca 2000 r. (na stronie 7) oraz na internetowych stronach Urzędu Regulacji Energetyki. Termin nadsyłania zgłoszeń wyznaczono na dzień 31 lipca 2000 r. Nadesłane przez przedsiębiorstwa odpowiedzi na to wezwanie, pozwoliły na uzupełnienie listy przedsiębiorstw, stworzonej w Departamencie Koncesji o dane 35 podmiotów zgłaszających prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania ciepła lub energii elektrycznej, oraz tych, które nie czekając na wszczęcie postępowania z urzędu złożyły wniosek o udzielenie koncesji, w związku ze zmianą ustawy – Prawo energetyczne.

Do dnia 8 sierpnia 2000 r. na liście znalazło się w sumie 1021 przedsiębiorstw. W przypadku dwudziestu czterech podmiotów przedstawione w zgłoszeniu informacje były na tyle precyzyjne, że nie wymagały dodatkowych wyjaśnień – w tych przypadkach wszczęto niezwłocznie z urzędu postępowanie w sprawie udzielenia koncesji. W pozostałych przypadkach rozesłano krótką ankietę zawierającą pytania o prowadzoną działalność energetyczną. Wysyłanie ankiet rozpoczęło w maju, a więc jeszcze przed wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne.

W ankietach dotyczących wytwarzania ciepła (wysłano je do 943 przedsiębiorstw) pytano o moc zainstalowaną poszczególnych eksploatowanych źródeł ciepła oraz o moc zamówioną z tych źródeł przez odbiorców. Poza tym w ankiecie znalazło się pytanie o to, czy ciepło wytwarzane jest w przemysłowych procesach technologicznych (w przypadku odpowiedzi twierdzącej poproszono o krótki opis tych procesów). Grupa przedsiębiorstw do których wysłano ankiety w sprawie prowadzenia działalności polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej była znacznie mniejsza – wysłano 80 ankiet, w których pytano o moc zainstalowaną źródła energii elektrycznej oraz o moc pochodzącą ze źródeł odnawialnych.

Bez odpowiedzi, do dnia 8 sierpnia br. pozostały pisma wysłane wraz z ankietami do 160 przedsiębiorstw (ok. 15%). Poczta zwróciła nadawcy 19 pism niepodjętych przez adresatów z powodu likwidacji przedsiębiorstwa bądź zmiany adresu.

Analiza otrzymanych odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie stała się przesłanką wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie udzielenia koncesji. W przypadku wytwarzania ciepła zastosowano (zgodnie z ustaleniami art. 32, ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne) następujące kryteria selekcji:

- moc zainstalowana źródeł ≥ 1 MW,
- moc zamówiona przez odbiorców > 1 MW,
- wykluczenie pochodzenia ciepła z przemysłowych procesów technologicznych.

Kryterium zastosowane przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie udzielenia koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej to moc zainstalowana eksploatowanych źródeł ≥ 5 MW.

Przy zastosowaniu powyższych kryteriów ustalono wstępnie, że postępowanie z urzędu wszczęć należy wobec 115 podmiotów prowadzących działalność w zakresie

wytwarzania ciepła oraz wobec 70 podmiotów wytwarzających energię elektryczną. Wobec trzech przedsiębiorstw postępowanie wszczęte być powinno w zakresie obu rodzajów działalności. Dotychczas wydano z urzędu 3 koncesje na wytwarzanie ciepła po nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne.

Paliwa ciekłe i paliwa gazowe

W przypadku paliw ciekłych, czyli grupy nośników energii obejmującej benzyny silnikowe inne niż benzyny lotnicze, paliwa lotnicze, oleje napędowe, oleje opalowe, naftę oraz gaz płynny (m.in. ze względu na fakt, iż obrót tym rodzajem paliwa jest możliwy niemal wyłącznie w fazie ciekłej) zmiany zapisów ustawowych mają złożony charakter.

W świetle przepisów art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo energetyczne w jej brzmieniu obowiązującym do dnia 13 czerwca br., uzyskania koncesji wymagało prowadzenie działalności gospodarczej m.in. w zakresie obrotu paliwami z wyłączeniem: obrotu paliwami stałymi, obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 25.000 EURO, obrotu detalicznego paliwami ciekłymi.

W chwili obecnej, w myśl art. 32 ust.1 pkt 4 ustawy – Prawo energetyczne – w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy – Prawo energetyczne, obowiązującym od dnia 14 czerwca 2000 r. – uzyskania koncesji wymaga prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami z wyłączeniem: obrotu paliwami stałymi, obrotu paliwami gazowymi jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100 000 EURO oraz **obrotu paliwami ciekłymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 500 000 EURO.**

Stwierdzić zatem należy, iż w obecnie obowiązującym stanie prawnym, warunkiem, którego spełnienie uprawnia lub obliuguje do ubiegania się o udzielenie koncesji na obrót paliwami ciekłymi jest osiągnięcie w ostatnim roku obrachunkowym lub planowanie osiągnięcia rocznego obrotu z działalności objętej koncesją w wielkości przekraczającej równowartość w złotych polskich kwoty 500 000 EURO, bez względu na dotychczasowy podział na obrót hurtowy czy detaliczny. Tak więc w chwili, gdy przychód przedsiębiorstwa z obrotu paliwami ciekłymi, przekroczy ww. wartość, obowiązane jest ono **posiadać** stosowną koncesję Prezesa URE na obrót paliwami ciekłymi, co oznacza konieczność wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o jej udzielenie. W stosunku do przedsiębiorstw działających lub będących w budowie w dniu 14 czerwca 2000 r., tj. w dniu ogłoszenia ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne, znajduje zastosowanie jej art. 3, na mocy którego Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzieli z urzędu koncesji tym przedsiębiorstwom, o ile spełniają one warunki określone w dotychczas obowiązujących przepisach i dotyczy ich wymóg uzyskania przez nie koncesji.

W zakresie paliw gazowych, tj. gazu ziemnego, gazu koksowniczego, gazu pokarbidowego, gazu wielkopieczowego, którymi obrót następuje w fazie gazowej, zmiana zapisów ustawowych w art. 32 Prawa energetycznego doty-

czy wysokości kwoty (obecnie jest to 100.000 EURO), której przekroczenie z tytułu prowadzenia obrotu tymi nośnikami energii powoduje powstanie obowiązku posiadania stosownej koncesji oraz podobnie jak w przypadku paliw ciekłych, planowanie przekroczenia tej kwoty rodzi konieczność wystąpienia do Prezesa URE z wnioskiem o udzielenie koncesji na obrót paliwami gazowymi.

W odpowiedzi na ogłoszenie w dzienniku „Rzeczpospolita”, wzywające do zgłaszania faktu prowadzenia działalności energetycznej w zakresie wymagającym uzyskania koncesji, do Departamentu Koncesji Urzędu Regulacji Energetyki wpłynęło 17 zgłoszeń, zawierających dane adresowe przedsiębiorstw prowadzących obrót paliwami. Po analizie zgłoszeń uznano za celowe wszczęcie z urzędu postępowań administracyjnych we wszystkich tych przypadkach. Jedno postępowanie dotyczy obrotu paliwami gazowymi, pozostałe – obrotu paliwami ciekłymi. Ponadto zauważalny jest wzrost liczby nowych wniosków o koncesję na obrót paliwami ciekłymi, w tym od przedsiębiorstw, które prowadziły taką działalność przed 14 czerwca br. (w praktyce oznacza to, że prowadziły one obrót detaliczny paliwami w zakresie mniejszym niż równowartość 500 000 EURO).

Podsumowanie

Trudno obecnie jednoznacznie stwierdzić, czy zmiana ustawy – Prawo energetyczne poszerzyła czy też raczej zawężyła obszar regulacji. Z całą pewnością nastąpi pewne „przesunięcie” obszaru działalności wymagającej koncesji. W przypadku wytwarzania oraz przesyłania i dystrybucji ciepła nowelizacja ma znaczenie porządkujące.

Okazuje się, iż podstawowym kryterium w przypadku małych źródeł jest wielkość mocy zamówionej przez odbiorców. Według wstępnych analiz, spośród 81 przedsiębiorstw, które miały koncesję wyłącznie na przesyłanie i dystrybucję ciepła, około 50 uzyska w postępowaniach wszczętych z urzędu koncesje na wytwarzanie ciepła, natomiast koncesje pozostałych przedsiębiorstw po nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne stały się bezprzedmiotowe i decyzją Prezesa URE stwierdzone zostanie ich wygaśnięcie w trybie art. 162 ust. 1 pkt 1 Kpa. W każdym przypadku decyzje takie wydawane są na wniosek strony. Podobnie, kilka przedsiębiorstw, które eksploatowały źródła o mocy znamionowej powyżej 5,8 MW, obecnie wystąpiło z wnioskiem o stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o udzieleniu koncesji na wytwarzanie ciepła dowodząc, iż odbiorcy zamawiają mniej niż 1 MW mocy cieplnej. Na podstawie art. 162 ust. 1 pkt 1 Kpa stwierdzono do 11 sierpnia br. wygaśnięcie 8 koncesji.

W przypadku wytwarzania energii elektrycznej liczba przedsiębiorstw posiadających koncesje wzrośnie prawdopodobnie o ok. 80.

W przypadku paliw ciekłych na razie nie można mówić o lawinowym wzroście liczby nowych koncesji. Tu również możliwe jest, że niektóre przedsiębiorstwa koncesjonowane zadeklarują zamiar prowadzenia działalności w takim wymiarze, że wartość ich rocznych obrotów nie przekroczy równowartości 500 000 EURO i przedsiębiorstwa te wystąpią z wnioskiem o stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o udzieleniu koncesji.

(Wykaz kolejnych koncesji opublikowano na stronie 7 wkładki).

Eligiusz Balcerzak

Robert Guzik

Zofia Janiszewska

Autorzy są pracownikami Departamentu Koncesji URE

PLANOWANIE ENERGETYCZNE W GMINACH

dr Agnieszka Dobroczyńska

Zasadniczym celem ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54 z 1997 r., poz. 348 ze zmianami), zwana dalej ustawą, jest stworzenie warunków zapewniających bezpieczeństwo energetyczne kraju a jego obywatelom racjonalne ceny energii. Służyć temu mają określone w ustawie zasady kształtowania polityki energetycznej państwa oraz warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii. Ich realizacja wymaga wyraźnego podziału zadań pomiędzy organami administracji rządowej i samorządowej. Naczelnym organem administracji rządowej odpowiedzialnym za sprawy polityki energetycznej jest Minister Gospodarki. Równocześnie ustawa szczególną rolę w ukonkretnieniu celów polityki energetycznej i ich realizacji przypisuje samorządom gminnym poprzez zobowiązanie ich do *planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy* (art. 18). W ten sposób uszczegółowiono, sformułowany wcześniej w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, z późn. zm.) obowiązek, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty – w tym zaopatrzenie w media energetyczne – należy do zadań własnych gmin i jest działaniem obligatoryjnym dla administracji terenowej kontrolowanej i rozliczanej przez samorząd lokalny. Potwierdzono to jeszcze raz w ustawie z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 668).

Najogólniej rzecz ujmując, kompetencje gmin w tym zakresie należy rozumieć jako obowiązek koordynacji działań związanych z *planowaniem energetycznym*.¹⁾ Gmina stać się powinna głównym inicjatorem tworzenia na swoim terenie infrastruktury energetycznej, rzadko będąc jej właścicielem, chociaż w wielu przypadkach istnieją jeszcze komunalne przedsiębiorstwa energetyczne. Takie rozwiązanie ma zapobiec przypadkowości czy też dowolności działań przedsiębiorstw energetycznych. Część z nich tj. tzw. przedsiębiorstwa sieciowe zostały zobowiązane ustawą do opracowania planów rozwoju w zakresie *zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe, energię elektryczną lub ciepło, uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (art. 16). Projekty planów dotyczące energii elektrycznej i gazu podlegają uzgodnieniu z Prezesem Urzędu Regula-

cji Energetyki w celu zapewnienia ich zgodności z ustawą i założeniami polityki energetycznej państwa, a także realizacji postulatu równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców (art. 23 ust. 1 ustawy). Wyłączenie z powyższego przepisu ciepła oznacza zwiększenie odpowiedzialności gminy za ten zakres planowania energetycznego.

W procesie planowania w energetyce, jak wynika z ustawy, są tylko dwa podmioty planujące, tj. sieciowe przedsiębiorstwo energetyczne oraz gmina. Pozostali uczestnicy procesu planistycznego: Prezes URE, Wojewoda, Samorząd Wojewódzki mają uprawnienia ograniczone do *„...uzgadniania projektu planu..., ...opiniowania..., ...przedstawiania projektu..., ...celem stwierdzenia zgodności z założeniami...”* itp., czyli opiniodawcze, a nie decyzyjne.

Wobec tak złożonego przedmiotu, jakim jest energetyka i wobec koniecznej współpracy przedsiębiorstw energetycznych i gmin – na obszarze których prowadzą działalność gospodarczą – szczególnie w zakresie spójności między planami przedsiębiorstw energetycznych, a założeniami do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe opracowywanymi przez zarząd gminy, postępowanie musi być szczególne.

Dlatego wydawać by się mogło, że ustawa – Prawo energetyczne, która ma ułatwić racjonalizację gospodarki energetycznej i transformację sektora energetycznego, tak sformułuje prawa i obowiązki zarówno podmiotów tego sektora, jak i jego regulatora – Prezesa URE oraz gmin, aby ułatwić ten skomplikowany proces, jakim jest planowanie. Niestety litera ustawy nie daje odpowiedzi na wszystkie pojawiające się w toku planowania pytania. Dla jego skuteczności powinno się stawiać przynajmniej takie pytania: „Co?“, „Ile?“, „Kiedy?“, „Jak?“, a następnie poszukać odpowiedzi. Trzy pierwsze dotyczą celu planowania, czwarte sposobu jego osiągnięcia. Cały proces planowania powinien być ujęty w odpowiednią procedurę a jego realizacja wymaga odpowiednio przygotowanych kadr i stosownej techniki rachunkowo-analitycznej.

Tak sformułowane pytania powtarzają się w każdej sytuacji, określonej mianem planowania, treścią której jest wybór celu i gwarancje jego osiągnięcia. Każda dziedzina potrzebuje takiego postępowania. Największe jednak zastosowanie ma planowanie w gospodarce. Współczesne planowanie gospodarcze jest zarówno pewną procedurą, która polega na świadomym i systematycznym przetwarzaniu informacji o charakterze ekonomicznym i technicznym oraz na konstruowaniu wewnętrznie spójnych koncepcji strategii działania (z uwzględnieniem występujących ogra-

1) Termin powoli się upowszechniający, chociaż na razie trudno o jego jednoznaczną definicję.

niczeń i uwarunkowań) pod kątem najlepszych sposobów osiągnięcia wyznaczonych celów, jak również skomplikowanym społecznym procesem, w toku którego mamy do czynienia ze swoistą grą pomiędzy tym, co pożądane, a tym, co możliwe. Gra, która wymaga z jednej strony, głębokiej znajomości przedmiotu planowania i jego otoczenia, z drugiej, posiadania określonych umiejętności metodologicznych (metody i techniki planowania). A mimo to wynik tych zabiegów bywa zawodny.

Powstaje zatem kwestia, jak ustawa – Prawo energetyczne, wobec takich wymagań ze strony metodologii planowania, pomaga gminom w realizacji ich uprawnień planistycznych.

Planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy (art. 18 ustawy) jest, powtórzmy to, jednym z bardzo istotnych zadań własnych gminy. Wypełnienie tego zadania jest uwarunkowana prawnie i merytorycznie w szczególności:

- założeniami polityki energetycznej państwa – aktualnie obowiązuje dokument pn. „Założenia polityki energetycznej Polski do 2020 roku” przez Radę Ministrów w dniu 22.02.2000 r.
- treścią miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (obowiązują jeszcze przez dwa lata) albo ustaleniami zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym – tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139).

Ustawa przewiduje dwa rodzaje dokumentów planistycznych, uchwalanych przez radę gminy:

1. **Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (art. 19)**
2. **Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (art. 20)**

W zależności od stopnia zgodności pierwszego z nich z planami przedsiębiorstw energetycznych istnieje lub nie potrzeba uchwalenia drugiego. Dokumenty te są poprzedzone projektami, opracowanie których spoczywa na zarządzie gminy.²⁾ Ustawa w sposób bardzo ogólny formuluje wymagania zarówno co do przedmiotu planowania tj. analizy popytu obecnego i przyszłego na energię w zestawieniu z możliwościami jego zaspokojenia, jak do form konsultacji społecznej czy uzyskiwania opinii samorządu województwa i wojewody (co przynajmniej ma wsparcie kpa), jak i również do współpracy z przedsiębiorstwami energetycznymi, co jest najtrudniejsze, ponieważ istnieje realne niebezpieczeństwo zdominowania interesów wspólnoty celami dotychczasowych monopolistów energetycznych.

Ad. 1) Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe sporządza **zarząd gminy** dla obszaru gminy lub jej części. Przedsiębiorstwa

2) Dla planowania zaopatrzenia w ciepło patrz np.: Poradnik – Jak planować zaopatrzenie w ciepło w gminie, Konsorcjum: Górnośląska Agencja Poszanowania Energii (GRAPE), Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (FEWE), Biuro Rozwoju Krakowa (BRK), Katowice – Kraków 1998

energetyczne udostępniają nieodpłatnie zarządowi gminy swoje plany rozwoju w zakresie dotyczącym terenu tej gminy oraz propozycje niezbędne do opracowania projektu założeń.

Projekt założeń powinien określać:

- ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
- zakres współpracy z innymi gminami.

Do opracowania projektu założeń niezbędne są dane wyjściowe dotyczące stanu aktualnego i zamierzeń rozwojowych gminy, wynikających z planów zagospodarowania przestrzennego lub studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Problemem dla sporządzających projekt jest jego horyzont, bowiem ustawa nic na ten temat nie mówi. Należy przyjąć, że racjonalnym rozwiązaniem będzie wybór średniokresowego a nie np. perspektywicznego czyli trzy – do pięciu lat. Projekt założeń powinien dotyczyć wszystkich interesujących gminę mediów energetycznych, opracowany w sposób kompleksowy i zawierać wariantowe propozycje.

Jakość tego opracowania w dużym stopniu wpłynie na przyszły rozwój gminy, dlatego sprawą zasadniczą jest to, kto będzie je robił. W zarządach gmin i jego aparacie brak stosownych do tego kadr. Wykorzystywanie do tego pracowników służb inwestycyjnych, posiadających najczęściej wykształcenie w zakresie budownictwa bądź architektury, czy też wręcz zlecenie tego komunalnym przedsiębiorstwom energetycznym, czyli głównie ciepłowniczym, sukcesu nie wróży. Powierzenie opracowania wyspecjalizowanym firmom doradczym będzie przydatne pod warunkiem, że gmina posiadała będzie stosowną kadrę, umiejącą współpracować i oceniać przedstawiane propozycje. Dlatego wydaje się, że utworzenie stanowiska i pionu inżyniera grupującego pracowników ds. technicznych, głównie z wykształceniem energetycznym, byłoby pożądane.³⁾ Przykładowa tematyka opracowania założeń do planu może być następująca:

- podstawa prawna opracowania,
- charakterystyka aktualnego stanu energetyki, w tym źródeł zaopatrzenia odbiorców w ciepło, energię elektryczną, gaz, olej opalowy, węgiel i inne oraz struktura zużycia tych mediów na terenie gminy,
- ocena rynku paliw i energii,

3) Jeden z wniosków opracowania: J. Mierzejewski, W. Nikodem, Badania ankietowe gmin w zakresie przyszłych prac związanych z nowym prawem energetycznym – plany energetyczne dla gmin, referat na XIII Konferencję „Funkcjonowanie kompleksu paliwowo-energetycznego w świetle Prawa energetycznego oraz nowych przepisów ochrony środowiska”, Zakopane 17-20 października 1999 r.

- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- możliwości wykorzystania lokalnych zasobów energetycznych,
- określenie zakresu modernizacji istniejących źródeł energii i sieci energetycznych,
- analiza planu zagospodarowania przestrzennego dla określenia potencjalnych potrzeb energetycznych i ich perspektywicznej dynamiki,
- wariantowa prognoza zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i gaz w okresie do 2020 r. w oparciu o program rozwoju gminy,
- rekomendacja energetyczna,
- proponowane źródła finansowania inwestycji energetycznych,
- zakres współpracy z innymi gminami,
- ocena bezpieczeństwa energetycznego gminy,
- wnioski i zalecenia.

Opracowany projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zarząd gminy przedkłada do opinii:

- samorządowi województwa, który go opiniuje w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami,
- wojewodzie, który go opiniuje w zakresie zgodności z założeniami polityki energetycznej państwa.

Projekt założeń do planu jest również **wykładany do publicznego wglądu**. O fakcie tym powiadamia się w sposób przyjęty zwyczajowo w danej miejscowości. Osoby i jednostki organizacyjne zainteresowane zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy mają prawo składać wnioski, zastrzeżenia i uwagi do projektu założeń (podczas 21-dniowego terminu publicznego wyłożenia tego projektu).

Następnie **rada gminy uchwała założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe**, rozpatrując jednocześnie zgłoszone wnioski, uwagi i zastrzeżenia.

Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe to niezwykle ważny dla gminy dokument. Określa on pełną charakterystykę energetyczną gminy w zakresie źródeł zasilania, sieci przesyłowych i instalacji odbiorczych wraz z bilansem zużycia energii i paliw, innymi słowy jest to dokument określający w ograniczonym okresie potrzeby energetyczne gminy oraz możliwości i sposób ich pokrycia. W bilansach potrzeb należy uwzględnić racjonalizację zużycia nośników energii.

Dla większości gmin najważniejszą częścią planowania energetycznego jest zaopatrzenie w ciepło i towarzysząca temu emisja zanieczyszczeń. W założeniach powinien być więc przedstawiony program modernizacji źródeł wytwarzania ciepła dla poprawy efektywności oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń w tym także tzw. niskiej emisji. Rozpatrzone powinno być również zwiększenie udziału gospodarki skojarzonej w produkcji ciepła i energii elektrycznej (w uzasadnionym ekonomicznie zakresie). W założeniach powinno się również uwzględnić lokalne zasoby

surowców energetycznych (drewno, słoma, torf itp.), a także możliwości wykorzystania i budowy niekonwencjonalnych, odnawialnych źródeł energii takich jak: energia wiatru, słońca, cieków wodnych czy geotermalna itp. Koszty produkcji energii w tych źródłach są jeszcze wyższe od kosztów w źródłach konwencjonalnych, jednak należy się liczyć w przyszłości zarówno z postępem technicznym, jak też z korzystniejszymi regulacjami prawno – finansowymi.

Posiadanie przez gminę założeń do planu zaopatrzenia w poszczególne nośniki energii, służyć ma przede wszystkim porównaniu potrzeb gminy w zakresie zaopatrzenia w te nośniki z planami rozwoju przedsiębiorstw energetycznych.

W przypadku, gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji uchwalonych założeń do planu zaopatrzenia w poszczególne media energetyczne, **zarząd gminy opracowuje projekt planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe**.

Ad. 2) Projekt planu opracowany jest na podstawie uchwalonych przez radę gminy założeń i winien być z nim zgodny. Projekt planu, zgodnie z ustawą, winien zawierać:

- propozycje w zakresie rozwoju i modernizacji poszczególnych systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, wraz z uzasadnieniem ekonomicznym,
- harmonogram realizacji zadań,
- przewidywane koszty realizacji proponowanych przedsięwzięć oraz źródło ich finansowania.

Powyższy zakres na pewno nie wyczerpuje wszystkich spraw, które w projekcie planu powinny się znaleźć, każda gmina ma bowiem swoje odmienne problemy i uwarunkowania oraz możliwości i stąd sporządzanie projekcji rozwiązania zagadnień energetycznych powinno uwzględniać specyfikę gminy.

Projekt planu zarząd gminy przedstawia wojewodzie celem potwierdzenia jego zgodności z polityką energetyczną państwa.

Następnie, po spełnieniu przez projekt planu wymagań formalnych i merytorycznych, **rada gminy uchwała plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe**. Gmina, dla realizacji ustaleń planu, może zawierać umowy z przedsiębiorstwami energetycznymi. W przypadku, gdy nie ma możliwości realizacji planu na podstawie umów, rada gminy (dla zapewnienia zaopatrzenia w te nośniki energii) może wskazać w drodze uchwały tę część planu, z którą prowadzone na obszarze gminy działania muszą być zgodne ⁴⁾ A zatem dla właściwej realizacji rozwoju infrastruktury energetycznej gminy, wymagana jest ścisła współpraca władz samorządowych z przedsiębiorstwami energetycznymi.

Plan zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe jest narzędziem, z pomocą którego gmina

4) Ustawa nie określa jednak, w jaki sposób rada gminy miałaby wyegzekwować realizację przez przedsiębiorstwa energetyczne części planu objętej wspomnianą uchwałą. Jedyną sankcją grozi przedsiębiorstwom ze strony Prezesa URE, który za działania niezgodne ze stosowną częścią planu gminy, może wymierzyć karę pieniężną (art. 56, ust. 1).

na swoim terenie, może osiągnąć ład energetyczny w interesie społeczności lokalnej i jej gospodarki. Jego przejawem będzie m.in.:

- zgodność w zakresie celów strategicznych rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych
- harmonijna współpraca ze wszystkimi podmiotami lokalnego rynku paliw i energii na rzecz zapewnienia zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- warunki umożliwiające zaistnienie konkurencyjnego lokalnego rynku energii,
- obecność inwestorów zewnętrznych zainteresowanych rozwojem infrastruktury energetycznej zgodnie z potrzebami gminy.

Podsumowanie

Prawo energetyczne nie określa terminu opracowania i uchwalenia dokumentów planistycznych gminy, z drugiej jednak strony zbyt wiele jest potencjalnych korzyści wynikających z ich posiadania, aby to przesunąć w daleką przyszłość, bowiem:

- gmina uzyskuje możliwość realizowania własnej polityki energetycznej i ekologicznej, w tym zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w energię i paliwa gazowe, minimalizacji kosztów usług energetycznych, poprawy stanu środowiska naturalnego,
- odbiorcy energii mogą spodziewać się lepszej dostępności usług energetycznych i ich racjonalnej ceny,
- przedsiębiorstwa energetyczne mogą oczekiwać lepszego zdefiniowania przyszłego, lokalnego rynku energii, uwiarygodnienia popytu na energię oraz uniknięcia niefortunnych inwestycji w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii.

Dwie kwestie są szczególnie ważne, bowiem mogą mieć wymierne efekty. Pierwsza dotyczy możliwości współfinansowania inwestycji energetycznych w gminie przez zakłady energetyczne, o ile znajdują się one w planach zagospodarowania przestrzennego. Wynika to z art. 7 ustawy, w którym określono m.in., że stawki opłat za przyłączenie do sieci energetycznej mają się równać 25% średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę stosownych odcinków sieci. Druga wiąże się z możliwością pozyskiwania środków na inwestycje energetyczne, szczególnie o profilu ekologicznym, ze źródeł tzw. środków pomocowych.⁵⁾

Planowanie energetyczne w gminach jest zjawiskiem nowym, dopiero co pojawiają się pierwsze doświadczenia. Jest to odpowiedzialna praca wymagająca dysponowania określonym potencjałem kadrowym, technicznym, dokumentacyjno – informacyjnym, metodyczno – analitycznym. Zarządy gmin nie są do tego gotowe, potwierdziły to m.in. wyniki badań ankietowych przeprowadzone przez ENERGOPROJEKT-KATOWICE S.A. Dlatego z uznaniem Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, spotkały się takie inicjatywy, jak konferencje w Poznaniu i Katowicach, pod pa-

tronatem m.in. urzędów wojewódzkich, Polskiego Funduszu Kapitałowego poświęcone praktycznym aspektom prawa energetycznego w gminach, czy seminarium szkoleniowe zorganizowane przez Związek Gmin Lubelszczyzny. Pożądane jest kontynuowanie takiej edukacji, w którą zaangażować się powinny przede wszystkim wyższe uczelnie ekonomiczne posiadające w tym zakresie dorobek.⁶⁾ Korzystna byłaby w tym względzie, jak się wydaje, współpraca z nimi oddziałów terenowych Urzędu Regulacji Energetyki. Efektem takiego współdziałania powinno być również opracowanie procedur i metodologii planowania energetycznego, co przyczyniłoby się do jego wdrożenia zarówno w gminach, jak i przedsiębiorstwach energetycznych. (Patrz również na str. 34 Pismo Prezesa URE w sprawie zaopatrzenia gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe)

Lista adresowa Katedr Polityki Gospodarczej.

- GDAŃSK – Uniwersytet Gdański, ul. Armii Krajowej 119/121, 81–824 Sopot
Katedra Polityki Gospodarczej; tel. (058) 51–00–61 w. 1420
prof. dr hab. Henryk Ćwikliński (Kierownik Katedry)
- KATOWICE – Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamickiego w Katowicach, ul. 1 Maja 50, 40–287 Katowice
Katedra Polityki Społecznej i Gospodarczej; tel. (032) 59–84–21
prof. dr hab. Andrzej Barteczek (Kierownik Katedry)
- KRAKÓW – Akademia Ekonomiczna w Krakowie, ul. Rakowiecka 27, 31–510 Kraków
Katedra Polityki Ekonomicznej i Programowania Rozwoju; tel. (012) 616 73 60
prof. dr hab. Andrzej Prusek (Kierownik Katedry)
- ŁÓDŹ – Uniwersytet Łódzki, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 3/5, 90–255 Łódź
Katedra Polityki Ekonomicznej; tel. (042) 635–51–52
prof. dr hab. Zbigniew Kaźmierczak (Kierownik Katedry)
- OPOLE – Uniwersytet Opolski, ul. Ozimska 46 a, 45–058 Opole
Katedra Polityki Ekonomicznej i Studiów Strategicznych; tel. (077) 454–58–71 do 3 w. 160
prof. dr hab. Zbigniew Mikołajewicz (Kierownik Katedry)
- POZNAŃ – Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Al. Niepodległości 10, 60–967 Poznań
Katedra Polityki Ekonomicznej i Planowania Rozwoju; tel. (061) 856 95 03
prof. dr hab. Lucyna Wojtasiewicz (Kierownik Katedry)
- SZCZECIN – Uniwersytet Szczeciński, ul. Mickiewicza 69, 71–308 Szczecin
Katedra Polityki Społeczno-Gospodarczej i Europejskich Studiów Regionalnych; tel. (091) 487–60–31 w. 314
dr Włodzimierz Zasadzki
- TORUŃ – Uniwersytet Mikołaja Kopernika, ul. Gagarina 43 a, 87–100 Toruń
Katedra Polityki Ekonomicznej i Gospodarki Regionalnej; tel. (056) 621–46–03
prof. dr hab. Wojciech Kosiedowski (Kierownik Katedry)

5) Np. w Krakowie dzięki amerykańskiej pomocy (o wartości 20 mln USD) w realizacji tzw. programu likwidacji niskiej emisji, zlikwidowano 272 kotłownię węglowe.

6) Patrz załącznik do tekstu.

- WROCLAW – Akademia Ekonomiczna im. Oskara Langego, ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
Katedra Polityki Ekonomicznej i Regionalnych Studiów Europejskich; tel. (071) 368-02-01
prof. dr hab. Ryszard Broszkiewicz (Kierownik Katedry)
- WARSZAWA – Uniwersytet Warszawski, ul. Długa 44/50, 00-241 Warszawa
Katedra Polityki Gospodarczej; (022) 31-32-01 do 05 w. 151, 163
prof. dr hab. Aleksander Łukaszewicz (Kierownik Katedry)
- WARSZAWA – Szkoła Główna Handlowa, Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa
Katedra Polityki Ekonomicznej i Przestrzennej;
tel. (022) 849-12-51 w. 233
dr Małgorzata Sulmicka

Katedra Polityki Gospodarczej; tel. (022) 849-12-51 w. 264
prof. dr hab. Jan Kaja (Kierownika Katedry)

Autorka jest doradcą Prezesa URE

WARSZTATY REGULATORA

Anna Buńczyk, Marianna Moskalik

Z inicjatywy Prezesa URE zainaugurowane zostały w bieżącym roku spotkania poświęcone problematyce związanej z sektorem energetycznym i jego regulacją nazywane *Warsztatami Regulatora*. W ramach warsztatów przewidziano następujące seminaria tematyczne:

- 1) Rozwój procesów konkurencyjnych w sektorze elektroenergetycznym – warunki, efekty, ograniczenia,
- 2) Dylematy prywatyzacji przedsiębiorstw polskiej elektroenergetyki,
- 3) Strategia regulacji w kontekście międzynarodowych rozwiązań prawnych,
- 4) Kierunki rozwoju miejskich przedsiębiorstw ciepłowniczych a problemy regulacji,
- 5) Wpływ regulacji na funkcjonowanie i sytuację ekonomiczno-finansową przedsiębiorstw elektroenergetycznych.

Pierwsze spotkanie z tego cyklu odbyło się 19 czerwca 2000 r. w siedzibie Urzędu Regulacji Energetyki.

Seminarium prowadzili: prof. dr hab. Adam Noga z Wyższej Szkoły Bankowości i Ubezpieczeń (dyrektor Instytutu Finansów) i prof. dr hab. inż. Jan Popczyk z Politechniki Śląskiej.

Poszczególne struktury rynku charakteryzują się następującymi cechami:

Struktura rynku	Ilość podmiotów	Barьеры wejścia i wyjścia
<i>Konkurencja doskonała</i>	<i>Bardzo duża</i>	<i>Brak</i>
<i>Rynki kontestowalne</i>	<i>Dowolna</i>	<i>Brak</i>
<i>Konkurencja monopolistyczna</i>	<i>Duża</i>	<i>Brak</i>
<i>Oligopol</i>	<i>Kilku</i>	<i>Wysokie</i>
<i>Pozycja dominująca</i>	<i>Jeden duży (35–50%)</i>	<i>Wysokie</i>
<i>Pozycja monopolistyczna</i>	<i>Jeden duży (85–100%)</i>	<i>Wysokie</i>
<i>Monopol</i>	<i>Jeden duży (100%)</i>	<i>Wysokie</i>
<i>Konkurencja efektywna</i>	<i>Odpowiednia</i>	<i>Naturalne</i>

Podczas swego wystąpienia prof. A. Noga przedstawił w skrócie ewolucję teorii konkurencji (przegląd dorobku podstawowych nurtów dotyczących konkurencji) ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów struktur rynku i ich charakterystyki.

Na ocenę struktury rynku wpływają również takie cechy jak homogeniczność usług, wzajemne preferencje podmiotów, przejrzystość rynku i zmiany technologiczne, które nie zostały przez prowadzącego szerzej omówione.

Konkurencja jako rywalizacja pomiędzy niezależnymi podmiotami jest jednym ze sposobów koordynacji rynkowej obok kooperacji (która pojawia się na rynku w wyniku jawnych lub utajonych porozumień pomiędzy niezależnymi podmiotami) oraz kontroli (która wyraża się w formalnej lub nieformalnej władzy, jaką jedne podmioty mogą mieć nad innymi). Konkurencją efektywną określa się taką rywalizacyjną formę koordynacji rynkowej, która determinuje zakres kooperacji i kontroli w gospodarce i doprowadza w długim okresie do możliwie najwyższych efektywności: alokacyjnej, produkcyjnej i korzyści konsumentów (dystrybucyjnej). Poszukiwanie różnych form kooperacji i kontroli

na rynku przez podmioty na nim działające tak długo nie narusza efektywnej konkurencji, jak długo pozwala ono doprowadzić do wyższej efektywności alokacyjnej, produkcyjnej i korzyści konsumentów.

Zdaniem prof. A. Nogi, w elektroenergetyce należałoby dążyć do konkurencji efektywnej. Efektywna konkurencja to rywalizacja pomiędzy porównywalnymi podmiotami, które wywierają wzajemnie na siebie na tyle silną presję, że wszyscy zmuszeni są do maksymalnego wysiłku. Żaden z nich nie jest w stanie podnieść istotnie cen powyżej kosztów, ani wyeliminować rywali z rynku, z wyjątkiem sytuacji, w której wykaże się znacznie wyższą efektywnością. W konkurencji efektywnej nie jest istotna liczba uczestników rynku, gdyż rywalizacja między nimi ukształtuje odpowiednią ilość podmiotów.

Wystąpienie prof. J. Popczyka poświęcone zostało uwarunkowaniom i możliwościom wprowadzenia konkurencji w elektroenergetyce. Prowadzący dokonał przeglądu doświadczeń polskiej elektroenergetyki, w jej drodze od scentralizowanego monopolu do wielopodmiotowej i efektywnej struktury rynku. W wystąpieniu omówione zostały uwarunkowania w jakich obecnie funkcjonuje krajowa elektroenergetyka. Podstawowymi czynnikami warunkującymi tempo oraz jakość rozwoju procesów rynkowych w elektroenergetyce są kwestie związane z:

1) wdrażaniem projektów prywatyzacyjnych przedsiębiorstw sektora energetycznego, które dotychczas nie wpłynęły na rozwój rynku energii elektrycznej. Za jedną z przyczyn uznać należy fakt, że cztery spośród projektów dotyczą elektrociepłowni, dla których przychody ze sprzedaży ciepła są ważniejsze od uzyskanych ze sprzedaży energii elektrycznej, a tylko dwa projekty objęły elektrownie. Drugą przyczyną jest to, iż dotychczas pakiety większościowe uzyskali tylko dwaj inwestorzy (EdF w EC Kraków i Vattenfall w EC Warszawskich), w pozostałych prywatyzowanych przedsiębiorstwach: ZE PAK, EI. Połaniec, Kogeneracja, EC Będzin, większościowy pakiet własnościowy posiada Ministerstwo Skarbu Państwa. Zatem prywatni inwestorzy nie mają możliwości podjęcia zdecydowanych działań zmierzających do otwarcia rynku. Kolejną przyczyną jest brak wspomagania działań MSP w sferze prywatyzacji przez Ministerstwo Gospodarki,

2) koniecznością dokonania wyboru metod rozwiązania problemu kontraktów długoterminowych. Zarysowane zostały dwie podstawowe metody rozwiązania tych problemów. Pierwszą lansowaną obecnie metodą jest „System Opłat Kompensacyjnych”, którego celem jest niwelowanie skutków kontraktów, drugą – proces prywatyzacji. Prelegent dokonał analizy ww. metod w aspektach: rozkładu korzyści i strat na poszczególne podmioty oraz możliwości harmonizacji rozwiązania problemu kontraktów długoterminowych z jednej strony i restrukturyzacji (ograniczenia mocy wytwórczych w procesie prywatyzacji),

3) możliwością pojawiania się nowych technologii wytwarzania (szczególnie źródeł rozproszonych). Źródła tego typu będą stawały się konkurencyjne w stosunku do klasycznych metod wytwarzania,

4) rozwojem struktur wolnorynkowych takich jak: giełda

energii, operatorzy handlowo-techniczni oraz internetowy handel energią. Rynek spot na giełdzie będzie przede wszystkim miejscem kształtowania się cen energii elektrycznej. Rynek terminowy, którego uruchomienie planowane jest w 2001 r., umożliwi przedsiębiorstwom zabezpieczenie się przed ryzykiem nietrafionych kontraktów. Oczekuje się, że instrumenty finansowe odegrają kluczową rolę w działaniu przedsiębiorstw elektroenergetycznych (szczególnie spółek dystrybucyjnych). Umiejętność posługiwania się tymi instrumentami, przenoszenie ryzyka na innych uczestników rynku a także określanie wpływu czynników zewnętrznych na rynki giełdowe w znaczący sposób wpłynąć będzie na wyniki spółek dystrybucyjnych. Operatorzy handlowo – techniczni to nowa jakość na rynku energii elektrycznej. Ich zadaniem ma być przede wszystkim zapewnienie współdziałania między uczestnikami na rynku (wytwórcami, przedsiębiorstwami obrotu, odbiorcami) oraz operatorami (systemu przesyłowego i systemów rozdzielczych). Mają oni odpowiadać także za przetwarzanie kontraktów dwustronnych na grafiki godzinowe kupna – sprzedaży oraz ich przekazywanie operatorom do realizacji wraz z ofertami bilansującymi. W internecie upatruje się przyszłość handlu energią elektryczną. Staje się on podstawowym narzędziem komunikacji pomiędzy uczestnikami rynku i całkowicie zmienia relacje między nimi. Handel internetowy umożliwi bardzo dużą redukcję kosztów. Dwunastu europejskich potentatów energetycznych (ENEL, EdF, RWE, Endesa, Iberdrola, Electrabel, United Utilities, Scottish Power, Northern Electric, National Grid Co., Vattenfall i NUON) podjęło już decyzję o utworzeniu platformy internetowej do dokonywania zakupów i sprzedaży towarów i usług. Firmy te szacują, że zaoszczędzą ok. 50% na kosztach transakcji oraz do 10% na dostawach.

W wystąpieniu prof. J. Popczyka omówione zostały również kwestie związane z próbą określenia warunków, po spełnieniu których regulator mógłby uznać poszczególne segmenty rynku za konkurencyjne i zwolnić przedsiębiorstwa z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia. Podstawowym dylematem jest to, czy w chwili obecnej uznać już można wytwarzanie i obrót energią elektryczną za segmenty konkurencyjne. Zastanowienia wymaga także propozycja wdrażania konkurencji w zakresie świadczenia usług systemowych (rezerw mocy, usług regulacyjnych). W procesie przechodzenia od monopolu do rynku wyróżnić należy następujące etapy:

- starego monopolu – sektor użyteczności publicznej,
- nowego monopolu opartego o hierarchiczną strukturę operatorską (z wyłączonym kosztem energii czynnej),
- rynku, którego synonimem jest wprowadzenie bilansowania lokalnego.

Za główne siły sprawcze, które doprowadzić mają do zaistnienia konkurencji w handlu energią elektryczną czynną można uznać:

- utworzenie podsektora niezależnych wytwórców (przy funkcjonującej regule single buyer),
- realne zastosowanie zasady TPA w odniesieniu do sieci przesyłowej,
- otwarcie rynku energii czynnej dla odbiorców.

Wprowadzenie konkurencji do handlu energią czynną pociąga za sobą przeniesienie kosztów starego monopolu do opłaty przesyłowej. W wyniku tego składnikami opłaty przesyłowej podlegającej regulacji, stają się następujące koszty:

- koszty sieci (łączenie z kosztami ograniczeń sieciowych i przyłączy),
- stranded costs w wytwarzaniu,
- koszty restrukturyzacji zamortyzowanych mocy wytwórczych,
- koszty długoterminowych rezerw wytwórczych,
- koszty instalacji do odbudowy systemu,
- koszty bilansowania krótkoterminowego w tym głównie rezerw operacyjnych,
- koszty regulacji częstotliwości.

Wybór nośników rozliczeń kosztów ma podstawowe znaczenie z punktu widzenia alokacji kosztów i realizacji funkcji bodźcowych w ekonomice rynkowej elektroenergetyki. Jest on także ważny z punktu widzenia technologii rozliczeń. Do najważniejszych nośników rozliczeń kosztów zaliczyć można:

- energię zużytą (przez odbiorcę),
- energię kupioną przez odbiorcę,
- energię kupioną z sieci,
- energię rzeczywistą, gałęziową,
- energię pozakontraktową (kupioną/sprzedaną) gałęziową.

Należy zwrócić uwagę na coraz mniejszą akceptację dla przenoszenia kosztów starego monopolu (stranded costs) do hierarchicznej struktury operatorskiej (tj. nowego monopolu). Przenoszenie to jest groźne dla centralnej struktury operatorskiej gdyż czyni ją drogą i mniej zdolną do otwarcia na konkurencję. Dlatego centralna struktura operatorska powinna być zdecentralizowana (z wyjątkiem regulacji częstotliwości). Koszty bilansowania godzinowego poszczególnych obszarów sieciowych powinny być pokrywane przez odbiorców na obszarach deficytowych oraz przez odbiorców i wytwórców na obszarach nadwyżkowych (przez tych ostatnich w części dotyczącej eksportu poza dany obszar). Koszty centralnego rynku bilansującego mogą być rozliczane wyłącznie na wymianę międzyobszarową, w części pozakontraktowej, z zastosowaniem rozliczeń brutto. Jeśli zasada ta nie będzie szybko wprowadzona, prawdopodobne jest, że za kilka lat pojawią się sieciowe stranded costs.

Zdaniem prof. J. Popczyka istnieją sprzyjające warunki dla uznania niektórych segmentów rynku energetycznego za konkurencyjne, a mianowicie:

- nadwyżka mocy wytwórczych,
- powołanie giełdy energii elektrycznej,
- handel internetowy,
- powstanie operatorów handlowo-technicznych,
- pozytywne zachowania niektórych uczestników rynku,
- małe bariery wejścia i wyjścia z rynku,
- rozpoczęte procesy prywatyzacyjne.

Po wystąpieniach obu prowadzących wywiązała się dyskusja. Jej uczestnicy wyrazili pogląd, że efektywna konkurencja może być osiągnięta w energetyce tak samo jak i w każdym innym przemyśle. W sektorze energetycz-

nym występują co prawda *elementy naturalnego monopolu* (sieci przesyłowe i dystrybucyjne), jednak mogą one być poddane regulacji oddzielnie od potencjalnie konkurencyjnych etapów cyklu produkcyjnego. Wskazano na ciągle istniejące jeszcze bariery i ograniczenia procesu konkurencji w energetyce. Dla uznania rynku za konkurencyjny niezbędne jest spełnienie szeregu innych warunków, a mianowicie:

- równy dostęp do informacji dotyczących sieci przesyłowych i dystrybucyjnych,
- odpowiednia struktura podmiotów działających na rynku,
- przyspieszenie procesów prywatyzacyjnych,
- wolny od dyskryminacji dostęp do sieci,
- rozwiązanie problemu kontraktów długoterminowych.

Diagnoza dotychczasowego stanu rzeczy wskazuje na fakt, że odbiorcy oraz dostawcy energii nie mają równego dostępu do informacji. Pozycję dominującą pełni tu PSE S.A., które dysponuje znaczną przewagą wobec spółek dystrybucyjnych. Jednym z przykładów takiej luki informacyjnej jest brak przejrzystości danych o nieobjętych kontraktami z PSE S.A. zdolnościach produkcyjnych poszczególnych elektrowni. Zatem dopóki taki rynek (w tym także rynek informacji) nie powstanie, nie można mówić o równym traktowaniu uczestników transakcji, co jest podstawowym warunkiem zaistnienia konkurencji.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na uznanie rynku za konkurencyjny jest jego struktura podmiotowa. Uczestnicy dyskusji wskazywali na potrzebę dywersyfikacji struktur podmiotowych rynku (łączenie różnych rodzajów działalności – integracja pionowa). Problemem okazała się kwestia integracji poziomej spółek dystrybucyjnych. Należałoby stworzyć prawne możliwości dobrowolnego, oddolnego łączenia się podmiotów w sektorze energetycznym. Zarówno prowadzący seminarium jak i jego uczestnicy byli przeciwni procesom administracyjnej konsolidacji podmiotów sektora przed prywatyzacją.

W opinii dyskusantów niezbędne jest także określenie roli PSE S.A. w nowym systemie. Dyrektywa elektroenergetyczna Unii Europejskiej wymaga niezależnego operatora systemu przesyłowego. Tymczasem PSE S.A. będąc operatorem systemu przesyłowego jest jednocześnie uczestnikiem rynku energii elektrycznej (handel hurtowy), a także stroną kontraktów zawieranych z wytwórcami na produkowaną przez nich energię. Należy więc stopniowo oddzielać struktury zajmujące się przesyłaniem od struktur prowadzących obrót.

Istotna jest także struktura własności przedsiębiorstw działających w sektorze. Obecnie właścicielem większości przedsiębiorstw energetycznych jest Skarb Państwa. Niewątpliwie nie sprzyja to rozwojowi konkurencji, gdyż jednolita struktura państwowej własności sama w sobie, nie jest zdolna do uruchomienia mechanizmów konkurencji. Stąd nie można uznać, iż krajowy rynek elektroenergetyczny jest już konkurencyjny. Niezbędne są zatem działania prywatyzacyjne, które nie tylko mogą spowodować ograniczenie kosztów i cen, ale również stworzyć możliwość renegotiacji kontraktów zawartych pomiędzy PSE S.A. a wytwórcami energii elektrycznej.

Warunkiem funkcjonowania konkurencyjnego rynku energii elektrycznej jest sytuacja, w której odbiorca ma możliwość wyboru pomiędzy różnymi dostawcami. Zrealizowanie tego warunku będzie możliwe poprzez praktyczne wdrożenie zasady dostępu stron trzecich do sieci (TPA). Firmy przesyłowe i dystrybucyjne – jako jedyni posiadacze sieci – mają obowiązek świadczyć usługi przesyłowe odbiorcom i dostawcom energii dla realizowania zawartych transakcji kupna-sprzedaży. Jednak zasada TPA funkcjonuje u nas jedynie teoretycznie, natrafiając na hamulec ze strony PSE S.A.

W czasie dyskusji wskazywano również, na konieczność wyrównania szans wytwórców produkujących energię elektryczną w zmodernizowanych i niekonwencjonalnych źródłach. W tym celu należałoby wprowadzić system opłat ekologicznych.

Uczestnicy seminarium byli zgodni co do konieczności uznania niektórych segmentów rynku elektroenergetycznego za konkurencyjne. Każda decyzja o zwolnieniu danego przedsiębiorstwa z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia, będzie jednak wymagać indywidualnej oceny stopnia konkurencyjności rynku jego działania. Nie można bowiem dopuścić do sytuacji, w której skoncentrowane w czasie, wydawane decyzje o zwolnieniu z obowiązku zatwierdzania taryf, wywołają znaczne podwyżki cen energii elektrycznej dla finalnych odbiorców.

Wnioski i opinie wyrażone przez uczestniczących w seminarium zostały wykorzystane przy formułowaniu zasad rynku konkurencyjnego.

Kolejne spotkanie z cyklu *Warsztatów Regulatora* odbyło się 3 lipca br.

Seminarium miało na celu przybliżenie pracownikom URE „Dylematów prywatyzacji przedsiębiorstw polskiej elektroenergetyki”.

Prowadzącymi seminarium tym razem byli: dr Witold Włodarczyk (dyrektor Departamentu Planów i Analiz URE) i Paweł Urbański (Central Europe Trust).

Zarówno prowadzący jak i uczestnicy dyskusji skoncentrowali się na następujących zagadnieniach:

- cele i uwarunkowania procesów prywatyzacyjnych,
- konsolidacja i prywatyzacja,
- metody prywatyzacji,
- prywatyzacja a regulacja.

Prywatyzacja sektora elektroenergetycznego jest jednym z etapów dokonującej się reformy tego sektora. Cele jakie zamierza się osiągnąć dzięki prywatyzacji można podzielić na ekonomiczne i społeczne. Do najważniejszych celów ekonomicznych należy zaliczyć: wzrost znaczenia sektora prywatnego w gospodarce, podniesienie efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw, uruchomienie innowacyjnych kierunków ich rozwoju, powstanie i rozbudowę rynku kapitałowego oraz pozyskanie dodatkowych źródeł kapitału, co ostatecznie powinno przyczynić się do intensyfikacji wzrostu gospodarczego kraju.

Realizacja społecznych celów stała się możliwa w miarę uzyskiwania dochodów z prywatyzacji mienia państwowego. Wśród propozycji wykorzystania dochodów z prywatyzowanego majątku państwowego wymienić można:

- zasilenie budżetu państwa,
- zaspokojenie roszczeń wynikających z orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego,
- dofinansowanie systemu ubezpieczeń społecznych,
- zaspokojenie roszczeń reprivatyzacyjnych,
- utworzenie rezerwy na spłatę zadłużenia krajowego i zagranicznego.

Cele i uwarunkowania procesów prywatyzacyjnych

W strategii prywatyzacji sektora elektroenergetycznego przyjęto następujące cele:

- 1) ochrona interesów konsumentów poprzez tworzenie konkurencyjnego rynku energii,
- 2) zachowanie bezpieczeństwa energetycznego kraju,
- 3) stworzenie odpowiedniej bazy kapitałowej dla racjonalnego poziomu inwestowania (także w aspekcie integracji z Unią Europejską),
- 4) optymalizacja zabezpieczenia socjalnego pracowników sektora,
- 5) optymalizacja przychodów z prywatyzacji.

Jeśli przyjmiemy, że konkurencja jest najlepszą formą ochrony konsumentów, to dla spełnienia tego celu konieczne jest ukształtowanie warunków rozwoju konkurencji w sektorze elektroenergetycznym. Prywatyzacja niewątpliwie przyspieszy rozwój konkurencji w sektorze. Nie oznacza to jednak, że istnieje potrzeba określenia chronologii zdarzeń: najpierw prywatyzacja a później rozwój konkurencji, lub odwrotnie. Kreowanie i przebieg tych procesów muszą dokonywać się równolegle. W sytuacji, gdy Skarb Państwa jest właścicielem większości przedsiębiorstw elektroenergetycznych, trudno oczekiwać samoistnego rozwoju konkurencji w tym sektorze.

Ważnym problemem prywatyzacji sektora jest zachowanie bezpieczeństwa energetycznego kraju, rozumianego jako utrzymanie niezawodności dostaw paliw i energii, przy spełnieniu wymagań ochrony środowiska. Prywatyzacja elektroenergetyki z udziałem branżowych inwestorów strategicznych stwarza szansę na podwyższenie poziomu tego bezpieczeństwa, poprzez wprowadzenie nowych technologii, kapitału, i know-how. Przeciwnicy prywatyzacji postrzegają możliwość zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego jako konieczność utrzymania bezpośredniej, administracyjnej ingerencji państwa w zjawiska i procesy zachodzące w elektroenergetyce. Przy czym często możliwość bezpośredniego oddziaływania łączona jest z koniecznością zachowania państwowej własności przedsiębiorstw sektora elektroenergetycznego.

Kolejnym celem prywatyzacji sektora elektroenergetycznego jest stworzenie zasobów kapitałowych dla racjonalnego poziomu inwestowania. Kwestią wymagającą wnikliwych analiz jest nie tylko poziom potrzeb inwestycyjnych, ale przede wszystkim ich struktura. Większość sporządzonych dotychczas projekcji wskazuje na ograniczony realny wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną do 2020 roku. Należy oczekiwać, że istotną obniżkę zużycia energii elektrycznej spowoduje restrukturyzacja górnictwa, hutnictwa, przemysłu chemicznego oraz PKP. Najważniejsze przedsięwzię-

cia inwestycyjne powinny być zatem skierowane nie na rozwój nowych źródeł mocy, ale na rozwój nowych technologii i ochronę środowiska. W związku ze zwiększającymi się dysproporcjami pomiędzy tempem wzrostu nakładów inwestycyjnych a generowaną przez przedsiębiorstwa elektroenergetyczne nadwyżką finansową niezbędne jest zasilenie kapitałowe i radykalna poprawa efektywności funkcjonowania tych przedsiębiorstw. Pozyskanie odpowiedniego kapitału dla racjonalnego poziomu inwestowania powinno być podstawową przesłanką decyzji rozstrzygających o realizacji poszczególnych projektów prywatyzacyjnych.

Inwestorzy zainteresowani zakupem znaczących pakietów akcji przedsiębiorstw energetycznych, będą kierować się przede wszystkim maksymalizacją stopy zwrotu z zainwestowanych kapitałów. Spośród licznych czynników decydujących o stopie zwrotu z kapitału, istotne znaczenie ma racjonalizacja kosztów, w tym kosztów pracy. Nie można zatem wykluczyć, że w niektórych przedsiębiorstwach nowy właściciel uznałby za niezbędną redukcję zatrudnienia. Trudno się dziwić, że w obliczu takiej perspektywy pracownicy i ich reprezentacje związkowe dążą w prywatyzowanych przedsiębiorstwach do zagwarantowania sobie bezpieczeństwa socjalnego. Zakres tzw. pakietu socjalnego jest dość szeroki i obejmuje:

- klauzule o zachowanie przez określony czas poziomu zatrudnienia,
- strategię rozwoju przedsiębiorstwa, która będzie gwarantowała utrzymanie zatrudnienia na dotychczasowym poziomie,
- program przekwalifikowania części pracowników,
- dogodne warunki do podejmowania przez pracowników lub ich grupy samodzielnej działalności gospodarczej,
- utrzymanie dotychczasowego poziomu świadczeń (m.in. służba zdrowia, taryfa pracownicza, czas pracy itd.) z jednoczesnym rozszerzeniem programu szkoleń.

Wynegocjowanie pakietu socjalnego jest jednym z najtrudniejszych elementów procesów prywatyzacyjnych, często wydłużających przebieg prywatyzacji. W programach prywatyzacyjnych opracowanych dla sektora pojawiły się koncepcje określenia standardowego pakietu socjalnego, co zdaniem autorów przyspieszyłoby prywatyzację. Zdaniem dyskutantów, taki pakiet negocjowany centralnie, spowodowałby liczne komplikacje i koszty (najprawdopodobniej standard byłby dostosowany do warunków przedsiębiorstw najbogatszych, a nie najbiedniejszych). Podstawową jednak sprawą jest to, że zobowiązania socjalne inwestorów muszą mieć wpływ na ich zobowiązania inwestycyjne oraz na wycenę akcji.

Konsolidacja i prywatyzacja

Jednym z istotnych dylematów prywatyzacji przedsiębiorstw sektora elektroenergetycznego jest to, czy przed prywatyzacją dokonywać konsolidacji wybranych firm, czy też prywatyzować istniejące przedsiębiorstwa a ewentualne procesy konsolidacyjne pozostawić działaniu rynku kapitałowego. Zarówno w strategii Ministerstwa Skarbu Państwa, jak i w studiach przed prywatyzacyjnych te dwie koncepcje współistnieją i prawdopodobnie obydwie będą w jakimś

stopniu realizowane. Świadczy o tym fakt zaawansowanych prac przygotowawczych do powołania Południowego Koncernu Energetycznego S.A. w skład którego miałyby wejść elektrownie: Jaworzno III, Łaziska, Łagisza, Siersza i Hałemba oraz koncepcja utworzenia tzw. grupy G 8 (spółki dystrybucyjne północnej Polski – Koszalin, Słupsk, Elbląg, Olsztyn, Toruń, Płock, Kalisz i Gdańsk). Z drugiej strony do indywidualnej prywatyzacji przewidziane są: Elektrownia Rybnik S.A., Elektrownia Kozienice S.A., Górnośląski Zakład Energetyczny S.A., STOEN S.A. Warszawa.

Konsolidacja niektórych przedsiębiorstw elektroenergetyki może być uzasadniona. Skonsolidowane przedsiębiorstwa mogą stać się bardziej efektywne, głównie w wyniku obniżki kosztów własnych. Konsolidacja również może być potrzebna ze względu na konieczność zmierzenia się w niedługim czasie (przystąpienie do UE) z dużymi, konkurencyjnymi firmami zachodnimi. Jednakże nie należy dopuścić do nadmiernego wzrostu siły rynkowej skonsolidowanych przedsiębiorstw, który mógłby zagrozić konkurencji. Wymagać to będzie uważnego monitorowania procesów konsolidacji. Zgoda na konsolidację grupy przedsiębiorstw powinna być poprzedzona szczegółową analizą ich pozycji rynkowej oraz programu działania po procesie konsolidacji. Specyfika rynku energii elektrycznej (m.in. brak możliwości magazynowania, ograniczenia techniczne sieci, sezonowość zapotrzebowania na energię) powoduje, że przedsiębiorstwa o stosunkowo niewielkim udziale w rynku mogą mieć znaczną siłę rynkową.

Osobną kwestią do rozstrzygnięcia pozostaje problem rodzaju konsolidacji (pionowa i pozioma). Konsolidacja pozioma polega na łączeniu przedsiębiorstw o takim samym rodzaju działalności (np. łączenie wytwórców), a konsolidacja pionowa na łączeniu przedsiębiorstw o różnych rodzajach działalności. Przykładem konsolidacji pionowej może być połączenie w jedno przedsiębiorstwo kopalni węgla brunatnego i elektrowni zużywającej ten węgiel. Takie połączenie może być uzasadnione z punktu widzenia obniżki kosztów własnych, gdyż podmioty te są od siebie i tak uzależnione w procesie technologicznym. Inną formą konsolidacji pionowej jest tworzenie grup energetycznych – wytwórcy energii elektrycznej i spółki dystrybucyjne.

W związku z upowszechnianiem się rynkowych reguł funkcjonowania w elektroenergetyce, konsolidacja podmiotów może następować w wyniku inicjatyw oddolnych na zasadzie „przymusu ekonomicznego”. Nie powinno się to jednak odbywać bez ingerencji państwa. Celowe byłoby zatem określenie koncepcji i warunków brzegowych prywatyzacji, np.:

- 1) podmiot działający w jednym podsektorze nie może nabyć więcej niż 25% akcji podmiotu z innego podsektora,
- 2) udział inwestora strategicznego w danej działalności nie powinien przekroczyć 15%.

W dyskusjach dotyczących koncepcji prywatyzacji przedsiębiorstw elektroenergetycznych pojawił się dylemat – czy dominującą formą prywatyzacji ma być prywatyzacja indywidualna „projekt po projekcie”, czy też należy opracować program prywatyzacji dla całego sektora elektroenergetycznego.

Oceniając dotychczasowy przebieg prywatyzacji ener-

Tab. I. Podstawowe dane o przedsiębiorstwach elektroenergetyki (1999 r.)

Podsektor	Przychody ogółem (tys. zł)	Wynik brutto (tys. zł)	Wartość księgową netto (tys. zł)	Liczba pracujących (osoby)
Wytwarzanie	18 353 697	423 417	30 500 000	49 826
Przesył i dystrybucja	35 370 424	514 439	19 100 000	47 424
Razem	53 724 121	937 856	49 600 000	97 250

Źródło: Urząd Regulacji Energetyki

Wytwarzanie: elektrownie, elektrociepłownie i Elektrownie Szczytowo-Pompowe S.A. – 32 podmioty

Przesył i dystrybucja: spółki dystrybucyjne i Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. – 34 podmioty

getycznych przedsiębiorstw wytwórczych nie można stwierdzić, że dokonywana jest ona na podstawie spójnej i konsekwentnej koncepcji. Dalsza prywatyzacja całego sektora elektroenergetycznego nie może odbywać się na zasadzie precedensów. Ze względu na strategiczny charakter sektora elektroenergetycznego, jego bardzo duży majątek i zatrudnienie (por. tab. I) prywatyzacja powinna być prowadzona według precyzyjnie opracowanej strategii, umożliwiającej realizację zasadniczych kierunków polityki energetycznej państwa.

Metody prywatyzacji

Podstawową metodą prywatyzacji podmiotów sektora elektroenergetycznego powinna być prywatyzacja kapitałowa z udziałem strategicznego inwestora branżowego odbywająca się w drodze publicznego zaproszenia do rokowań. Tylko branżowy inwestor mający doświadczenia na konkurencyjnym rynku energii elektrycznej jest w stanie zapewnić stabilny proces inwestycyjny i efektywne zarządzanie. Metoda ta, poza pozyskaniem kapitału pozwala również na zapewnienie know-how. Charakteryzuje się jawnością i przejrzystością przebiegu procesu prywatyzacji, a równocześnie sprzyja konkurencyjnym zachowaniom inwestorów. Natomiast metoda oferty publicznej (giełda) pozwala na pozyskanie kapitału, ale nie gwarantuje potrzebnego przedsiębiorstwom know-how w zakresie zarządzania siecią i działalnością marketingową. Rozproszeni inwestorzy pasywni jak również instytucje finansowe takiego know-how nie gwarantują. Istnieje również możliwość kombinacji metod sprzedaży akcji spółek sektora elektroenergetycznego. Udział rozproszonych inwestorów pasywnych może stanowić ewentualne uzupełnienie w stosunku do strategicznych inwestorów branżowych.

Kolejnym dylematem prywatyzacyjnym jest wielkość pakietu akcji Skarbu Państwa oferowanego do sprzedaży inwestorom. W tej kwestii występują dwie grupy poglądów. Reprezentanci jednej grupy optują za zbyciem w pierwszym etapie mniejszościowego pakietu akcji (20–25%), argumentując to potrzebami zachowania przez Skarb Państwa (na pewien czas – 3–5 lat) wpływu na działalność prywatyzowanych przedsiębiorstw. Reprezentanci drugiej grupy są zwolennikami sprzedaży większościowego pakietu akcji wskazując na kryzysową sytuację w elektroenergetyce. Podkreślają oni, że przy pogarszającej się sytuacji eko-

nomiczno-finansowej, inwestorzy nie mając realnego wpływu na decyzje w przedsiębiorstwach, nie będą skłonni zapłacić za nie wysokich cen.

Warunkiem sprawnej prywatyzacji przedsiębiorstw elektroenergetycznych jest umiejętne konstruowanie kontraktów prywatyzacyjnych. W tym zakresie Minister Skarbu Państwa powinien rozstrzygnąć wiele kwestii, m.in.:

- w jakim czasie od momentu zawarcia kontraktu inwestor mógłby zbywać akcje nabyte od Skarbu Państwa,
- czy w kontraktach będzie klauzula zezwalająca na transfer zysków przed końcem okresu realizacji inwestycji (okres inwestycyjny w sektorze trwa zwykle od 5 do 15 lat, a inwestorzy będą zainteresowani wcześniejszymi wypłatami dywidendy),
- czy dopuszczalne jest w określonych sytuacjach, aby Minister Skarbu Państwa mógł dokonywać sprzedaży inwestorowi strategicznemu akcji spółek poniżej ich skorygowanej wartości aktywów netto;
- wykorzystywanie przez podsektor przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej gruntów osób trzecich.

Prywatyzacja a regulacja

Dla procesów prywatyzacyjnych pierwszorzędne znaczenie ma jakość regulacji. Zasady regulacji powinny być jasne, zrozumiałe i możliwie zobiektywizowane. Określając je, należy mieć na uwadze następujące elementy: 1) uzasadniony poziom kosztów przedsiębiorstwa, 2) poziom nakładów inwestycyjnych, 3) stopę zwrotu z kapitału, 4) podstawę, od której liczony jest zwrot z kapitału.

Zastosowanie przejrzystych metod regulacji wymaga od regulatora prowadzenia konsekwentnej polityki zarówno w perspektywie krótko jak i długookresowej, a mianowicie:

- zbudowania spójnej metodologii regulacyjnej,
- dostosowania narzędzi prawnych i analitycznych do zaakceptowanej metodologii,
- dokonania wyboru kryteriów dla regulacji bodźcowej,
- udostępnienia kluczowych założeń wybranej metodologii inwestorom,
- tworzenia atmosfery zaufania pomiędzy regulatorem, firmami a opinią publiczną.

Jakość regulacji wpływać będzie na rozwój konkurencyjnego rynku, poziom zaufania i ryzyka inwestycyjnego, co z kolei będzie przekładać się na wyceny prywatyzacyjne. Po prywatyzacji inwestorzy będą zabiegali wszelkimi sposobami o ochronę swoich interesów, co najczęściej

WYKAZ UPRAWNIENÍ EGZAMINACYJNYCH KOMISJI KWALIFIKACYJNYCH (powołanych w IV kwartale 1999 r. i w I połowie 2000 r.)

Nr aktu powołania (1)	Zakres prac komisji (wg Zał. nr 1 - Rozp. Ministra Gospodarki z dn. 16 marca 1998 r.)										Komisja przy ... (5)	Adres Komisji (6)									
	Grupa 1 (2)					Grupa 2 (3)						ulica, numer	kod	miasto							
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5					6	7	8	9	10		
587/100/24/99	X	X	X	X	X														Elżbiety 7	41-905	Bytom
588/100/24/99	X	X	X	X	X														Elżbiety 7	41-905	Bytom
589/120/30/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X									Uniejowska 9	61-700	Turek
590/123/02/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							Kosteckiego 9	56-305	Wałbrzych
591/123/02/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Energetycznych - Oddział Wrocław	53-332	Wrocław
592/120/06/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							Zakłady Remontowe Energetyki S.A. w Lublinie - Lublin	20-340	Lublin
593/020/14/99						X	X	X	X	X									Zakłady Remontowe Energetyki S.A. w Lublinie - ZRE Kozienice	20-340	Lublin
594/123/18/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego "Gorzyce"	39-432	Gorzyce
595/123/14/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Energetycznych w Warszawie - Oddział Sokół Podlaski	08-300	Sokół Podlaski
596/123/24/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							Huta "Batory" S.A.	41-506	Chorzów
597/123/32/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji	70-551	Szczecin
598/100/30/99	X	X	X	X	X														Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektrycznego "Elbud" Poznań S.A.	60-003	Poznań
599/023/24/99						X	X	X	X	X	X	X							Zespół Ciepłowni Przemysłowych "CARBO-ENERGIA"	41-700	Ruda Śląska

Nr aktu powołania (1)	Zakres prac komisji (wg Zał. nr 1 - Rozp. Ministra Gospodarki z dn. 16 marca 1998 r.)										Komisja przy ... (5)	Adres Komisji (6)									
	Grupa 1 (2)					Grupa 2 (3)						ulica, numer	kod	miasto							
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5					6	7	8	9	10		
600/120/06/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Pokoju 26	21-500	Biała Podlaska
601/120/10/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Puszkina 78	92-516	Łódź
602/120/10/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Puszkina 78	92-516	Łódź
603/120/10/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Puszkina 78	92-516	Łódź
604/123/02/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Młodych Energetyków 12	59-916	Bogatynia
605/123/02/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Młodych Energetyków 12	59-916	Bogatynia
606/120/02/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Młodych Energetyków 12	59-916	Bogatynia
607/123/20/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Daleka 2 m.13	15-037	Białystok
608/123/24/99	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Jastrzębska 10	44-253	Rybnik
609/023/02/2000						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Wojska Polskiego 54	58-500	Jelenia Góra
610/123/12/2000	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Wybickiego 3a	31-261	Kraków
611/120/18/2000	X	X	X	X	X														Widelska 873	36-145	Widelska
612/123/06/2000	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	M.C. Skłodowskiej 3	20-029	Lublin

Nr aktu powołania (1)	Zakres prac komisji (wg Zał. nr 1 - Rozp. Ministra Gospodarki z dn. 16 marca 1998 r.)										Komisja przy ... (5)	Adres Komisji (6)												
	Grupa 1 (2)					Grupa 2 (3)						ulica, numer	kod	miasto										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
613/020/18/2000											X	X	X	X	X	X					SEP Rzeszów	Kopernika 1	35-959	Rzeszów
614/123/14/2000	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	SIMP Warszawa	Czackiego 3/5	00-043	Warszawa
615/100/16/2000	X	X	X	X	X						X										RFSNT NOT Opole	Katowicka 50	45-061	Opole
616/023/32/2000											X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	SEP Szczecin	Al. Wojska Polskiego 67	70-478	Szczecin
617/123/24/2000	X	X									X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	"ENERGOSERVICE"	Tuwima 2	43-300	Bielsko-Biała
618/123/20/2000	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	NOT Białyсток	Marii Skłodowskiej - Curie 2	15-950	Białyсток
619/123/24/2000	X	X	X	X	X						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	SITPSpóz. Katowice	Podgórna 4	40-026	Katowice
620/120/24/2000	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Ciepłownia "Rydultowy"	Mickiewicza 21	44-280	Rydultowy
621/100/30/2000	X	X	X	X	X																Elektromontaż Poznań S.A.	Wieruszowska 12/16	60-166	Poznań

Objaśnienie skrótów:

- RFSNT - Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo - Technicznych
- NOT - Naczelna Organizacja Techniczna
- ZDZ - Zakład Doskonalenia Zawodowego
- PSE - Polskie Sieci Elektroenergetyczne
- PZITB - Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Budowlanych
- SEP - Stowarzyszenie Elektryków Polskich
- SIMP - Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich
- SITPSpóz - Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego

Uwaga:

Zamieszczone w Biuletynie URE Nr 2/99 i 6/99 wykazy uprawnień egzaminacyjnych komisji kwalifikacyjnych od Nr 1 do Nr 586, straciły częściowo aktualność na skutek wprowadzenia zmian w aktach powołania (najczęściej rozszerzających zakres uprawnień). Dotyczy to około 150 komisji.

Diatego przed przystąpieniem do egzaminów zaleca się zainteresowanym zaznajomienie się z aktualnymi uprawnieniami komisji egzaminującej.

Zatwierdzone taryfy dla ciepła – wg siedziby Oddziału Terenowego URE
(stan na 21.08.2000 r.)

Siedziba Oddziału Terenowego URE	Nazwa przedsiębiorstwa	Podwyżka w %
Warszawa	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Wyszokowie	6,90
	P.P.H. LUXREMONT Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim	14,60
	Relpol Centrum Sp. z o.o. w Warszawie	13,58
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Ciechanowie	8,20
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Pułtusku Sp. z o.o.	5,20
Wrocław	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Świdnica	12,04
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Jeleniej Górze Sp. z o.o.	7,70
	Bielawskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej BEPEC Sp. z o.o. w Bielawie	5,80
	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A.	1,00
	Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” S.A. w Kędzierzynie Koźlu	4,53
	Cukrownia „Wróblin” w Lewinie Brzeskim	8,31
Poznań	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gniewkowie	11,54
	Zakład Obsługi Komunalnej Miasta Lipna	- 4,70
	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Rypinie	5,48
	Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz S.A.	4,40
	Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Wąbrzeźno	1,40
	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe WODBAR Barcin Sp. z o.o.	4,80
	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lipnie	- 1,81
	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Żninie	1,30
	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Inowrocławiu	3,93
	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radziejowie	1,90
	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Świeciu n/Wisłą	10,73
	„OPEC Grudziądz” Sp. z o.o.	2,10
	„BRUN-POL POMORZE-KUJAWY” Sp. z o.o. w Toruniu	9,30
	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Złotów	1,30
	Przedsiębiorstwo Produkcyjne „Polkon” Przyczepy, Naczepy, Konstrukcje Stalowe S.A. w Trzciance	- 4,58
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Kaliszu	2,35
	Tłocznia Metali „Pressta” S.A. Bolechowo k/Poznania	4,73
	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Wągrowcu	17,00
	Kotłownia „Izopol” Zakład Gospodarki Ciepłej i Wodnej Sp. z o.o. w Trzemesznie	5,40
	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile	4,90
	Kopalnia Soli „Kłodawa” w Kłodawie	1,03
	„Megawat” Sp. z o.o. w Rogoźnie	3,12
Wavin Metalplast – Buk Sp. z o.o. w Buku	14,10	
Zakład Gospodarki Komunalnej w Szamotułach	7,90	
Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Ostrzeszowie	7,60	
Gdańsk	Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne KOKSIK Sp. z o.o. w Redzie	12,43
	International Paper Kwidzyn S.A. w Kwidzynie	24,88
	Gminna Energetyka Ciepła Sp. z o.o. Skarszewy	12,86
	Elbląskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Elblągu	14,20
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Goldapi	24,60
Kraków	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Przemysłu Sp. z o.o.	14,10
	PEC Ropczyce Sp. z o.o.	0,00
Katowice	WZE WOJZEC Sp. z o.o. w Wojkowicach	11,03
	Spółka Ciepłowniczo-Energetyczna Jaworzno III Sp. z o.o. w Jaworznie	5,00

Katowice	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Tychach	14,98
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bytomiu	9,2
	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Ciepło Sp. z o.o. w Skoczowie	6,55
	Spółka Energetyczna „Jastrzębie” S.A. w Jastrzębiu	5,05
	Ciepłownia „Rydultowy” Sp. z o.o. w Rydultowach	16,01
	Miejski Zakład Energetyki Ciepłej „Ekoterm” Sp. z o.o. w Żywcu	2,02
	Zarząd Inwestycji Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach	- 0,30
	TERMA-DOM Sp. z o.o. w Zabrze	- 2,68
Łódź	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Zgierzu	39,50
	Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Skierniewicach	10,96
	Zakład Energetyki Ciepłej w Staszowie Sp. z o.o.	10,44
Szczecin	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. Nowe Czarnowo	12,60
	Elektrociepłownia „Zielona Góra” Sp. z o.o. w Zielonej Górze	5,27
Lublin	Elektrociepłownia Lublin-Wrotków Sp. z o.o. w Lublinie	3,32
	Miasto Rejowiec Fabryczny – Miejski Zakład Komunalny	- 9,26
	Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Lublinie	13,29
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej PEC Sp. z o.o. w Świdniku	10,93
	Krasnostawska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Krasnymstawie	9,24
	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Chełmie	6,50
	INSTALCEM Sp. z o.o.	21,48
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białymstoku	15,30	

Zatwierdzone taryfy dla energii elektrycznej
(stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Data publikacji
1	Zakład Górniczo-Energetyczny Sobieski Jaworzno III Sp. z o.o.	30.06.2000 r.
2	Zespół Elektrociepłowni Bielsko-Biała S.A.	11.07.2000 r.
3	SwePol Link (Poland) Sp. z o.o.	18.07.2000 r.
4	Zakład Energetyczny Toruń S.A.	25.07.2000 r.
5	Energetyka Boruta Sp. z o.o.	25.07.2000 r.
6	Zakłady Automatyki Przemysłowej ZAP S.A.	4.08.2000 r.
7	STOEN Stołeczny Zakład Energetyczny S.A.	10.08.2000 r.
8	Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A. w Ostrołęce	10.08.2000 r.
9	Elektrownia Siersza S.A.	10.08.2000 r.
10	Elektrownia „OPOLE” S.A.	17.08.2000 r.

Zmiany w zatwierdzonych taryfach dla energii elektrycznej
(stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Data publikacji
1	Zakład Energetyki Ciepłej w Końskich	11.07.2000 r.
2	Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.	25.07.2000 r.
3	„FENICE Poland” Sp. z o.o.	4.08.2000 r.
4	Zakład Energetyczny Kraków S.A.	17.08.2000 r.
5	Zespół Zbiorników Wodnych Czorsztyn–Niedzica–Sromowce Wyżne S.A.	17.08.2000 r.

Odmowa zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej
(stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Data publikacji
1	Zespół Elektrociepłowni BYTOM w Bytomiu S.A.	30.06.2000 r.

Odmowa zatwierdzenia zmiany taryfy dla energii elektrycznej
(stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Data publikacji
1	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	25.07.2000 r.

Zatwierdzone taryfy dla paliw gazowych
(stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Data publikacji
1	„ANCO” Sp. z o.o.	18.07.2000 r.
2	HSW – Zakład Energetyczny Sp. z o.o.	25.07.2000 r.
3	FENICE Poland Sp. z o.o.	18.08.2000 r.

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW, KTÓRE OTRZYMAŁY KONCESJE NA WNIOSEK (stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Adres	Rodzaj działalności
1	„DONGWON ZS POLSKA” Sp. z o.o.	67-120 Koźuchów, ul. 22-Lipca 5	Wpc
2	Pan Jerzy Orłowicz – Zakład Wielobranżowy „PINUS-TERM”	05-850 Ożarów Mazowiecki, ul. Kusocińskiego 5	Wpc
3	Krzysztof Bochniak, Maria Jankowska, Beata Surma, Marian Piasecki, Michał Bochniak – P.P.H.U. „Ostrowska Nafta” S.C.	63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Wodna 29	Mpc, Opc
4	Kazimierz Stryjewski – „PETROX-CENTRUM”	04-345 Warszawa, ul. Wspólna Droga 25 A/2	Mpc
5	Elektrociepłownia Białystok S.A.	15-124 Białystok, ul. Andersa 3	Oee
6	„SYNTHESE” Sp. z o.o.	43-300 Bielsko Biała, ul. Widok 17	Opc
7	Anna Zań, Małgorzata Sokal – S.C. „KT”	23-400 Bilgoraj, ul. Kochanowskiego 24	Opc
8	Jan Mastej, Dorota Mastej – Zakład Handlowo-Uslugowy „AUTO-STACJA” S.C.	67-200 Głogów, ul. Wierzbowa 21	Opc
9	Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług „ARENDA-HANDEL” Sp. z o.o.	48-335 Nowy Las, Charbielin 91	Opc
10	Grupa Inwestycyjno-Kapitałowa Sp. z o.o.	42-200 Częstochowa, ul. Łódzka 8/12	Opc
11	„ELF Lubrificants Polska” Sp. z o.o.	02-692 Warszawa, ul. Domaniewska 39 a	Opc
12	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	88-100 Inowrocław, ul. Torowa 40	Occ
13	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa	00-215 Warszawa, ul. Dolańskiego 2	Wcc, Pcc
14	„CEPEN WĄGROWIEC” Sp. z o.o.	62-100 Wągrowiec, ul. Jankowska 2	Mpc, Opc
15	Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.	24-110 Puławy, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13	Ppg, Opg
16	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.	62-510 Konin, ul. Kazimierska 45	Oee
17	Grzegorz Kajcy – P.H.U. „DAGAS”	41-200 Sosnowiec, ul. Kukulek 41	Opc
18	Firma „KI” Klemens Imiola	75-525 Koszalin, ul. Piłsudskiego 56	Mpc
19	Firma Usługowo-Handlowa „POLFER” Sp. z o.o.	84-200 Wejherowo, ul. I Brygady Pancerniej WP	Opc
20	„OPEK-OIL Polska” Sp. z o.o.	80-404 Gdańsk, ul. Dzielna 2	Opc
21	Władysław Maciejko – P.H.P.U. „MAWAREX”	68-100 Lubin, ul. M. Skłodowskiej-Curie 91	Opc
22	Fabryka Maszyn „GLINIK” S.A.	38-320 Gorlice, ul. Michałusa 1	Ppg
23	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „FAKRO” Sp. z o.o.	33-300 Nowy Sącz, ul. Węgierska 144 a	Pee, Oee
24	„EnBW Polska” Sp. z o.o.	00-249 Warszawa, ul. Kapitulna 2/6	Oee
25	„Triton Holding” Sp. z o.o.	02-702 Warszawa, ul. Zawrat 18	Oee
26	Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	95-035 Ozorków, ul. Zwirki 30	Wcc
27	„SIM” S.A.	65-431 Zielona Góra, ul. Sienkiewicza 31 a	Wcc, Pcc
28	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Uslugowo-Handlowe „Energomedia” Sp. z o.o.	42-200 Zawiercie, ul. Okólna 10	Pcc
29	Gmina Biały Bór – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	78-425 Biały Bór, ul. Brzeźnicka 9	Pcc
30	Rafineria Czechowice S.A.	43-502 Czechowice-Dziedzice, ul. Łukasiewicza 2	Pcc
31	Wacław Majdański, Władysław Drab, Zdzisław Jamroży, Piotr Majdański, Wojciech Korczak, Edmund Majnert – Zakład Energetyki Ciepłej S.C.	98-270 Złoczew, ul. Szkolna 10	Wcc, Pcc
32	Wojciech Wiśniewski – „AUTO HAUS WW”	27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, Al. 3-Maja 67	Mpc
33	„TRTS-WEKTOR” Sp. z o.o.	01-134 Warszawa, ul. Wolska 64 a	Opc
34	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „ALCO-WEND” Sp. z o.o.	62-200 Gniezno, Al. Reymonta 26	Opc
35	Paweł Hallman	83-050 Kolbudy Górne, ul. Skrzatów 6	Opc
36	Witold Wielgus, Marian Pastuszak – Paliwa i Produkty Naftowe S.C.	74-200 Pyrzyce, ul. Zwirki i Wigury 3	Mpc, Opc
37	Aleksander Hemerling, Ireneusz Brzeziński – Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Transportowe „OILGAZ” S.C.	85-792 Bydgoszcz, ul. Jaruzińska 1/1	Opc
38	Zakład Produkcyjno-Uslugowo-Handlowy C.T.CHEMTECH Sp. z o.o.	64-840 Budzyń, ul. Przemysłowa 28	Opc
39	Cinergy Global Resources 1 Sp. z o.o.	20-952 Lublin, ul. Melgiewska 7/9	Wcc, Pcc, Wee

40	Ogólnopolski Serwis Finansowy S.A.	85-010 Bydgoszcz, ul. Dworcowa 110/403	Opc
41	Andrzej Florek – Dystrybucja Paliw „TANKPOL”	32-700 Bochnia, ul. Partyzantów 7	Opc
42	„OM TECHNIK” Sp. z o.o.	92-236 Łódź, Al. Piłsudskiego 14	Opc
43	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „CARBO” Holding Sp. z o.o.	65-536 Zielona Góra, ul. Wyszyńskiego 14	Opc
44	Michał Leszczyński – „LINDA” Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe	91-497 Łódź, ul. Zgierska 211	Opc
45	„RTB” S.A.	41-700 Ruda Śląska, ul. Szyb Walenty 32	Opc
46	Tadeusz Bieniek – Centrala Obrotu Towarami Masowymi DAW-BYTOM	41-902 Bytom, ul. Dworcowa 2	Opc
47	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „GAZBUT” Sp. z o.o.	09-400 Płock, ul. Długa 1	Opc
48	„EUROMAX” Sp. z o.o.	47-400 Racibórz, ul. Jasna 1	Opc
49	Michał Borkowski – Przedsiębiorstwo Handlowe „KARON”	86-300 Grudziądz, ul. Śniadeckich 42/11	Opc
50	„Tyczka Polska” Sp. z o.o.	47-220 Kędzierzyn Koźle, ul. Gliwicka 31	Opc
51	„MAS” – Obrót Surowcami i Materiałami Technicznymi Sp. z o.o.	40-599 Katowice, ul. Żeliwna 38	Wpc
52	„MIDEX LTD” Sp. z o.o.	00-728 Warszawa, ul. Bobrowiecka 1	Mpc, Opc
53	MOSTOSTAL WARSZAWA S.A.	02-673 Warszawa, ul. Konstruktorska 11 a	Oee
54	„KARGAS” Sp. z o.o.	98-220 Zduńska Wola, ul. Ceramiczna 2	Opc
55	„GEOTERMIA – CZARNKÓW” Sp. z o.o.	64-700 Czarnków, ul. Przemysłowa 2 a	Wcc, Pcc, Occ
56	„TOMIC” S.A.	09-300 Żuromin, ul. Żeromskiego 76/82	Wcc
57	„IMSO” Sp. z o.o.	75-671 Koszalin, ul. Zwycięstwa 276	Mpc
58	System Gazociągów Tranzytowych „EUROPOL GAZ” S.A.	04-028 Warszawa, Al. Stanów Zjednoczonych 61	Opg
59	„Petrobel” Sp. z o.o.	42-262 Poczesna, ul. Szkolna 21	Opc
60	Maksymilian Kusiński – „Makus” Zakład Produkcyjno-Handlowy Usługi Import-Export	13-200 Działowo, ul. Rzemieśnicza 10	Opc
61	Antoni Najechalski, Hanna Osińska-Najechalska – „HAKONA” S.C.	09-104 Sarbiewo, Ćwiklinek	Opc
62	Sławomir Lula – Firma Produkcyjno-Usługowo-Handlowa „TRANSPOL”	42-295 Koziegłowy, Gniazdów 240, ul. Centralna 42	Opc
63	Bożenna Strzelecka, Czesław Papciak – Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Transportowe „MASTER” S.C.	40-217 Katowice, ul. Wrocławska 2	Opc
64	Janusz Piątkowski, Jerzy Ptak, Teresa Ptak – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „PETREX” S.C.	09-400 Płock, ul. Kostrogaj 14	Opc
65	„SORAN” Sp. z o.o.	51-502 Wrocław, ul. Mydlana 1	Opc
66	„Przedsiębiorstwo Ciężkiego Sprzętu – Handel” Sp. z o.o.	43-100 Tychy, ul. Fabryczna 11	Mpc
67	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „CePeN” Sp. z o.o.	76-200 Słupsk, ul. Szczecińska 113	Mpc, Opc
68	Przedsiębiorstwo „UNIRES” Sp. z o.o.	81-521 Gdynia, Al. Zwycięstwa 195/15	Opc
69	Włodzimierz Seroka, Mirosław Ofierski – Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjno-Handlowe „PETROL” S.C.	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Starocińska 5	Opc
70	„ASC Co Ltd” Sp. z o.o.	02-673 Warszawa, ul. Konstruktorska 1	Opc
71	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TRAWOL” Sp. z o.o.	41-906 Bytom, ul. Nowocelna 2	Opc
72	Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o.	37-300 Leżajsk, ul. Fabryczna 2	Wcc
73	Andrzej Kiedrowski, Michał Stoltman, Jan Szycza – Przedsiębiorstwo Handlowe S.C.	77-130 Lipnica	Opc
74	Danuta Niezgoda, Czesław Sulik, Jacek Niezgoda, Karol Sulik – Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „MEGA” S.C.	44-100 Gliwice, ul. Pszczyńska 306	Opc
75	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „LEMARK” Sp. z o.o.	05-870 Blonie, ul. Bramki 39	Opc
76	Przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjno-Usługowe BARTCZAK Sp. z o.o.	02-791 Warszawa, ul. Meander 11/4	Opc

77	Marek Pacholczak, Agnieszka Grochowska – „ZEMAKO” Przedsiębiorstwo Handlowo–Usługowe S.C.	26–600 Radom, ul. Kasandry 4/17	Opc
78	Centrum Usługowo–Handlowe „EXBUD – WSCHÓD” S.A.	22–100 Chełm, ul. Hrubieszowska 102	Opc
79	Marek Stachurski – Przedsiębiorstwo Handlowo–Usługowe „STAWAG”	44–330 Jastrzębie Zdrój, ul. 1 Maja 22	Opc
80	Gmina Olsztynek – Zakład Gospodarki Komunalnej	11–015 Olsztynek, ul. Górna 1	Wcc, Pcc
81	Firma Oponiarska Dębica S.A.	39–200 Dębica, ul. 1 Maja 1	Pcc
82	„Elektrociepłownia Kalisz – Piwonice” S.A.	62–800 Kalisz, ul. Torowa 115	Pcc
83	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „MEC” Sp. z o.o.	64–980 Trzcianka, ul. Staszica 8	Wcc, Pcc

Legenda:

Wcc – wytwarzanie ciepła

Pcc – przesyłanie i dystrybucja ciepła

Opc – obrót ciepłem

Wee – wytwarzanie energii elektrycznej

Pee – przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej

Oee – obrót energią elektryczną

Wpc – wytwarzanie paliw ciekłych

Mpc – magazynowanie paliw ciekłych

Opc – obrót paliwami ciekłymi

Ppg – przesyłanie i dystrybucja paliw gazowych

Opg – obrót paliwami gazowymi

Oee – obrót energią elektryczną

Wpc – wytwarzanie paliw ciekłych

Mpc – magazynowanie paliw ciekłych

Opc – obrót paliwami ciekłymi

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW, KTÓRE OTRZYMAŁY KONCESJE Z URZĘDU (stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Adres
1	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	39–300 Mielec, ul. Grunwaldzka 3
2	„TOMIC” S.A.	09–300 Żuromin, ul. Żeromskiego 76/82
3	Miasto Rejowiec Fabryczny – Miejski Zakład Komunalny	22–170 Rejowiec Fabryczny, ul. Chełmska 51 a
4	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.	89–650 Czersk, ul. Leśna 11

Legenda:

WCC – wytwarzanie ciepła

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW, KTÓRE ZŁOŻYŁY WNIOSKI KONCESYJNE (stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Adres
1	GEMI Sp. z o.o.	40-083 Katowice, ul. Zabrska 10
2	„EXPAND-OIL” Sp. z o.o.	81-354 Gdynia, ul. Jana z Kolna 55
3	FIRMA „WDM” Sp. z o.o.	66-400 Gorzów Wlkp., ul. Kombatantów 34
4	„PETRO-TRANS” Sp. z o.o.	70-781 Szczecin, ul. Brązowa 81/2
5	POLPETRO STACJA PALIW Dariusz Juraszek	44-100 Gliwice, ul. Chorzowska 52
6	Energomedia Sp. z o.o.	32-540 Trzebinia, ul. Fabryczna 22
7	Korporacja Kapitałowo-Finansowa PERFECT Sp. z o.o.	43-300 Bielsko-Biała, ul. Małej Straconki 103
8	Rafineria Trzebinia S.A.	32-540 Trzebinia, ul. Fabryczna 22
9	P.H.U. W. Grodzki	59-915 Działoszyn, ul. Krzewina 31
10	MEGAGAZ S.A.	00-643 Warszawa, ul. Nowowiejska 10
11	Inwest Petro Sp. z o.o.	45-835 Opole, ul. Wrocławska 107
12	Zarząd Zakładów Komunalnych	26-680 Wierzbica, ul. Kościuszki 73
13	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „ATLAS” Sp. z o.o.	87-153 Siemóń, ul. Kościuszki 131b
14	„Naft-Pol” Sp. z o.o.	42-263 Wrzosowa Huta Stara, ul. Główna 40
15	Rybnicka Spółka Węglowa	44-253 Rybnik, ul. Jastrząbska 10
16	„Productnaft” Sp. z o.o.	46-100 Namysłów, ul. Drzewieckiego 1
17	ERRA TRADE Sp. z o.o.	40-486 Katowice, ul. Koliasta 25
18	Przedsiębiorstwo Usługowe „EKO-TERM” S.C.	66-415 Kłodawa, ul. Kościelna 2
19	„NAMOR-OIL” S.C.	84-120 Władysławowo, ul. Hryniewieckiego 1
20	Raiffeisen AgrarCentrum Polska Sp. z o.o.	04-160 Warszawa, ul. Zagójska 7
21	Centrum Usług Proekologicznych Sektora Naftowego CPN EKOSERWIS Sp. z o.o.	66-016 Czerwieńsk, ul. Naftowa 1
22	Firma Handlowo-Produkcyjno-Usługowa „BAUKUR” Henryk Kurowski	88-100 Inowrocław, ul. Św. Ducha 76
23	GAM-BIT Sp. z o.o.	40-955 Katowice, ul. Grabowa 2
24	P.H.U. „AUTO-GAZ” Leszek Liszewski	04-136 Warszawa, ul. Mładzka 27
25	AUTO PRODUCTW OIL Sp. z o.o.	00-684 Warszawa, ul. Wspólna 52/54 m. 7
26	HURT-DETAL Paliw S.C. Z. Szabat & A. Usielski	91-341 Łódź, ul. Brukowa 26
27	„INA” Sp. z o.o.	25-312 Kielce, ul. Warszawska 34
28	P.P.H.U. GI*MAR Sp. z o.o.	24-100 Puławy, ul. Słowackiego 2
29	Spółka Kompensacyjna S.A.	40-065 Katowice, ul. Mikołowska 100
30	„LANG” Sp. z o.o.	42-262 Poczesna, ul. Kopalniana 17, Nowa Wieś
31	Firma Handlowa „RIA”	39-410 Grębów, ul. Jamnica 160
32	EW GAZ S.C. Zbigniew Szymanik, Adam Kopeć	01-944 Warszawa, ul. Gajcego 7/15
33	ENERGOSERWIS KLESZCZÓW Sp. z o.o.	97-406 Bełchatów, Rogowiec
34	FIRMA „KAMAGAS” S.C.	40-684 Katowice, ul. Gen. Jankego 254/3
35	Investprobud Sp. z o.o.	66-400 Gorzów Wlkp., ul. Walczaka 110/207
36	Firma Produkcyjna Handlowo-Uslugowa „JANPOL”	66-470 Kostrzyn n/Odrą, ul. Jana Pawła II 38B/4
37	P.P.H.U. „KRONOS” Sp. z o.o.	26-600 Radom, ul. Czackiego 4/42
38	„TECHBUD” – P.P.U.H. S.C.	44-240 Żory, ul. Fabryczna 12
39	Zarząd Gminy Przechlewo	77-320 Przechlewo
40	Dystrybutor Produktów Naftowych „CePeN” Sp. z o.o.	77-300 Człuchów, ul. Plakantowa 18
41	ZCW Góraźdże Wapno Sp. z o.o.	46-077 Góraźdże, ul. Fabryczna 22
42	Firma Handlowo-Uslugowa Mariusz Adam Ossowski	82-100 Nowy Dwór Gdański, Osiedle Kard. Wyszyńskiego 3/88
43	Energetyczne Projekty i Doradztwo Sp. z o.o.	02-981 Warszawa, ul. Augustówka 5
44	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej i Gospodarki Wodno-Ściekowej „ENWOS” Sp. z o.o.	32-660 Chelmek, Plac Kilińskiego 1
45	„KB Print” Sp. z o.o.	14-300 Morąg, ul. Wenecka 1
46	KREZUS S.C. M. i J. Mimiec	75-015 Koszalin, ul. Andersa 18

47	Robert Antoni Miśta, Marzena Anna Lusa P.W. „ROMA” S.C.	05–126 Nieporęt, ul. Zegrzyńska 11
48	P.P.H.U. „INWESTGAZ” Sp. z o.o.	93–554 Łódź, ul. Cieszyńska 14/36
49	FUBI Sp. z o.o.	66–343 Wierzbno 23 a
50	PHILIPS-FERYTY POLSKA Sp. z o.o.	96–100 Skierniewice, ul. Zwierzyniecka 2
51	P.P.H.U. „JUMAR” Sp. z o.o.	66–300 Miedzyrzecz, ul. Waszkiewiczza 69
52	OPEC GRUDZIĄDZ Sp. z o.o.	86–300 Grudziądz, ul. Budowlanych 7
53	MONT-BUD Sp. z o.o.	62–240 Trzemeszno, ul. Foluska 6
54	Zakład Usługowo-Handlowy Stacja Paliw Zbigniew Matusiak	95–080 Tuszyn, Głuchów
55	Handel-Usługi-Produkcja „EKO-MAG”	39–300 Mielec Wola, ul. Mielecka 158
56	„BETIA” Stacja Paliw	63–233 Jaraczewo, ul. Łobez 12 a
57	KB PRINT Sp. z o.o.	14–300 Morąg, ul. Wenecka 1
58	Brupol West Dolny Śląsk Sp. z o.o.	51–423 Wrocław, ul. Olsztyńska 38/42
59	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Krystyna Kubinka, Roman Kubinka	83–900 Rawicz, ul. Nowa 17
60	CNT Sp. z o.o.	89–200 Szubin, ul. 21 Stycznia 1
61	Handel Usługi – Produkcja „EKO-MAG” Magda Ewa	39–300 Mielec, ul. Wola Mielecka 158
62	P.P.H.U. TEKSPOD Józef Orłowski	96–100 Skierniewice, ul. M. C. Skłodowskiej 92 a
63	P.P.H.U. „NAFTPOL” Sp. z o.o.	41–935 Bytom, ul. Łokietka 45 a
64	Huta JEDNOŚĆ S.A.	41–100 Siemianowice Śląskie, ul. 27 Stycznia 1
65	P.H.U. „HANDROL” Zofia Mielczarek	62–731 Przykona, ul. Turkowska 7 a
66	„TYL-OIL” Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Janusz Tyliż	61–418 Poznań, ul. Bardowskiego 23
67	PARTNER S.C.	64–121 Kąkolewo, ul. Dobramyśl
68	Rzymsko Katolicka Parafia pw. Św. I. Loyoli Centrum Zaopatrzenia Szkół CEZAS	80–045 Gdańsk, ul. Brzegi 49
69	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „PETROPOL” Sp. z o.o.	40–687 Katowice, ul. Sobocińskiego 5/2
70	„KARHAL” Handel Hurtowy i Detaliczny Karina Rożek-Madeja	40–687 Katowice, ul. Sobocińskiego 5/2
71	KOMFORT OFFICE Sp. z o.o.	81–824 Sopot, ul. Armii Krajowej 116/2
72	Gmina Góra Kalwaria – Zakład Gospodarki Komunalnej	05–530 Góra Kalwaria, ul. Św. Antoniego 1/2
73	MarMet Oil & Gas Sp. z o.o.	46–132 Kowalowice, ul. Smogorzów 7
74	Ostrowski Zakład Ciepłowniczy S.A.	63–400 Ostrów Wielkopolski, ul. Wysocka 57
75	Zakłady Mebli Giętych „FAMEG” S.A.	97–500 Radomsko, ul. 11 Listopada 2
76	Stacja Paliw „PAW-TANK” Sp. z o.o.	43–250 Pawłowice Śląskie, ul. Pszczyńska 14 b
77	Cukrownia Gosławice S.A.	00–872 Konin, ul. 150 Lecia Cukrownictwa 1
78	Agro-Krak Sp. z o.o.	40–158 Katowice, ul. Jesionowa 9 a
79	Bankowy Dom Faktor Sp. z o.o.	01–211 Warszawa, ul. Kasprzaka 10/16
80	Stocznia Szczecińska Porta Holding S.A.	71–642 Szczecin, ul. Hutnicza 1
81	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „SILEX” Krzysztof Baron	42–200 Częstochowa, ul. Kiedrzyńska 16
82	Firma FEMAR Sp. z o.o.	69–113 Górzycza, Laski
83	Firma Handlowa PETRA S.C.	30–804 Kraków, ul. Siostrzana 6
84	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o.	09–200 Sierpc, ul. Konstytucji 3 Maja 48
85	CONOCO Central and Eastern Europe	00–838 Warszawa, ul. Prosta 69
86	„KORPEC” Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	11–430 Korsze, ul. Wolności 19 b
87	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „POLMAR” S.C.	37–200 Przeworsk, ul. Lwowska 110
88	AGRA-H S.C. Import-Export	48–350 Biała Nyska, ul. Nyska 27
89	ZGR Sp. z o.o.	87–100 Toruń, ul. Ptasia 7
90	EKOBIOENERGETYKA Kondratowice Sp. z o.o.	57–150 Prusy, ul. Długa 20–22
91	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „UL-GAZ” Urszula Woźniak	98–232 Kalinowa, ul. Gorzałów 16
92	S.C. „PITAS” A.M.A. Pitas	42–582 Rogoźnik, ul. Kościuszki 70
93	„GOREX” Sp. z o.o.	11–220 Górowo Iławeckie, ul. Armii Czerwonej 7
94	WOLAR Sp. z o.o.	63–112 Brodnica, ul. Szodry 2
95	Dystrybucja Gazu Gerek Agnieszka	32–103 Wierzbno 33

96	Zakład Techniki Ciepłej „EKO-RODAN” S.C. R. Falkowski, D. Traczykowski, A. Udałowski	87-100 Toruń, ul. Gen. Sowińskiego 4/10
97	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	38-100 Strzyżów, ul. Południowa 3
98	„BEMAGAZCAR”	25-655 Kielce, ul. Łódzka 191 a
99	BTB Polska Sp. z o.o.	30-034 Kraków, Plac Axentowicza 6
100	Administracja i Wynajem Nieruchomości Zbigniew Zieliński	87-500 Jarosław, ul. Gen. Z. Zielińskiego 4
101	Przedsiębiorstwo Instalacyjne „PRIM” S.A.	19-300 Elk, ul. Suwalska 984
102	Miejski Zakład Komunalny	95-015 Głowno, ul. Dworska 3
103	Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa w Przemkowie Sp. z o.o.	59-170 Przemków, Plac Targowy 5
104	Elektrociepłownia „ENERGOTOR-TOR” S.A.	87-100 Toruń, ul. Szosa Bydgoska 42
105	Elektrociepłownia Elbląg Sp. z o.o.	82-300 Elbląg, ul. Elektryczna 20 a
106	„LEGIZ” – LG S.A.	10-448 Olsztyn, ul. Głowackiego 28
107	NESTA BIS S.C.	87-100 Toruń, ul. Płaska 23 b
108	Koszalińskie Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	75-950 Koszalin, ul. Morska 10
109	Zakład Elektrowni Wodnych Jastrowie Sp. z o.o.	64-915 Jastrowie, ul. Wojska Polskiego 22
110	Makran Sp. z o.o. Zakład Pracy Chronionej	61-581 Poznań, ul. Ks. Jakuba Wujka 7
111	Stacja Paliw S.C. S. Simiński, Z. Gołębiowska	97-420 Szczerców, ul. Chabielice 44 a
112	Cukrownia Garbów S.A.	21-080 Garbów
113	Tractebel Polska Sp. z o.o.	28-230 Polaniec, siedziba Elektrowni im. T. Kościuszki S.A.
114	Firma „RON” Robert Garuszewicz	42-295 Koziegłowy, ul. Rycerska 15
115	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „WAKAM” S.C. Waldemar i Kazimiera Głowala, Agnieszka Gładysz, Małgorzata Głowala-Gładysz	21-050 Piaski, ul. Bystrzejowice A 86
116	Stacja Paliw – Handel Stanisław Simiński	97-403 Drużbice, Drużbice Kolonia
117	Zakład Budownictwa Energetycznego i Ogólnego „ENERGO-TRADE”	26-200 Radomsko, ul. Moniuszki 5
118	PKN ORLEN S.A. Regionalne Biuro Handlu Hurtowego i Logistyki w Rzeszowie	35-959 Rzeszów, ul. Ujejskiego 3
119	„Łęgajny Renewable Energy Generation” Sp. z o.o.	00-973 Warszawa, ul. Niemcewiczka 17
120	DELTA Sp. z o.o.	02-764 Warszawa, ul. Egejska 1/43
121	Zakład Handlowo-Produkcyjny EKSPORT-IMPORT Kazimierz Fafrowicz	46-053 Dębska Kuźnia, ul. Doniecka 6
122	„EMIRAT” S.C. Jarosław Dobrut, Mirosław Krzeczek	72-010 Police, ul. Kamienna 3
123	Gospodarstwo Pomocnicze MAZUR Urzędu Gminy w Szczytnie	12-100 Szczytno, ul. Kamionek 25
124	Robert Kubala Stacja Paliw „DELTA”	82-300 Elbląg, ul. Warszawska 129
125	Energetyka Rokita Sp. z o.o.	56-120 Brzeg Dolny, ul. Sienkiewicza 4
126	Wojskowe Zakłady Motoryzacyjne Nr 5	60-406 Poznań, ul. Dąbrowskiego 262/280
127	„CORECT” S.C. Stacja Paliw	99-434 Domaniewice, ul. Stroniewice 8 a
128	SFW ENERGIA Sp. z o.o.	44-100 Gliwice, ul. Św. Urbana 17
129	GEOTERMIA UNIEJÓW Sp. z o.o.	99-210 Uniejów, ul. Kościelnicka 44
130	P.U.H.P. „EKO-GAZ” Sp. z o.o.	34-300 Żywiec, ul. Bracka 64
131	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe EXPORT-IMPORT ŻYRÓW	05-651 Drwalewo, ul. Żyrów
132	Przedsiębiorstwo Energetyczne „MEGAWAT” Sp. z o.o.	44-230 Czerwionka-Leszczyny, ul. Młyńska 21 a
133	Elektrociepłownia Zduńska Wola Sp. z o.o.	98-220 Zduńska Wola, ul. Murarska 21
134	Fabryka Papieru SZCZECIN – SKOLWIN S.A.	71-869 Szczecin, ul. Stołczyńska 100
135	Stomil Olsztyn S.A.	10-454 Olsztyn, ul. Leonarda 9
136	Zakłady Koksownicze im. Powstańców Śląskich Sp. z o.o.	47-330 Zdzeszowice, ul. Filarskiego
137	Elektrociepłownia „Zielona Góra” S.A.	65-120 Zielona Góra, ul. Zjednoczenia 103
138	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.	89-650 Czersk, ul. Leśna 11

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW, KTÓRYM ZMIENIONO WARUNKI KONCESJI

(stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Adres	Data decyzji	Numer decyzji
1	Miasto Pabianice – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	95–200 Pabianice, ul. Warzywna 1/3	7.06.2000	WCC/641A/763W/3/2000/EG PCC/676A/763W/3/2000/EG
2	Zakład Ciepłownictwa Sp. z o.o.	78–520 Złocieniec, Al. Piastów 2	9.06.2000	PCC/763B/207W/3/2000/RW
3	Zespół Ciepłowni Przemysłowych CARBO-ENERGIA Sp. z o.o.	41–700 Ruda Śląska, ul. Szyb Walenty 32	12.06.2000	PCC/77B/207W/3/2000/RW
4	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	11–500 Giżycko, ul. Białostocka 35	13.06.2000	PCC/412C/303W/3/2000/ZJ
5	Nowotarskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	34–400 Nowy Targ, ul. Długa 21	13.06.2000	WCC/47A/699W/3/2000/RW PCC/49B/699W/3/2000/RW
6	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej M. Sawicki – P.H.P. „SAWIMEX”	44–335 Jastrzębie Zdrój, ul. Wrocławska 2	13.06.2000	WCC/560A/163W/3/2000/RW
7	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	30–722 Kraków, ul. Rybitwy 12	13.06.2000	OPC/672A/3291W/3/2000/ALK
8	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	88–100 Inowrocław, ul. Towarowa 40	23.06.2000	PCC/8B/138W/3/2000/RW
9	Energetyka Ciepła w Polczynie Zdroju Sp. z o.o.	78–320 Polczyn Zdrój, ul. Mieszka I 19	23.06.2000	WCC/682A/1979W/3/2000/EG
10	B. Kondratowicz – „BARTER” Sp. z o.o.	15–077 Białystok, ul. Warszawska 42 a	23.06.2000	OPC/830A/228W/1/2/2000/BK
11	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	86–105 Świecie, ul. Ciepła 9	26.06.2000	PCC/310A/181W/3/2000/EG
12	Pruszczańskie Przedsiębiorstwo Ciepłownicze „PEC”	83–000 Pruszczyk Gdański, ul. Obrońców Pokoju 18	27.06.2000	WCC/292A/513W/3/2000/RW PCC/306B/513W/3/2000/RW
13	ERGIS S.A.	87–200 Wąbrzeźno, ul. Dąbrowskiego 2	28.06.2000	WCC/443B/1295W/3/2000/ZJ PCC/463B/1295W/3/2000/ZJ
14	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	99–300 Kutno, ul. Holenderska 4	28.06.2000	PCC/17C/241W/3/2000/BP
15	Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.	09–411 Plock, ul. Chemików 7	29.06.2000	WCC/549B/554W/1/2/2000/AJ PPCC/576B/554W/1/2/2000/AJ PWEE/36B/554W/1/2/2000/AJ PPEE/4B/554W/1/2/2000/AJP OEE/6B/554W/1/2/2000/AJP WPC/1B/554W/1/2/2000/AJP MPC/61A/554W/1/2/2000/AJP OPC/1B/554W/1/2/2000/AJP
16	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A.	50–220 Wrocław, ul. Łowiecka 24	29.06.2000	WCC/583A/1276W/3/2000/EG PCC/611A/1276W/3/2000/EG WEE/38A/1276W/3/2000/EG
17	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	28–200 Staszów, ul. Langiewicza 14	29.06.2000	WCC/125A/293/3/2000/BP
18	R. Śliskiński – P.H.U. „ADOC-OIL”	60–471 Poznań, ul. Szczawicka 1	29.06.2000	OPC/72A/3583W/3/2000/ALK
19	EUROCHEM Sp. z o.o.	03–301 Warszawa, ul. Jagiellońska 78	30.06.2000	OPC/816A/809W/3/2000/BP
20	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	96–500 Sochaczew, Al. 600-lecia 90	3.07.2000	WCC/463B/341W/3/2000/MJ PCC/485B/341W/3/2000/MJ
21	Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	95–035 Ozorków, ul. Żwirki 30	4.07.2000	PCC/790A/2790W/3/2000/RW
22	P.H.U. „JAWORSKI” Sp. z o.o.	87–811 Fabianki, Szeptel Górny	4.07.2000	OPC/368A/3350W/3/2000/EG

KONCESJE

23	Miasto i Gmina Szamotuły – Zakład Gospodarki Komunalnej	64–500 Szamotuły, ul. Dworcowa 26	5.07.2000	WCC/249B/883/W/3/2000/EG
24	Miejski Zakład Energetyki Ciepłej – Miasto Łañcut	37–100 Łañcut, ul. Traugutta 20	5.07.2000	PCC/786B/3697/W/3/2000/MJ OCC/224A/3697/W/3/2000/MJ
25	Zarząd Morskiego Portu Gdañsk S.A.	80–955 Gdañsk, ul. Zamknięta 18	5.07.2000	OEE/251A/1064/W/1/2/2000/AS
26	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	37–500 Jarosław, ul. Przemyska 15	6.07.2000	WCC/734A/2779/W/3/2000/EG PCC/765A/2779/W/3/2000/EG
27	J. Emmert – Przedsiębiorstwo Budowlano-Instalacyjne „JANEMMERT”	86–121 Terespol Pomorski, Kozłowo 7 a	6.07.2000	PCC/896A/9565/W/3/2000/RW
28	Huta Szkła Okiennego „Szołakowa” S.A.	43–602 Jaworzno, ul. Kolejarzy 91	6.07.2000	WCC/217A/1382/W/3/2000/EG
29	Spółdzielnia Mieszkaniowa Piekary Śląskie	41–940 Piekary Śląskie, ul. Leśna 22	6.07.2000	PCC/831A/320/W/3/2000/MJ
30	M. i J. Knitter – „MAJA”	83–400 Kościerzyna, ul. M. C. Skłodowskiej 25/b/4	6.07.2000	OPC/556A/2870/W/3/2000/BP
31	Zakład Gospodarki Ciepłowniczej Sp. z o.o.	97–200 Tomaszów Mazowiecki, ul. Wierzbowa 136	7.07.2000	WCC/573A/339/W/3/2000/BP PCC/601A/339/W/3/2000/BP
32	EKOPEC Sp. z o.o.	42–504 Będzin, ul. Pokoju 14	13.07.2000	PCC/117B/314/W/3/2000/EG
33	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	19–400 Olecko, ul. Składowa 7	13.07.2000	WCC/393A/535/W/3/2000/BP
34	Zakład Produkcji Ciepła „Zory” Sp. z o.o.	44–240 Zory, ul. Gwarków 1/a	13.07.2000	WCC/792A/9297/W/3/2000/MJ
35	Przedsiębiorstwo Energetyczne SYSTEMY CIEPŁOWNICZE S.A.	42–200 Częstochowa, Polskiej Organizacji Wojskowej 2	13.07.2000	WCC/501B/251/W/3/2000/ZJ OCC/139B/251/W/3/2000/ZJ
36	K. Dębski, J. Klepacki – „LUBREM” S.C.	20–328 Lublin, ul. L. Herc 3 a	13.07.2000	WCC/670A/526/W/3/2000/ZJ PCC/698A/526/W/3/2000/ZJ
37	J. Jaśkowski, A. Piotrowski – ESJA S.C.	47–232 Kędzierzyn Koźle, Al. Jana Pawła II 41 a	13.07.2000	WPC/23B/2979/W/1/2/2000/AJP MPC/35A/2979/W/1/2/2000/AJP OPC/100A/2979/W/1/2/2000/AJP
38	Petrochemia Blachownia Sp. z o.o.	47–225 Kędzierzyn Koźle, ul. Szkolna 15	13.07.2000	OPC/6A/52/W/1/2/2000/AS
39	Zakład Energetyczny Częstochowa S.A.	42–201 Częstochowa, Al. Armii Krajowej 5	14.07.2000	OEE/37A/1340/W/1/2/2000/AS
40	Zespół Elektrociepłowni Poznańskich S.A.	60–960 Poznań, ul. Gdyńska 54	17.07.2000	WCC/194B/1270/W/3/2000/RW
41	Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	65–602 Zielona Góra, ul. Miodowa 3	20.07.2000	WCC/161B/191/W/3/2000/MJ
42	TERMA-DOM Sp. z o.o.	41–803 Zabrze, ul. Bytomska 112 a	20.07.2000	WCC/313B/213/W/3/2000/BP
43	Pabianickie Zakłady Farmaceutyczne Polfa	95–200 Pabianice, ul. J. Piłsudskiego 5	20.07.2000	PCC/212A/1681/W/3/2000/EG
44	GRAS-OIL S.C.	81–159 Gdynia, ul. Stefana Batorego 4/8	20.07.2000	MPC/66A/9220/W/1/2/2000/MS OPC/404A/9220/W/1/2/2000/MS
45	Energetyka Kaliska S.A.	62–800 Kalisz, ul. Wolności 8	20.07.2000	OEE/18B/2687/W/1/2/2000/MS
46	J. i J. Szyszko – P.U.H. „BIS” S.C.	63–400 Bralin, ul. Namysłowska 7	20.07.2000	OPC/691A/9531/W/3/2000/BP
47	Zakład Energetyczny Białystok S.A.	15–950 Białystok, ul. Elektryczna 13	20.07.2000	OEE/44B/2708/W/1/2/2000/AS
48	Shell Produkty Polska Sp. z o.o.	02–103 Warszawa, ul. Hankiewicza 2	20.07.2000	OPC/13A/3479/W/1/2/2000/MS
49	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „HONELL-SERVIS” Sp. z o.o.	31–401 Kraków, ul. 29 Listopada 32 d	21.07.2000	WCC/4B/8/P/3/2000/BP
50	GIGATERM INVESTMENT Sp. z o.o.	81–327 Gdynia, ul. Wolności 18	24.07.2000	WCC/686B/107/W/3/2000/RW PCC/714B/107/W/3/2000/RW

51	Fabryka Maszyn „Gilnik” S.A.	38–320 Gorlice, ul. Michalusa 1	25.07.2000	PCC/641A/764/W/3/2000/BP
52	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	87–700 Aleksandrów Kujawski, ul. Swistucha 5	25.07.2000	WCC/540B/254/W/3/2000/RW PCC/569A/254/W/3/2000/RW
53	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	58–500 Jelenia Góra, ul. Karola Miarki 46	25.07.2000	WCC/426A/177/W/3/2000/ZJ
54	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	66–300 Międzyrzecz, ul. Reymonta 5	25.07.2000	WCC/145B/334/W/3/2000/EG PCC/156B/334/W/3/2000/EG
55	I. i G. Leonarcsy – P.H.W. „PETRIG” S.C.	09–400 Płock, ul. Nowy Rynek 1	25.07.2000	OPC/8A/3513/W/1/2/2000/AS
56	DUO S.A.	71–700 Szczecin, ul. Ludowa 7/8	25.07.2000	MPC/1A/3108/W/1/2/2000/MS OPC/24A/3108/W/1/2/2000/MS
57	PETROPROFIT Sp. z o.o.	21–025 Niemce k/Lublina	25.07.2000	OPC/126B/3228/W/3/2000/MJ
58	T. Kawecki Sp. z o.o.	00–845 Warszawa, ul. Lucka 20/73	27.07.2000	OPC/303B/3474/W/3/2000/ZJ
59	M. Nowak, R. Pawłowski – EKO-RIM S.C.	51–501 Wrocław, ul. Sowojczycka 32	27.07.2000	OPC/171A/9358/W/3/2000/ZJ
60	Z. i K. Jersak – „JERSAK”	68–100 Żagań, ul. Mickiewicza 3	27.07.2000	OPC/930A/399/W/3/2000/EG
61	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	64–100 Leszno, ul. Spółdzielcza 12	28.07.2000	WCC/59B/272/W/3/2000/ZJ
62	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Ciepło” Sp. z o.o.	43–430 Skoczów, ul. Ks. J. Ewangelisty Mocko 14	28.07.2000	WCC/784A/223/W/3/2000/EG
63	Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	67–400 Wschowa, ul. Daszyńskiego 10	31.07.2000	WCC/723A/2845/W/3/2000/BP
64	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	62–700 Turek, ul. Polna 4	1.08.2000	PCC/531A/1282/W/3/2000/ZJ OCC/141A/1282/W/3/2000/ZJ
65	Elektrociepłownia Zabrze S.A.	41–800 Zabrze, ul. Wolności 416	1.08.2000	WCC/298A/1257/W/3/2000/EG
66	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	66–500 Strzelce Krajeńskie, ul. Kościuszki 5	1.08.2000	WCC/123B/465/W/3/2000/ EGPCC/129B/465/W/3/2000/EG
67	Gmina Szprotawa – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	67–300 Szprotawa, ul. Chrobrego 1	3.08.2000	PCC/316A/622/W/3/2000/ZJ
68	Fabryka „Sklejka – Pisz” S.A.	12–200 Pisz, ul. Wł. Klementowskiego 19	4.08.2000	WCC/393A/678/W/3/2000/EG
69	P.P.H.U. „MTM”	39–218 Straszecin	9.08.2000	WCC/722A/2829/W/3/2000/EG
70	Rafineria Nafty „GLIMAR” S.A.	38–320 Gorlice, ul. Józefa Michalusa 1	11.08.2000	OPC/82A/1690/W/3/2000/EG
71	„IZO-ENERGO” Sp. z o.o.	44–100 Gliwice, ul. Św. Urbana 17	14.08.2000	WCC/58A/9050/W/3/2000/ZJ
72	BGM PETROTRADE POLAND Sp. z o.o.	70–631 Szczecin, ul. Heyki 2	14.08.2000	WPC/15B/53/W/1/2/2000/VK
73	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	27–600 Sandomierz, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 8	14.08.2000	PCC/250A/275/W/3/2000/ZJ
74	W. Kacperczyk, I. Włodarczyk – „MOTOR-GAZ” S.C.	26–600 Radom, ul. Maratońska 57	17.08.2000	OPC/674A/649/W/3/2000/BP
75	J. Będkowski – P.H.U. AVE	40–859 Katowice, ul. Pokoju 3/5	17.08.2000	OPC/21B/3109/W/1/2/2000/AS

Legenda:

Wcc – wytworzenie ciepła

Pcc – przesyłanie i dystrybucja ciepła

Ooc – obrót ciepłem

Wee – wytworzenie energii elektrycznej

Pee – przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej

Oee – obrót energią elektryczną

Wpc – wytworzenie paliw ciekłych

Mpc – magazynowanie paliw ciekłych

Opc – obrót paliwami ciekłymi

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW, KTÓRYM COFNIĘTO KONCESJE LUB UCHYLONO DECYZJĘ KONCESYJNE

(stan na 21.08.2000 r.)

Lp	Nazwa przedsiębiorstwa	Adres	Data decyzji	Rodzaj działalności	Rodzaj decyzji
1	Rafineria Nafty „Jedlicze” S.A.	38-460 Jedlicze, ul. Trzecieckiego 14	21.04.2000	Wcc	cofnięcie
2	„HYDRO-VACUUM” S.A.	86-303 Grudziądz, ul. Metalowców 1-3	4.05.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
3	A. i T. Musielak, A. Dragon – P.H.U. „ADM” S.C.	63-500 Ostrzeszów, ul. Przemysłowa 7	8.05.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
4	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „KZGM” Sp. z o.o.	32-100 Proszowice, ul. Władysława Jagiełły 25	8.05.2000	Occ	cofnięcie
5	P.P.H.U. „ZGODA N&C” Sp. z o.o.	36-140 Sokół Małopolski, ul. Lubelska 52	12.05.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
6	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	65-735 Zielona Góra, ul. Batorego 126 a	16.05.2000	Occ	cofnięcie
7	„PROMOT” Sp. z o.o.	43-400 Cieszyń, ul. Frysztacka 49	5.06.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
8	BDM Grupa Inwestycyjna S.A.	00-686 Warszawa, ul. Św. Barbary 1	7.06.2000	Opc	cofnięcie
9	Miasto Pabianice – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	95-200 Pabianice, ul. Warzywna 1/3	7.06.2000	Occ	cofnięcie
10	J. i R. Dolowicz – „Węglot” S.C.	77-300 Człuchów, ul. Kollątaja 7	9.06.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
11	Strzyżowska Fabryka Mebli S.A.	38-100 Strzyżów, ul. Grunwaldzka 1	9.06.2000	Pcc	cofnięcie
12	Huta „Zawiercie” S.A.	42-400 Zawiercie, ul. Okólna 10	12.06.2000	Wcc, Pcc, Ppg	cofnięcie
13	POL-MOT WAFAMA S.A.	11-040 Dobre Miasto, ul. Fabryczna 21	12.06.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
14	Towarzystwo Inwestycyjne „SAFRI” Sp. z o.o.	30-798 Kraków, ul. Bartników 10	13.06.2000	Wcc	cofnięcie
15	Biuro Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt – Poznań” S.A.	60-967 Poznań, ul. Piekary 19	23.06.2000	Pcc	cofnięcie
16	Ferna Niosek P.P.	99-200 Poddębice, Baldrzychów 88	11.07.2000	Pcc	cofnięcie
17	Fabryka Akcesoriów Meblowych S.A.	86-200 Chełmno, ul. Polna 8	11.07.2000	Wcc	cofnięcie
18	Fabryka Kotłów FAKOT S.A.	67-100 Nowa Sól, ul. Wojska Polskiego 43	13.07.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
19	Radomszczańska Spółdzielnia Mieszkaniowa	97-500 Radom, ul. Piastowska 10	20.07.2000	Pcc, Occ	cofnięcie
20	Zakłady Chemiczne „Organika Sarzyna” P.P.	37-310 Nowa Sarzyna, Chemiczków 1	25.07.2000	Wcc	cofnięcie
21	Fabryka Maszyn „Glinik” S.A.	38-320 Gorlice, ul. Michalusa 1	25.07.2000	Wcc	cofnięcie
22	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.	44-100 Gliwice, ul. Chorzowska 150	31.07.2000	Wcc, Pcc	cofnięcie
23	Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	97-425 Żelków, ul. Dąbrowskiego 7	31.07.2000	Pcc	cofnięcie
24	Cementownia OZARÓW S.A.	27-530 Ożarów	20.07.2000	Pcc	cofnięcie

Legenda:

- Wcc – wytwarzanie ciepła
- Pcc – przesyłanie i dystrybucja ciepła
- Occ – obrót ciepłem
- Opc – obrót paliwami ciekłymi
- Ppg – przesyłanie i dystrybucja paliw gazowych

skutkować będzie niekontrolowanym i niepożądanym wzrostem rentowności inwestycji kosztem konsumentów.

Przy niedoskonałym prawie i braku spójnej metodologii regulacyjnej istnieje zagrożenie przypadkowych i nieuzasadnionych decyzji taryfowych. W takiej sytuacji trudno spodziewać się, że regulacja będzie miała charakter bodźcowy.

Przy jasno zdefiniowanych celach komercyjnych ochrona interesów spółek prywatnych będzie się przekładać na bardziej stanowczą postawę w relacjach z regulatorem; podmioty prywatne będą wykorzystywały w tym celu istniejące procedury prawne i odwoławcze w stopniu o wiele większym niż obecnie.

Decyzje regulacyjne powinny możliwie szybko iść w kierunku egzekwowania dostępu stron trzecich do sieci (TPA), sukcesywnego eliminowania subsydiowania skróśnego, uruchomienia konkurencji w wytwarzaniu i obrocie. Istotnymi kwestiami są także prawne oddzielenie przesyłu i dystrybucji od obrotu w celu uzyskania przejrzystości kosztów tych rodzajów działalności oraz wyodrębnienie kosztów działalności regulowanej i nieregulowanej.

Uczestnicy seminarium wskazali na konieczność prowadzenia konsekwentnej i skoordynowanej rządowej polityki prywatyzacyjnej; współdziałanie Ministerstwa Skarbu Państwa z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Gospodarki, Urzędem Regulacji Energetyki i Urzędem

Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest warunkiem *sine qua non* sukcesu prywatyzacji polskiej elektroenergetyki. Powodzenie prywatyzacji będzie zależało także od stopnia zaangażowania zarządów spółek. Dotyczy to zarówno okresu bezpośrednio poprzedzającego prywatyzację, jak i samego jej przebiegu. Od zarządów spółek oczekuje się aktywizacji działań zmierzających do uruchomienia rezerw kosztowych, uporządkowania sytuacji prawnej nieruchomości, współpracy przy analizach przedprywatyzacyjnych, identyfikacji zagrożeń dla sprawnego przebiegu prywatyzacji.

Anna Buńczyk

Marianna Moskalić

Departament Planów i Analiz URE

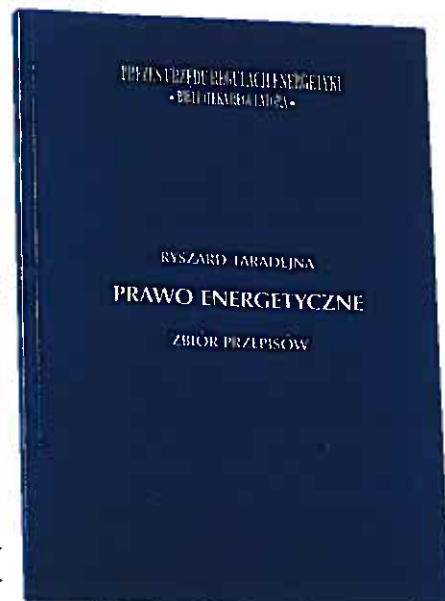
Biblioteka Regulatora

W lipcu ukazała się pierwsza książka z serii wydawniczej *Biblioteka Regulatora* powołanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z zamiarem stworzenia nowej płaszczyzny do dyskusji o dylematach regulacji polskiego sektora energetycznego.

Zawiera ona „Prawo energetyczne. Zbiór przepisów.”, przygotowane przez Ryszarda Taradejnę, dyrektora Biura Prawnego, i stanowi swoiste wprowadzenie do następnych edycji tej serii. Kolejne tomy *Biblioteki Regulatora*, mającej na celu popularyzowanie teoretycznych refleksji zrodzonych na kanwie praktyki regulacyjnej, adresowane są do kręgu decydentów politycznych i gospodarczych, środowiska naukowego, przedstawicieli izb i towarzystw energetyków oraz pracowników URE.

„Wiemy, że transformacja sektora energetycznego prowadząca do zgodności z zasadami gospodarki rynkowej dopiero się rozpoczęła i będzie zapewne długim i skomplikowanym procesem – pisze w przedmowie do pierwszego wydania *Biblioteki Regulatora* Leszek Juchniewicz, Prezes URE – ...Już dziś przecież, na samym początku tego procesu pojawiło się wiele problemów, które można by określić jako dylematy strategii i techniki regulacyjnej. Niektóre z nich już rozwiązano, inne zaś czekają satysfakcjonujących rozstrzygnięć... Dla nich wszystkich otwieramy łamy *Biblioteki Regulatora*. Dyskutujmy o nich publicznie, wzbogacając w ten sposób swoją wiedzę fachową, wzmacniając zarazem podstawy i motywację do skutecznego działania.”

Kolejne tomy z tej serii zamierzamy udostępnić na stronie internetowej URE pod adresem: www.ure.gov.pl.

PRAKTYKA ORZEKANIA PRZEZ PREZESA URE W ROZSTRZYGANIU SPORÓW, W II KWARTALE 2000 ROKU

Iwona Figaszewska

Wśród 38 wydanych decyzji administracyjnych w II kwartale br. merytorycznie zostały rozstrzygnięte 32 sprawy sporne, w 5 przypadkach postępowanie zostało umorzono a w jednym – odmówiono jego wszczęcia. Wydane decyzje dotyczyły przede wszystkim sporów wynikłych na tle odmowy przyłączenia przez przedsiębiorstwa energetyczne odbiorców do sieci elektroenergetycznej i ciepłowniczej oraz odmowy zawarcia z odbiorcami umów sprzedaży energii elektrycznej, ciepłej oraz gazowej. Wstrzymania dostaw energii elektrycznej dotyczyły jedynie 2 decyzje.

Należy zauważyć, że liczba rozstrzyganych przez Prezesa URE sporów stale wzrasta i w omawianym okresie była jak dotąd najwyższa.

Odmowa zawarcia umowy przyłączenia do sieci

Rozstrzygając tego rodzaju spory, należało rozpatrzyć je biorąc zarówno pod uwagę przepisy ustawy – Prawo energetyczne w pierwotnie obowiązującym brzmieniu jak i po jej nowelizacji, tj. w brzmieniu obowiązującym od dnia 14 czerwca br. (ustawa z dnia 26 maja 2000 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne – Dz. U. Nr 48, poz. 555).

Dla rozstrzygnięcia ww. sporów istotne znaczenie miały przepisy końcowe nowelizacji tej ustawy (art. 5) stanowiące, że obowiązujące taryfy sporządzone na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów zachowują ważność w istocie do dnia 30 czerwca. Oznaczało to, że do tego dnia obowiązywały stawki opłat za przyłącze energetyczne wskazane w tych taryfach. W decyzjach administracyjnych wydanych do tego dnia mogły zatem zostać ustalone, w orzekanej umowie o przyłączenie, stawki opłat przewidziane w taryfach.

Zmiana przepisów ustawy wprowadziła także odmienne rozwiązanie w kwestii ustalenia czy sporne przyłącze energetyczne jest w planach zagospodarowania przestrzennego czy też nie jest tam przewidziane. Od ustalenia tego faktu zależało w istocie ustalenie wysokości opłaty za przyłącze – według stawek zamieszczonych w taryfie lub zgodnie z poniesionymi kosztami. Zagadnienie to stało się przedmiotem rozstrzygnięcia w 8 wydanych przez Prezesa URE decyzjach. Podstawowym przedmiotem sporu stało się właśnie ustalenie zakresu obowiązywania planów, uwzględniając nowe przepisy ww. ustawy. Temu zagadnieniu chcę zatem poświęcić więcej uwagi.

Nowe brzmienie art. 7 ust. 4 ustawy Prawo energetyczne nie zawiera warunku polegającego na tym, że obowią-

zek finansowania budowy i rozbudowy sieci, w tym przyłączeń odbiorców przez przedsiębiorstwa energetyczne, dotyczy jedynie sieci przewidzianych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z obowiązującym brzmieniem tego przepisu, za przyłączenie do sieci przewidzianej w uchwalonym przez radę gminy w założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, pobiera się opłatę określoną na podstawie ustalonych w taryfie stawek opłat za przyłączenie do sieci (zob. także art. 19). W omawianych sprawach rada gminy nie uchwaliła ww. planu. W dniu wydania decyzji rozstrzygających powstały spór, zatwierdzone przez Prezesa URE taryfy przedsiębiorstw energetycznych nadal obowiązywały. Mimo braku uchwalenia przez radę gminy ww. założeń do planu można było zatem ustalić wysokości opłat za przyłącza energetyczne według stawek obowiązującej taryfy.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 przedsiębiorstwa energetyczne sporządzają dla obszaru swojego działania plany rozwoju uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Plany te podlegają uzgodnieniu z Prezesem URE (art. 16 ust. 6). W omawianych sprawach sporządzony przez przedsiębiorstwo energetyczne plan rozwoju w okresie 2000–2001–2002 został uzgodniony z Prezesem URE jeszcze przed nowelizacją ustawy. Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującym wówczas brzmieniem art. 16 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, przedsiębiorstwo energetyczne było obowiązane uwzględnić miejscowy (gminny) plan zagospodarowania przestrzennego przy sporządzaniu własnego planu rozwoju. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmował miejscowość której dotyczyły sporne przyłącza energetyczne. Należy także zauważyć, że **przeznaczenie terenu pod określoną funkcję** oznacza również konieczność budowy urządzeń infrastruktury technicznej, niezbędnej dla realizacji głównej funkcji obszaru. W związku z powyższym, wyznaczenie strefy mieszkaniowo-usługowej, obejmującej tereny koncentracji zabudowy jednorodzinnej, jest bezpośrednio związane z zapewnieniem zasilania ww. obszaru w energię elektryczną, co znalazło odzwierciedlenie w zapisach ww. planu. Stanowiska tego nie zanegował Sąd Antymonopolowy (w uzasadnieniu do wyroku z dnia 26 kwietnia 2000 r., Sygn. akt XVII Ame 57/99).

W rozstrzygnięciu powyższych sporów przesądziły ww. argumenty oraz fakt, że plan rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego przewidywał nakłady dotyczące m.in. inwestycji w zakresie budowy linii średniego napięcia, stacje średniego napięcia oraz linie niskiego napięcia wraz z przyłączami. Biorąc powyższe pod uwagę oraz wykazaną w tym planie wartość nakładów, należało uznać że budowa sieci energetycznej niezbędna do realizacji przyłączenia wnioskodawców została przewidziana w planie rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego oraz ustalić wysokości indywidualnych opłat za przyłącze zgodnie ze stawkami obowiązującej taryfy.

W pozostałych decyzjach rozstrzygających tego rodzaju spory (wydanych przed nowelizacją ustawy Prawo energetyczne) Prezes URE orzekł zawarcie lub zmianę umowy zawartej pomiędzy stronami sporu uwzględniając obowiązujące, w dniu wydania decyzji, przepisy prawne.

W jednym przypadku, na skutek wniesionego odwołania od decyzji, które uznano za słuszne, Prezes URE uchylił w całości wcześniej wydaną decyzję administracyjną.

Odmowa zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej, ciepłej, paliwa gazowego

W rozstrzygnięciach merytorycznych wydanych decyzji w tego rodzaju sporach Prezes URE orzekł zawarcie umowy sprzedaży energii elektrycznej lub ciepłej oraz gazu. Sposób rozstrzygnięć przyjęty w decyzjach dotyczących orzeczenia zawarcia umów sprzedaży energii elektrycznej oraz ciepłej był już przedstawiany Państwu w poprzednich „Informacjach”.

W tym miejscu chciałabym poświęcić uwagę decyzji rozstrzygającej spór w sprawie odmowy zawarcia umowy sprzedaży gazu, ponieważ zagadnienia te pojawiają się nieczęsto. Postępowanie zostało wszczęte z wniosku osoby fizycznej w sprawie odmowy zawarcia umowy sprzedaży gazu do lokalu mieszkalnego przez przedsiębiorstwo energetyczne. W budynku mieszkalnym, w którym jeden z dwóch lokali zajmowała Wnioskodawczyni, zostały wstrzymane dostawy gazu oraz został zdemontowany gazomierz a wiążąca strony umowa została rozwiązana, z uwagi na fakt nie opłacania przez drugiego współwłaściciela budynku należności za gaz (z nim była zawarta umowa o dostarczanie gazu). Współwłaściciel nieruchomości i odbiorca gazu przebywa w Domu Pomocy Społecznej.

Wnioskodawczyni wskazywała na tytuł prawny do korzystania z obiektu, ponieważ jako ustawowa spadkobierczyni (po matce) posiada udział we współwłasności lokalu mieszkalnego, do którego domaga się dostaw gazu. Przedsiębiorstwo energetyczne negowało natomiast posiadanie przez Wnioskodawczynię tytułu prawnego do korzystania z lokalu. Przedsiębiorstwo energetyczne wyraziło także pogląd, że umowa z Wnioskodawczynią powinna zostać zawarta jedynie na czas oznaczony, niezbędny do ustalenia jej prawa do nieruchomości w księdze wieczystej oraz ustalenia, że każdy sprzeciw ze strony drugiego współwłaściciela nieruchomości stanowić będzie podstawę do rozwiązania umowy.

Przedsiębiorstwo energetyczne przekazało propozycje treści umowy Wnioskodawczyni.

Rozstrzygając powyższy spór należało przede wszystkim ustalić, czy występują przesłanki wskazujące na obowiązek zawarcia umowy sprzedaży gazu, wskazane w art. 7 ust. 1 i 2 ustawy Prawo energetyczne (w brzmieniu przed nowelizacją). W niniejszej sprawie istniały techniczne i ekonomiczne warunki dostarczania i odbioru gazu, co potwierdziło przedsiębiorstwo energetyczne. Ciężar dowodu co do posiadania wymaganego przez ustawę tytułu prawnego spoczywa natomiast na podmiocie ubiegającym się o zawarcie umowy sprzedaży energii lub paliwa. Wnioskodawczyni przedstawiła jako tytuł prawny – postanowienie o nabyciu udziału w spadku po matce. Zgodnie z domniemaniem wyrażonym w art. 1025 § 2 Kodeksu cywilnego, osobę która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, uważa się za spadkobiercę. Wnioskodawczyni wystąpiła również o wpisane swego prawa współwłasności w księdze wieczystej.

Działanie przedsiębiorstwa energetycznego należało zatem uznać za nieprawidłowe. W sprawie tej wystąpiły bowiem przesłanki uzasadniające zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do zawarcia z wnioskodawczynią żądanej umowy. W tym stanie sprawy należało orzec zawarcie umowy sprzedaży gazu na potrzeby gospodarstwa domowego. Ustalając treść umowy uwzględniono przede wszystkim projekt umowy przekazany wnioskodawczyni przez przedsiębiorstwo energetyczne, do którego nie wniosła ona zastrzeżeń. Do umowy wprowadzono zmiany wynikające z potrzeby uwzględnienia zapisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 lipca 1998 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowej, świadczenia usług przesyłowych, ruchu sieciowego i eksploatacji sieci gazowych oraz standardów jakościowych obsługi odbiorców oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi w tym rozliczeń z indywidualnymi odbiorcami w lokalach a także zapisy wynikające z wejścia w życie taryfy dla przedsiębiorstwa energetycznego.

Zmiany umowy wprowadzone decyzją Prezesa URE wskazują na ciągle występujące negatywne zjawisko w działalności przedsiębiorstw energetycznych polegające na przedstawianiu odbiorcom umów niedostosowanych do obowiązujących przepisów prawnych. Dopóki przedsiębiorstwa energetyczne nie dostosują swoich umów do obowiązujących ich przepisów prawnych oraz konkretnej sytuacji indywidualnego odbiorcy, to Prezes URE będzie zobowiązany „poprawiać” te umowy choćby sami wnioskodawcy nie zgłaszali do nich zastrzeżeń, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Wstrzymanie dostaw energii elektrycznej

Wydane decyzje dotyczą nieuzasadnionego wstrzymania przez przedsiębiorstwa energetyczne dostaw energii elektrycznej do obiektów wnioskodawców na skutek stwierdzonego nielegalnego poboru energii elektrycznej. W obu tych sprawach stwierdzono, że wstrzymanie dostaw nie było nieuzasadnione. Odbiorcy pobierali bowiem energię elektryczną nie przestrzegając obowiązujących przepisów

komisji muszą potwierdzać ich rozległą i wszechstronną wiedzę z zakresu odpowiednich działów energetyki i nie mogą zawierać istotnych ograniczeń (rodzaju i parametrów) w grupach urządzeń, instalacji i sieci energetycznych.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 stycznia 2000 r. w znacznym stopniu porządkuje sprawę rodzajów urządzeń, instalacji i sieci, przy których eksploatacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji. Rozstrzygnięto, budząc dotychczas dużo kontrowersji, kwestię kotłów opalanych gazem. Ponieważ Grupa 2 (wg Załącznika nr 1) obejmuje urządzenia zużywające ciepło, paliwa stałe i płynne oraz przetwarzające i przesyłające ciepło, a Grupa 3 – sieci, urządzenia i instalacje gazowe, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, magazynowania i zużywające paliwa gazowe – kotły opalane gazem zaliczono do Grupy 3. Bowiem jednym z kryteriów, według których urządzenia są zaliczane do grupy 2 lub 3, jest rodzaj używanego paliwa.

Drugą ważną zmianą jest nowelizacja art. 54 ustawy – Prawo energetyczne, która poprzez dodanie ust. 3a umożliwia, organowi uprawnionemu do powoływania komisji kwalifikacyjnych, odwołanie członka w przypadku:

- 1) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji,
- 2) rezygnacji z członkostwa w komisji,
- 3) nie wywiązywania się z obowiązków członka komisji,
- 4) utraty kwalifikacji uniemożliwiających powołanie w skład komisji.

Jakkolwiek zapisy punktów 1) i 2) nie budzą żadnych wątpliwości, o tyle dwa pozostałe wymagają komentarza. Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia „za właściwe przygotowanie i prawidłowy przebieg egzaminu, odpowiedzialny jest przewodniczący zespołu egzaminacyjnego”, który (w myśl zapisu w ust. 7) „dokumentację z przeprowadzonego egzaminu przedkłada niezwłocznie kierownikowi jednostki organizacyjnej, przy której działa komisja” (tj. wnioskodawcy o jej powołanie). Natomiast świadectwa kwalifikacyjne (Załącznik nr 2 do rozporządzenia) są sygnowane przez przewodniczącego komisji (podpis i pieczęć imienna), wyznaczanego (podobnie jak zastępca przewodniczącego) przez wnioskodawcę. W związku z tym osobą upoważnioną do stwierdzenia faktu nie wywiązywania się z obowiązków członka komisji jest wnioskodawca o jej powołanie.

Gdy do organu powołującego komisje kierowany jest wniosek o odwołanie członka ze składu osobowego komisji (np. wskutek rezygnacji, choroby, zmiany miejsca zamieszkania itp.), procedura postępowania jest oczywista. Natomiast dla różnego rodzaju uchybień w pracach komisji stwierdzanych przez organ powołujący lub organy kontrolne (głównie na podstawie kontroli świadectw), przypisanie indywidualnej odpowiedzialności za powstałe nieprawidłowości jest trudne i w wielu przypadkach praktycznie niemożliwe. W takich sytuacjach Prezes URE będzie występował do kierowników jednostek organizacyjnych, przy których działają te komisje, ze szczegółową informacją o charakterze odnotowanych nieprawidłowości i z żądaniem ich natychmiastowego usunięcia oraz podjęcia odpowiednich działań korekcyjnych, mających na celu uniknięcie w przyszłości stwierdzonych uchybień.

Należy przypuszczać, że w działalności komisji nie wystąpią przypadki takich nieprawidłowości, które pociągałyby za sobą konieczność odwołania jej przewodniczącego, jako jedynej możliwości czasowego wstrzymania działalności całej komisji. A do takich niedociągnięć można zaliczyć wystawianie przez komisję świadectw, z przekroczeniem zakresu uprawnień przyznanych komisji w akcie powołania. Świadectwa kwalifikacyjne wydane przez komisję z przekroczeniem uprawnień należy uznać za nieważne. Dokumenty takie trudno traktować jako świadectwa kwalifikacyjne. W związku z tym należy uznać, że osoby posiadające takie „świadectwa” nie nabyły wymienionych w nich uprawnień.

Wobec braku ustawowej możliwości odwołania całej komisji in corpore, taki sposób (odwoływanie przewodniczącego) będzie praktykowany również w przypadku wnioskowania kierowników jednostek organizacyjnych przy których zostały powołane komisje, o odwołanie całych ich składów osobowych (np. rezygnacja wnioskodawcy, rezygnacja większości członków z udziału w pracach, brak możliwości spełnienia wymogów ustawowych itp.).

Przez utratę kwalifikacji członka komisji, uniemożliwiających jego udział w pracach komisji (pkt 4) należy rozumieć **wygaśnięcie ważności zaświadczeń / świadectw kwalifikacyjnych**. Według obowiązujących przepisów, w czerwcu 2003 r. mija termin do którego mogą być ważne zaświadczenia kwalifikacyjne wydane na mocy poprzednio obowiązującej ustawy. Ze względu na bardzo różne terminy ważności zaświadczeń (lub świadectw kwalifikacyjnych), które są indywidualną właściwością każdego członka komisji oraz w związku z treścią zapisu pkt 1 art. 54 ustawy – Prawo energetyczne, **do obowiązków wnioskodawcy należy zadbanie o bieżącą aktualizację tych dokumentów** (z zawiadomieniem URE włącznie), co pozwoli na zachowanie ciągłości członkostwa w komisji. Natomiast do zadań przewodniczącego komisji należy **eliminacja z udziału w pracach zespołów egzaminacyjnych, osób nie legitymujących się ważnymi zaświadczeniami lub świadectwami kwalifikacyjnymi**. Należy przypomnieć, że „zespół egzaminacyjny” to grupa złożona z co najmniej trzech członków komisji, posiadających kwalifikacje „odpowiadające specjalności osób egzaminowanych” (§ 8 i § 9 rozporządzenia). Zmiana z dnia 20 stycznia 2000 r. obowiązującego dotychczas rozporządzenia, w § 9 ust. 1 daje nie tylko jednoznaczną odpowiedź, na budzące dotychczas wiele wątpliwości pytanie: kto może być przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego, ale również precyzuje wymagania kwalifikacyjne stawiane przed tymi osobami (członek komisji wyznaczony przez przewodniczącego, posiadający wykształcenie wyższe, odpowiadające specjalności osób egzaminowanych, i co najmniej pięcioletni staż pracy przy eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci energetycznych – § 8 pkt 1).

Wnioskodawca o powołanie komisji, uwzględniając powyższe oraz wymagany rozporządzeniem minimalny skład osobowy komisji (6 osób egzaminujących + sekretarz), powinien tak ustalać proponowany zakres uprawnień komisji i kompletować jej skład osobowy aby zdarzenia losowe nie rzutowały na prawidłowe funkcjonowanie komisji. Brak możliwości skompletowania zespołów egzaminacyjnych

do odpowiednich zakresów (punkty w grupach – załącznik nr 1 do rozporządzenia) poszczególnych rodzajów urządzeń, instalacji i sieci energetycznych, był w bardzo wielu przypadkach powodem nagłych zmian terminów przeprowadzania egzaminów, na co zainteresowani skarżyli się do URE. Celowym wydaje się taki dobór liczby członków komisji i ich uprawnień, który spełniając wymogi rozporządzenia, zapewni sprawne – niezależnie od okoliczności – działanie komisji. Liczne wystąpienia wnioskodawców (dotychczas 7-osobowych komisji) do Prezesa URE o zmianę aktów powołania, mające na celu powiększenie składów osobowych komisji, dowodzą słuszności przytoczonej wyżej argumentacji. Oczywiście wskazanym jest nie rozbudowywanie składów osobowych do monstrualnych rozmiarów (bywają np. 50 osobowe), bowiem jak wskazują dotychczasowe doświadczenia Urzędu, w „dużych” komisjach występują z kolei problemy związane z koordynacją prac licznych zespołów egzaminacyjnych oraz z właściwym prowadzeniem dokumentacji. Omawiając sprawy liczebności składów osobowych i ich relacji do uprawnień egzaminacyjnych komisji należy również odnotować występowanie dwóch zdarzeń, które we współpracy URE – Wnioskodawcy stanowią przedmiot kontrowersji. Jest to:

- uzyskiwanie świadectw kwalifikacyjnych w komisjach, w których jest się członkiem,
- udział tej samej osoby w pracach kilku komisji kwalifikacyjnych.

Według oceny Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki poddawanie się egzaminowi przed inną komisją, niż ta której jest się członkiem, powinno być powszechnie stosowaną praktyką. Takie postępowanie zapewni nie tylko obiektywność przeprowadzanych egzaminom ale również będzie stymulatorem ogólnego wzrostu poziomu wymagań kwalifikacyjnych (egzaminujących i egzaminowanych). Również uczestnictwo tej samej osoby, w pracach kilku komisji budzi wątpliwości co do celowości takiego postępowania. Dotychczasowa praktyka potwierdza zastrzeżenia URE w tym względzie. Najlepszym tego dowodem jest fakt, że do takich samych wniosków doszło samodzielnie kilku wnioskodawców o powołanie komisji, którzy wydali wewnętrzne zalecenia (w ramach swoich jednostek organizacyjnych), mające zapobiec występowaniu tego rodzaju okoliczności. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wychodzi z założenia, że osoby powoływane do składów osobowych komisji winny być przede wszystkim osobami godnymi zaufania, gwarantującymi rzetelne i sprawiedliwe wykonywanie nałożonych na nie obowiązków. Eliminacja wspomnianych wyżej przypadków z praktyki komisji kwalifikacyjnych, uczyni ich działalność bardziej czytelną i nie budzącą żadnych zastrzeżeń.

Należy również odnotować liczne przypadki niewłaściwego sporządzania świadectw kwalifikacyjnych, które ze względu na swój charakter, powinny spełniać wymogi formalne stawiane tego typu dokumentom i być zgodne z wzorem, stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia (§ 12 ust. 1). Zwraca się uwagę wszystkim komisjom, że nowelizacja rozporządzenia z dnia 20 stycznia 2000 r. wprowadziła szereg zmian w załączniku nr 1, z pozoru

drobnych ale bardzo istotnych, które rzutują na zawartość treściową świadectw kwalifikacyjnych. Wobec czego świadectwa wydawane po dniu wejścia w życie rozporządzenia (tj. po 22 marca 2000 r.) muszą te zmiany uwzględniać, w przeciwnym przypadku będzie kwestionowana ich aktualność lub prawidłowość. Poprawność wydawanych świadectw jest, obok poziomu kwalifikacji osób egzaminowanych, jednym z kryteriów oceny jakości pracy komisji kwalifikacyjnej, nie tylko przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki ale również przez inne organy uprawnione do powoływania komisji kwalifikacyjnych (Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, Minister Obrony Narodowej).

Należy jeszcze wspomnieć o innych zmianach rozporządzenia, a dotyczących:

- modyfikacji § 6 (określenie zakresu wymagań dla osób egzaminowanych),
- uściślenia zapisu § 11 ust. 2 (wskazanie daty ogłoszenia wyniku egzaminu),
- nowej (10%) wysokości opłaty egzaminacyjnej (§ 14 ust. 1).

Ze względu na jednoznaczność zapisów nie wymagają one dodatkowych wyjaśnień. Pozostałe zmiany, które wprowadza nowelizacja rozporządzenia mają charakter redakcyjny i głównie podyktowane są potrzebą usunięcia błędów i nieścisłości, a także służą zapewnieniu poprawności logicznej poszczególnych przepisów.

Doświadczenia z prac ponad 620 powołanych już komisji kwalifikacyjnych (wykaz uprawnień komisji powołanych w IV kw. ubiegłego roku i w 2000 r. – patrz str. 1 wkladki do niniejszego Biuletynu URE) wskazują na bardzo różną reakcję działających komisji na kolejne zmiany ustawy i rozporządzenia. Spowodowało to konieczność opracowania znowelizowanej „Informacji dla przedsiębiorstw występujących o powołanie komisji kwalifikacyjnych” (zatwierdzonej przez Prezesa URE w dniu 27 czerwca br.), w której zarówno wnioskujący lub potencjalni wnioskodawcy o powołanie komisji mogą znaleźć odpowiedź na większość pytań związanych z powoływaniem i działalnością komisji kwalifikacyjnych. Ustalenia zawarte we wspomnianej informacji obowiązują również w przypadkach kierowania do Prezesa URE wniosków o wprowadzenie niezbędnych zmian w aktach powołania komisji kwalifikacyjnych.

Należy oczekiwać, że wszystkie komisje kwalifikacyjne w przeciągu 5-letniego okresu swego działania, dopracują się modelowych rozwiązań, a ich kolejne wystąpienia do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o powołanie na następną kadencję, będą przemyślanym rezultatem uzyskanych wcześniej doświadczeń.

Autor jest zastępcą Dyrektora Departamentu Nadzoru i Kontroli Jakości URE

WYMIERZANIE KAR PIENIĘŻNYCH PRZEZ PREZESA URE W I PÓŁROCZU 2000 ROKU

Piotr Boguszewicz, Zdzisław Muras

Zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.), do zadań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki należy regulowanie działalności przedsiębiorstw energetycznych oraz równoważenie interesów przedsiębiorstw i odbiorców paliw oraz energii. Jednym z narzędzi realizacji tych zadań, w przypadku gdy przedsiębiorstwa nie przestrzegają obowiązków ustawowych, jest wymierzanie kar pieniężnych, na zasadach określonych w ustawie.

Ustawa w art. 56 ust. 1 zawiera zamkniętą listę 14 przewinień, w przypadku zaistnienia których, przedsiębiorstwo energetyczne zostaje ukarane. Prezes URE w I półroczu 2000 roku 16-krotnie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia i wymierzył kary z następujących podstaw prawnych:

– art. 56 ust. 1 pkt 5 stanowiącym, iż karze pieniężnej podlega ten, kto stosuje ceny i taryfy, nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia Prezesowi URE do zatwierdzenia.

Przedsiębiorstwa energetyczne posiadające wymaganą obowiązującymi przepisami koncesję i prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, przesyłu oraz dostarczania energii elektrycznej, ciepła lub paliw gazowych zobowiązane są do opracowania wniosku o zatwierdzenie taryfy wraz z jej projektem, a następnie przedłożenia go Prezesowi URE do zatwierdzenia. Wydanie przez Prezesa URE decyzji zatwierdzającej taryfę, umożliwia jej wprowadzenie, nie wcześniej jednak niż po upływie 14 dni, od opublikowania w „Biuletynie Branżowym Urzędu Regulacji Energetyki”, a dla ciepła – w „Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym”. W związku z nie przedstawieniem do zatwierdzenia taryfy Prezes URE wszczął 13 postępowań w sprawie wymierzenia kary. Zakończone one zostały wydaniem 12 decyzji, na łączną kwotę ponad 100 tys. zł (co stanowi ok. 74% łącznej kwoty wymierzonych w I półroczu 2000 r. kar pieniężnych).

Jedno postępowanie zostało umorzono ze względu na to, iż po zebraniu materiału dowodowego okazało się, że brak jest podstaw do jego dalszego prowadzenia.

W zakończonych ukaraniem postępowaniach ustalono, iż przedsiębiorcy z pominięciem obowiązku przedstawienia Prezesowi URE taryfy do zatwierdzenia, podwyższali ceny i stawki opłat za dostarczoną odbiorcom energię elektryczną.

W jednym z przypadków, biorąc pod uwagę długi okres, w jakim przedsiębiorstwo nie dopełniło ciążącego

na nim obowiązku ustawowego oraz skalę zjawiska, Prezes URE uznał za celowe, nałożenie kar również na kierowników przedsiębiorstwa.

– art. 56 ust. 1 pkt 9 stanowiącym, iż karze pieniężnej podlega ten, kto zatrudnia osoby bez wymaganych ustawą kwalifikacji.

Każde przedsiębiorstwo zatrudniające osoby na stanowiskach eksploatacji lub dozoru urządzeń, instalacji i sieci energetycznych (wskazanych w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 marca 1998 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji, rodzajów instalacji i urządzeń, przy których eksploatacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji, jednostek organizacyjnych, przy których powołuje się komisje kwalifikacyjne, oraz wysokości opłat pobieranych za sprawdzenie kwalifikacji – Dz. U. Nr 59, poz. 377 z późn. zm.), zobowiązane jest do sporządzenia wykazu stanowisk pracy, na których wymagane jest posiadanie odpowiednich kwalifikacji. Osoby wykonujące czynności zawodowe na stanowiskach w nim wskazanych, zobowiązane są do posiadania stosownych dokumentów (zaświadczeń lub świadectw) wydanych przez uprawnione do tego komisje kwalifikacyjne, informujących o rodzajach urządzeń, instalacji oraz sieci a także zakresie obsługi do której dopuszczony został legitymowany.

Stwierdzając zatrudnianie przez przedsiębiorstwo na stanowiskach wymagających posiadania potwierdzonych kwalifikacji pracowników nie legitymujących się aktualnymi zaświadczeniami lub świadectwami, Prezes URE wydał 2 decyzje wymierzające kary na łączną kwotę ok. 34 tys. zł (tj. 25% ogólnej kwoty wymierzonych kar).

Dokonując kontroli kwalifikacji osób pracujących w jednym z przedsiębiorstw energetycznych, Prezes URE ustalił, iż blisko 30% pracowników zatrudnionych na stanowiskach, na których wymagane jest posiadanie potwierdzonych kwalifikacji nie posiada stosownych świadectw. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę skalę ujawnionych nieprawidłowości wymierzono karę pieniężną nie tylko przedsiębiorstwu, ale także nałożono ją na kierownika przedsiębiorstwa.

– art. 56 ust. 1 pkt 12 stanowiącym, iż karze pieniężnej podlega ten kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

W związku z naruszeniem warunków koncesji została wydana 1 decyzja, wymierzająca karę w kwocie 1 tys. zł.

W trakcie prowadzonego postępowania ustalono, że koncesjonariusz był poinformowany o tym, iż przedsiębiorstwo dokonujące od niego zakupu paliw ciekłych celem dalszej odsprzedaży, nie posiadało wymaganej koncesji na dalszy hurtowy obrót paliwami. Jednym z warunków koncesji było zobowiązanie koncesjonariusza do odmowy zawarcia umów sprzedaży energii elektrycznej, ciepła oraz paliw z przedsiębiorstwami energetycznymi, nie posiadającymi koncesji w tych wszystkich przypadkach, gdy jest ona wymagana przepisami ustawy – Prawo energetyczne. Podobny rygor dotyczy również umów, na podstawie których dokonuje się składowania tychże paliw w obiektach będących zbiornikami lub innymi magazynami.

Ponieważ w zbadanym stanie faktycznym przedsiębiorstwo nie przestrzegało tego wymogu, Prezes URE wymierzył za powyższe przewinienie karę pieniężną.

Łączna kwota wymierzonych kar, z powodu ww. naruszeń art. 56 ustawy – Prawo energetyczne, w I półroczu 2000 r., wyniosła prawie 140 tys. zł. Z czego przedsiębiorstwom energetycznym wymierzono kary na kwotę blisko 130 tys. tj. 93% ogólnej kwoty kar, a nałożone kierownikom przedsiębiorstw stanowiły kwotę ok. 9 tys. tj. 7%. Wysokość wymierzonych kar zawierała się w granicach od 1 tys. zł do ok. 30 tys. zł. Tak duża rozpiętość kar wynika z uprawnień jakie Prezesowi URE nadała w swym art. 56 ust. 6 ustawa – Prawo energetyczne, pozwalająca na miarkowanie kary ze względu na stopień szkodliwości czynu, zawińnięcia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Prezes URE ustala kary do wysokości 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast jeśli przewinienie dotyczyło działalności koncesjonowanej, to kara może być nałożona do wysokości 15% przychodu przedsiębiorcy ale tylko wynikającego z działalności prowadzonej w oparciu o udzieloną koncesję.

Niezależnie od kary wymierzonej przedsiębiorstwu, Prezes URE może również nałożyć karę na kierownika przedsiębiorstwa energetycznego. Jeżeli zdecyduje się na jej nałożenie, to może ona sięgnąć nawet 300% miesięcznego wynagrodzenia osoby ukaranej.

Należy jednak podkreślić, iż żadna z nałożonych kar nie osiągnęła górnego pułapu kar jakimi dysponuje Prezes URE. Kary wymierzone podmiotom gospodarczym oscyływały w granicach 1% przychodu przedsiębiorstwa, a nałożone na kierowników przedsiębiorstw energetycznych ok. 30% miesięcznego wynagrodzenia.

Kara pieniężna jest płacona przez ukaranego z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki przychodu nad wydatkami, zmniejszonego o podatki. Wymierzona kara jest wpłacana na konto właściwego miejscowo, dla siedziby lub miejsca zamieszkania ukaranego, urzędu skarbowego, zasilając bezpośrednio budżet państwa. W sytuacji gdy obciążony nie chce uiścić wymierzonej kary, podlega ona ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 16 czerwca 1966 r. – O postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161 z późn. zm.). W przypadkach, w których zostały wymierzone kary, a ukarani nie wnieśli odwołań od decyzji Prezesa URE, nie stwierdzono problemów związanych z ich wyegzekwowaniem.

Jednocześnie należy nadmienić, iż tylko w trzech przypadkach od wydanych uprzednio decyzji (na kwotę ok. 22 tys. tj. 16% ogólnej sumy kar), wniesione zostało odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu antymonopolowego – za pośrednictwem Prezesa URE. Świadczy to, że w większości przypadków przedsiębiorstwa uznały, iż zaistniały podstawy do wymierzenia im kar pieniężnych. Żadne z odwołań skierowanych nie zostało jeszcze rozpatrzone przez sąd. Pierwsze wyroki w powyższych sprawach będą wskazówką ułatwiającą tworzenie praktyki wymierzania i nakładania kar przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Piotr Boguszewicz

Zdzisław Muras

Departament Nadzoru i Kontroli Jakości URE

**Przypominamy o prenumeracie
Biuletynu Urzędu Regulacji Energetyki w 2001 r.
– informacja na str. 35**

PEMP – POLSKI PROGRAM EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA ENERGII W NAPĘDACH ELEKTRYCZNYCH

Andrzej W. Różycki, Roman Szramka

Przeprowadzone w ostatnich 10 latach reformy społeczno-gospodarcze spowodowały w Polsce znaczny wzrost produktywności energii pierwotnej. Krajowe zużycie energii elektrycznej w roku 1990 i 1998 było praktycznie na tym samym poziomie pomimo intensywnego (4,1–7,0% /rok) wzrostu dochodu narodowego. Mimo to Polska nadal pozostaje krajem o dużej energochłonności PKB w porównaniu z innymi państwami OECD. Energochłonność PKB w Polsce (0,79 MWh/1000 USD) jest około czterokrotnie wyższa, niż w Niemczech, Danii, czy Holandii. W dziedzinie poprawy efektywności zużycia energii pozostało więc w naszym kraju jeszcze wiele do zrobienia.

Celowość racjonalnego użytkowania energii jest powszechnie uznawana przez współczesne społeczeństwo. Także ustawa – *Prawo energetyczne* i dokument rządowy – „Założenia Polityki Energetycznej Polski do 2020 roku” w wielu zapisach odnoszą się do tego problemu. W art. 1 Prawa energetycznego, określającym cel ustawy, jest mowa o „...tworzeniu warunków do zrównoważonego rozwoju kraju, zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, oszczędnego i racjonalnego użytkowania energii...”, a w art. 3 tej samej ustawy mówi się o bezpieczeństwie energetycznym w ścisłym związku z zachowaniem wymagań ochrony środowiska. Wymagania wobec założeń polityki energetycznej państwa, wymienione w art. 15 Prawa energetycznego odnoszą się również do racjonalizacji użytkowania paliw i energii. Art. 23 Prawa energetycznego, określający kompetencje Prezesa URE wymienia m.in. obowiązek „... publikowania informacji służących zwiększaniu efektywności użytkowania paliw i energii...”, zaś artykuły 51, 52 i 53 Prawa energetycznego regulują problem wszelkich instalacji i urządzeń energetycznych, które powinny zapewniać racjonalne i oszczędne zużycie paliw i energii. Wymóg ten dotyczy wszelkich eksploatowanych urządzeń, zarówno produkowanych w kraju jak i importowanych.

Zagadnienia racjonalizacji użytkowania energii i efektywności jej wykorzystania zostały mocniej zaakcentowane w „Założeniach Polityki Energetycznej Polski do 2020 roku” przyjętych przez Radę Ministrów RP 22 lutego 2000 roku. W rozdziale 2.2. tego dokumentu – „Strategiczne kierunki działań państwa” – zawarty jest następujący zapis: „Wzrost produktywności energii w sferze wytwórczej gospodarki narodowej wymaga podjęcia spójnych, skoordynowanych działań zmierzających do istotnego obniżenia energochłonności we wszystkich sektorach gospodarki,

także w sektorze gospodarstw domowych i w sektorze użyteczności publicznej. W ich wyniku możliwe jest osiągnięcie efektów w postaci:

- Poprawy bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego, głównie wskutek przyspieszonego eliminowania marnotrawstwa energii i najbardziej nieefektywnych, a także uciążliwych dla środowiska procesów wytwarzania i użytkowania paliw i energii,
- Poprawy pozycji konkurencyjnej krajowych podmiotów gospodarczych, wskutek obniżania składnika kosztu energetycznego w cenie wytworzonych towarów i usług,
- Wzrostu ogólnej efektywności gospodarowania i poprawy warunków życia społeczeństwa – fundamentów długotrwałego, zrównoważonego rozwoju.

Centralnym elementem strategii będzie promocja nowoczesnych, wysoko efektywnych energetycznie maszyn i urządzeń, konkurencyjnych zarówno na rynku krajowym jak i rynkach światowych.”

Dla umożliwienia realizacji powyższych założeń, w rozdziale 6.6. – „Polityka racjonalizacji”, „za szczególnie istotne dla polityki energetycznej uznaje się technologie:

- wysokosprawne napędy elektryczne (silniki, falowniki, osprzęt, itp.),
- wysokosprawny system oświetlenia (źródła światła, oprawy, systemy zarządzania oświetleniem),
- elektroniki użytkowej, stosowanej w artykułach gospodarstwa domowego (AGD) i sprzęcie radiowo-telewizyjnym (RTV) oraz telekomunikacyjno – biurowym,
- odnawialne źródła energii dla budownictwa,
- odzysku energii w budownictwie i przemyśle,
- skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej w obiektach różnej skali.”

Zapisy w powyższych dokumentach stały się inspiracją dla podjęcia przez Fundację na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (FEWE), Programu Efektywnego Wykorzystania Energii w Napędach Elektrycznych. Ważnym doświadczeniem dla FEWE była także realizacja wcześniejszego programu PELP (program promocji energooszczędnych źródeł światła). Program ten bazował na środkach UNDP GEF (United Nations Development Programme Global Environment Facility) w wysokości 5 mln USD i korzystał z podobnych międzynarodowych doświadczeń. Owocna współpraca w ramach programu PELP spowodowała, że FEWE zgłosiła do UNDP projekt PEMP, którego wdrożenie przyniesie znaczne ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery. Stawka jest wysoka. Udział dwutlenku węgla, wydzielanego

do atmosfery w związku z wytwarzaniem energii elektrycznej wynosi bowiem 53 % całkowitej jego emisji w kraju, a zużycie energii elektrycznej w napędach elektrycznych jest szacowane na 50 % ogólnego zużycia tej energii w Polsce. W skali kraju zastosowanie napędów energooszczędnych obniżyłoby wydatki przedsiębiorstw na energię elektryczną o około 240 mln USD rocznie. W fazie przygotowawczej podjęte zostały konsultacje i uzgodnienia z instytucjami rządowymi. W ich wyniku uzyskano poparcie Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które ostatecznie zgłosiło formalnie program PEMP do Sekretariatu GEF. W finansowanie programu, poza UNDP/GEF, włączyło się także Polskie Centrum Promocji Miedzi (PCPM). Wykonawcą programu jest Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii – FEWE, a nadzór nad jego realizacją sprawuje Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A. Do pomocy w realizacji zadania powołany został Komitet Sterujący Projektu, złożony z reprezentantów instytucji rządowych i organizacji pozarządowych. W jego składzie znajduje się także przedstawiciel Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Podstawową ideą programu jest promocja zastępowania silników elektrycznych o nadmiernie wysokiej mocy znamionowej silnikami o mocy mniejszej, jednak wystarczającej do prawidłowego pełnienia funkcji oraz zastępowania urządzeń przestarzałych silnikami nowoczesnymi, wyposażonymi w przekształtnikowe regulatory prędkości obrotowej. W pierwszej informacji o PEMP sformułowane zostały przesłanki uzasadniające celowość podjęcia prac nad programem:

- Napędy elektryczne zużywają w Polsce ok. 50 % energii elektrycznej w gospodarce i ok. 70 % w przemyśle,
- Napędy elektryczne są przewymiarowane w stosunku do potrzeb modernizowanych procesów technologicznych w przemyśle,
- Stosowane napędy elektryczne są sterowane mało efektywnie lub nie są sterowane wcale,
- Polski przemysł silnikowy jest zdolny do wykorzystania technologii i opanowania produkcji nowoczesnych napędów wraz z osprzętem,
- Polski przemysł ma pełne możliwości dostarczania większości materiałów i podzespołów niezbędnych do produkcji nowoczesnych napędów,
- Istnieją potencjalne duże rynki zbytu na różnego rodzaju nowoczesne napędy elektryczne zarówno w kraju jak i za granicą jeśli je cechuje wysoka jakość i konkurencyjna cena,
- Rozwój rynku nowoczesnych napędów elektrycznych stwarza szansę na wykształcenie szerokiej gamy polskich produktów handlowych, stanowiących nośnik postępu i pozwalający na integrację różnych grup interesów,
- Istnieją bariery informacyjne, ekonomiczne i finansowe, które ograniczają rynkowe wykorzystanie istniejącego potencjału zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w napędach,
- Rozwój opłacalnej i masowej produkcji nowoczesnych napędów elektrycznych i ich szerokie zastosowanie w rodzimej gospodarce zaowocuje ogólnym ograni-

zeniem kosztów w gospodarce i poprawą jej konkurencyjności, powstaniem znaczącej liczby nowych miejsc pracy i ograniczeniem obciążenia środowiska naturalnego zarówno w skali lokalnej jak i globalnej.

Aktualnie prowadzone prace analityczne w ramach programu PEMP określane są w nomenklaturze UNDP/GEF jako faza PDF blok B. Ich głównym celem jest przygotowanie programu wdrożeniowego czyli tzw. fazy PDF blok C, który powinien uczynić rynek bardziej otwartym na energooszczędne napędy elektryczne. Będzie to możliwe poprzez upowszechnianie informacji, aktywność instytucji wspomagających, angażowanie się firm biznesowych i stymulujące mechanizmy finansowania.

Spodziewane rezultaty aktualnej fazy programu PEMP zostały sprecyzowane w informacji przygotowanej przez FEWE na początku bieżącego roku:

- ocena rynku na energooszczędne napędy,
- identyfikacja kluczowych barier utrudniających zastępowanie istniejących napędów energooszczędnymi,
- zainteresowanie programem potencjalnych inwestorów zarówno krajowych jak i zagranicznych,
- określenie niezbędnych środków finansowych dla realizacji programu wdrożeniowego,
- opracowanie planu finansowego dla PDF blok C w porozumieniu z Rządem RP, producentami urządzeń i instytucjami finansowymi,
- opracowanie sposobu monitorowania i oceny rezultatów programu wdrożeniowego,
- ustalenie i uzgodnienie instytucjonalnych ram dla wdrożenia programu w pełnej skali i przygotowanie planu działania.

W realizacji programu wdrożeniowego przewidywany jest aktywny udział instytucji i agend rządowych zajmujących się polityką gospodarczą, ekologiczną i energetyczną państwa, producentów i dystrybutorów napędów elektrycznych, dostawców materiałów i podzespołów dla przemysłu napędów elektrycznych, przedsiębiorstw przemysłowych i komunalnych zużywających znaczące ilości energii elektrycznej ze względu na stosowane napędy, instytucji naukowych i badawczo-rozwojowych oraz normalizacyjnych, przyczyniających się do rozwoju technologicznego i standaryzacji napędów elektrycznych, instytucji finansowych takich jak banki, firmy leasingowe, firmy usług energetycznych typu ESCO itp. Musi się także pojawić pytanie, kto skorzysta na wdrożeniu programu PDF blok C. W informacji FEWE pisze się o następujących beneficjentach:

- główni użytkownicy energii w napędach elektrycznych w różnych sektorach gospodarki (metalurgia, chemia, górnictwo, cementownie) oraz sektor usług publicznych (wodociągi i odprowadzanie ścieków, ciepłownictwo),
- producenci i dostawcy urządzeń elektrycznych, firmy usługowe i komercyjne instytucje finansowe na otwierającym się rynku,
- władze rządowe odpowiedzialne za realizację państwowej polityki w zakresie rozwoju przemysłu i usług, zwiększenia efektywnego użytkowania energii oraz za realizację międzynarodowych zobowiązań dotyczących ochrony klimatu.

Największego sukcesu programu można się spodziewać w tych dziedzinach gospodarki, w których inwestycje związane z wykorzystaniem energii elektrycznej podejmowane są nie tylko w celu uzyskania mniejszych kosztów jej poboru, ale również w wyniku wprowadzania nowatorskich technologii, niezbędnych dla poprawy jakości i poziomu konkurencyjności produkcji i usług. Duże szanse stoją więc przed sektorem zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz, ciepło i wodę oraz w sektorze działalności produkcyjnej w takich branżach, jak przemysł chemiczny, celulozowo – papierniczy i spożywczy. Wynika to w znacznym stopniu z tego, że napędy elektryczne to nie tylko silniki bezpośrednio zaangażowane w procesy produkcyjne, czy transport, ale także służące do napędu pomp, sprężarek, wentylatorów i szeregu innych urządzeń pomocniczych, niezbędnych w przemyśle i usługach.

Program PEMP jest zbliżony do przygotowywanego przez Komisję Unii Europejskiej „Planem działania dla zwiększenia efektywności wykorzystania energii w krajach UE”. Plan ten ma być także jednym z mechanizmów wypełnienia przez państwa członkowskie UE zobowiązań z Kyoto w zakresie zmniejszenia emisji CO₂. Jego promocja ma polegać m.in. na kampaniach informacyjnych, długoterminowych umowach rządów z branżami przemysłowymi i stymulowaniu audytów w przemyśle. Otwarcie polskiego rynku na efektywne napędy wymaga świadomego oddziaływania instytucji publicznych, co jest oczywiście związane z wydatkowaniem publicznych środków. Społeczno – gospodarcze korzyści wynikające z efektywnego wykorzystania energii w napędach elektrycznych są jednak bardzo duże i wielorakie. Realizacja programu PEMP przysporzy państwu wielu konkurencyjnych miejsc pracy, poprawi

bezpieczeństwo energetyczne kraju, ograniczy obciążenie środowiska naturalnego, a użytkownikom energii zmniejszy koszty produkcji i usług. Wszelkie działania na rzecz zwiększenia efektywności wykorzystania energii znajdują się w sferze zainteresowań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Dotyczy to oczywiście także omawianego programu. Przedsiębiorstwa realizujące lub zamierzające wdrażać inwestycje, o jakich mówi program PEMP, mogą liczyć na przychylne stanowisko Prezesa URE w procedurze zatwierdzania taryf i uzgadniania projektów planów rozwoju. Taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła mogą, na podstawie art. 45.2 Prawa energetycznego uwzględniać koszty współfinansowania przez przedsiębiorstwa energetyczne przedsięwzięć i usług zmierzających do zmniejszenia zużycia paliw i energii u odbiorców, stanowiących ekonomiczne uzasadnienie uniknięcia budowy nowych źródeł energii i sieci. Program PEMP jest obecnie w toku. O jego rozwoju i efektach będziemy informować w przyszłych publikacjach URE.

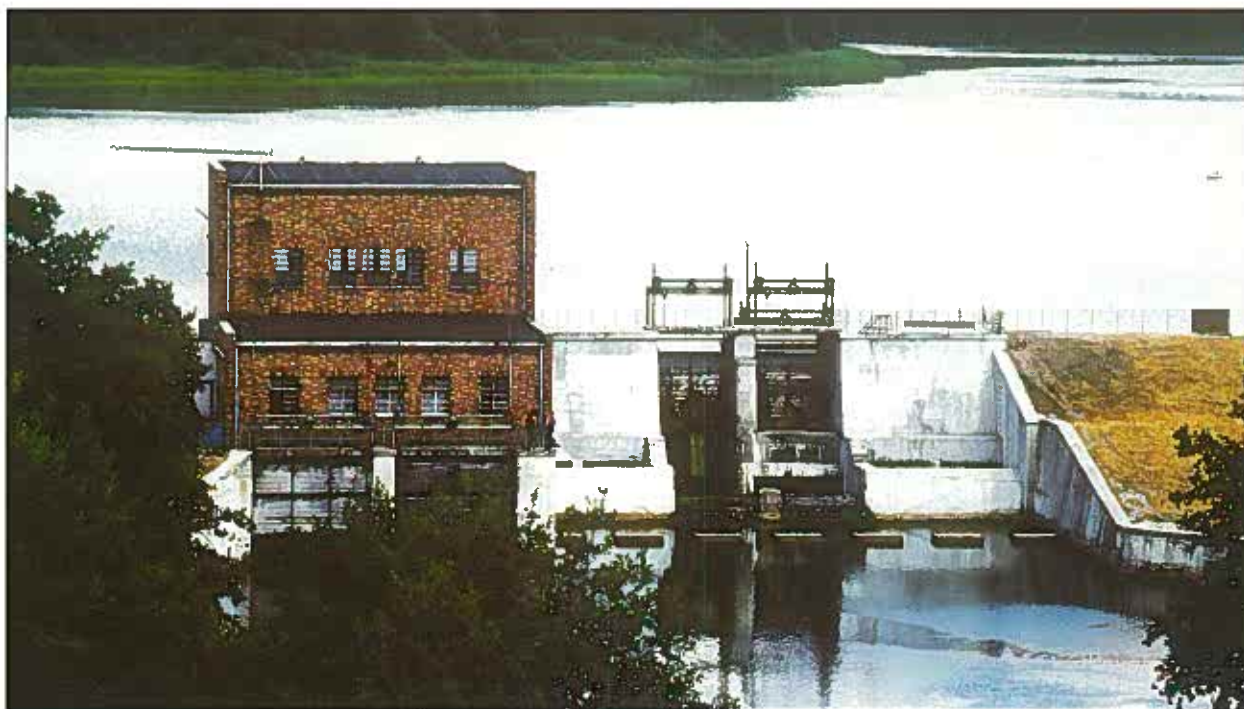

Andrzej W. Różycki

Roman Szramka

Departament Planów i Analiz URE

Elektrownia wodna w Ptuś

ASPEKTY REGULACYJNE I RYNKOWE KONSOLIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW ENERGETYCZNYCH

dr Mirosław Duda

Perspektywy uruchomienia rynku konkurencyjnego energii elektrycznej w kraju i przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, związanego z otwarciem naszej gospodarki na konkurencję europejską, wyzwoliły w sektorze elektroenergetycznym inicjatywy zmierzające do konsolidacji zarówno przedsiębiorstw wytwórczych, jak i dystrybucyjnych. Jest to zresztą spóźniona realizacja założeń polityki energetycznej państwa z 1995 r., w których przewidywano restrukturyzację sektora elektroenergetyki w celu jego dostosowania do wymagań konkurencji krajowej i na rynku europejskim. Obecnie powstał już formalnie Południowy Koncern Energetyczny S.A., zamierza się powołać dalsze koncerny wytwórcze i dystrybucyjne. Jest to odejście – i dobrze – od lansowanej do niedawna zasady, że konsolidacja może następować wyłącznie w trakcie prywatyzacji. W tym potrzebnym procesie należy jednak uwzględnić istotne aspekty regulacyjne i rynkowe, aby nie naruszyć naczelnej zasady równowagi interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców energii. Niektóre z tych aspektów omówiono w artykule.

Wymagania rynku krajowego i rynku europejskiego

Kryteria rynkowe konsolidacji mają zastosowanie do przedsiębiorstw, które uczestniczą lub mają uczestniczyć w rynku konkurencyjnym energii elektrycznej. Chodzi tutaj przede wszystkim o przedsiębiorstwa wytwórcze, które mogą działać bezpośrednio na rynku energii dostarczanej do sieci a także na rynku usług systemowych. Wymagania rynkowe mogą mieć zastosowanie również do przedsiębiorstw zajmujących się wyłącznie obrotem energią elektryczną lecz ich znaczenie jest mniejsze, gdyż na ogół przedsiębiorstwa te nie mają dużego majątku własnego i proces konsolidacji może nawet być żywiołowy a jego poprawność zostanie szybko zweryfikowana na rynku bez istotnych strat dla gospodarki. Dla przedsiębiorstw wytwórczych nie powinno się dopuścić do procesu żywiołowego ze względu na konsekwencje dla gospodarki krajowej.

Konsolidacja przedsiębiorstw wytwórczych jest celowa ze względu na znany efekt skali, który umożliwia zmniejszenie kosztów własnych poprzez większą elastyczność alokacji środków, wzrost wiarygodności kredytowej i niższe koszty kapitału obcego, jak również niższe koszty kapitału własnego związane z niższym poziomem ryzyka inwestycyjnego.

W kształtowaniu procesu konsolidacji przedsiębiorstw

wytwórczych, które przewidziane są do uczestniczenia w rynku dostaw energii elektrycznej do sieci w skali kraju i skali Europy, mamy do czynienia z wyborem pomiędzy zagrożeniem praktykami monopolistycznymi na rynku krajowym a konkurencyjnością na rynku europejskim. Powodzenie na rynku europejskim wymaga, aby powstawały duże firmy, zdolne do konkurencji z takimi przedsiębiorstwami jak Tractebel, National Power, PowerGen, RWE Energie, Preussen Elektra, Union Fenosa, Endesa i Vattenfall, posiadające każde od 17 000 do 44 000 MW mocy zainstalowanej, nie mówiąc o EDF – Francja, które jest gigantem energetycznym w Europie o mocy zainstalowanej powyżej 100 000 MW. Z tego tylko względu w procesie konsolidacji przedsiębiorstw wytwórczych w Polsce należałoby dążyć do stworzenia maksymalnie dużych przedsiębiorstw. Istnieje jednak wymóg, aby struktura przedsiębiorstw wytwórczych w kraju umożliwiała poprawne działanie przewidywanego rynku konkurencyjnego energii elektrycznej w skali naszego kraju¹⁾, a więc w skali krajowej mocy zainstalowanej, która wynosi obecnie i jeszcze długo będzie się utrzymywać na poziomie ok. 33 000 MW.

Wymaganie poprawności działania krajowego rynku konkurencyjnego energii elektrycznej nakłada ograniczenia na wielkość przedsiębiorstw wytwórczych tworzonych w procesie konsolidacji. *Powinno obowiązywać tutaj powszechnie stosowane w świecie kryterium Herfindhala – Hirschmana (HHI) mówiące o tym, że suma kwadratów procentowych udziałów w rynku wszystkich jego uczestników nie powinna przekraczać 2500.* Wynika z niego, że w kraju nie powinno powstać mniej niż cztery przedsiębiorstwa posiadające średnio po jednej czwartej rynku energii. Należy zauważyć, że przy trzech przedsiębiorstwach posiadających udziały po 33% kryterium HHI nie jest już spełnione. Przy uwzględnieniu sumarycznej mocy zainstalowanej w kraju optymalną wielkością firmy wytwórczej powinno być przedsiębiorstwo posiadające ok. 8 000 MW mocy zainstalowanej.

Cdębnym problemem jest struktura elektrowni w skonsolidowanych przedsiębiorstwach. *Nie jest celowe łączenie elektrowni o tych samych systemowych charakte-*

1) Oczywiście z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej ten wymóg nie będzie miał znaczenia pod warunkiem, że nie będzie istotnych ograniczeń technicznych w wymianie mocy i energii z krajami UE.

nystykach technicznych i ekonomicznych, a więc np. elektrowni o podobnym poziomie kosztów zmiennych (np. opalanych tylko węglem brunatnym lub elektrowni o niskich kosztach transportu paliwa związanych z odległością od centrum wydobywczego węgla kamiennego), gdyż *nowo powstałe przedsiębiorstwa powinny charakteryzować się podobnymi szansami na rynku konkurencyjnym możliwe w całym zakresie obciążenia systemu*.

Stosowanie w procesie konsolidacji kryterium podobnych szans na rynku konkurencyjnym jest możliwe, jeśli państwo będzie miało wpływ na proces konsolidacji i nie będzie ona przebiegać w sposób żywiołowy. Oczywiście, jeśli państwo dopuszcza możliwość wyrugowania z rynku wszystkich nieefektywnych przedsiębiorstw wytwórczych tuż po otwarciu rynku konkurencyjnego, to owo kryterium nie musi być stosowane i można realizować np. łączenie tylko nowoczesnych i efektywnych spółek, pozostawiając przestarzałe ich własnemu losowi. Nie jest to jednak optymalne rozwiązanie z punktu widzenia polityki gospodarczej państwa i również energetyki, gdyż w ten sposób można utracić dla celów energetycznych np. lokalizacje wyposażone w odpowiednią infrastrukturę.

Dość często formuluje się zarzut, że łączenie przedsiębiorstw efektywnych z mniej efektywnymi jest swoistą polityką ochrony mało efektywnych technologii, które dawno powinny ulec likwidacji, i że jest to działanie wbrew interesom odbiorców energii elektrycznej. Należy tutaj *odróżniać jednak likwidację przestarzałych jednostek wytwórczych od likwidowania przedsiębiorstw wytwórczych*. Proces likwidowania przestarzałych jednostek wytwórczych będzie następował w wyniku konkurencji również w przedsiębiorstwach skonsolidowanych, w których takie urządzenia są jeszcze w eksploatacji, a nie będzie dochodzić do likwidacji przedsiębiorstw i poważnych perturbacji z tym związanych.

Kształtowanie struktury skonsolidowanych przedsiębiorstw przed ich prywatyzacją ma w tym przypadku istotne pozytywne znaczenie, gdyż można do tego celu wykorzystać uprawnienia właścicielskie państwa, podczas gdy w procesie jednoczesnej konsolidacji i prywatyzacji zawsze należy się liczyć z wpływem potencjalnych inwestorów, których cele różnią się od celów właściwie określonej polityki energetycznej Polski. Poza tym już skonsolidowane przedsiębiorstwa stanowią wyższą wartość w procesie prywatyzacji i Skarb Państwa może uzyskać większe wpływy z tytułu ich prywatyzacji. Należy podkreślić, że koszty procesu prywatyzacji skonsolidowanych przedsiębiorstw mogą być istotnie niższe dzięki mniejszej liczbie ekspertów prywatyzacyjnych i mniejszemu zakresowi negocjacji prywatyzacyjnych.

W procesie konsolidacji przedsiębiorstw działających na rynku konkurencyjnym nie ma ograniczeń strukturalnych co do pionowej integracji działalności, jeśli owe działalności mają charakter rynkowy. Nie ma więc przeciwwskazań do łączenia przedsiębiorstw wytwórczych energii elektrycznej z przedsiębiorstwami wydobywczymi węgla, jeśli ceny węgla ustalane są na prawidłowo działającym rynku konkurencyjnym. Nieprawidłowe działanie rynku powinno być przedmiotem zainteresowania organu antymonopolowego. Nie ma również przeciwwskazań do łączenia

działalności różnego charakteru, w tym również pozaenergetycznych. *Łączenie działalności rynkowej z działalnością podlegającą regulacji jest możliwe pod warunkiem zapewnienia nie subsydiowania działalności rynkowej przez regulowaną. Powinien wtedy obowiązywać tzw. „chiński mur” na styku tych działalności*.

Konsolidacja przed prywatyzacją może być jednak przyczyną opóźnienia procesu prywatyzacji, jeśli sam proces łączenia ulegnie wydłużeniu z powodów biurokratycznych lub ambicjonalnych kadry zarządzającej spółkami podlegającymi przekształceniom. Są to jednak koszty procesu konsolidacji, które trzeba ponieść w imię przyszłych efektów.

Wymagania dla konsolidacji przedsiębiorstw prowadzących działalność regulowaną

Wymagania dotyczące konsolidacji przedsiębiorstw działających na rynku konkurencyjnym nie dotyczą procesu łączenia przedsiębiorstw, które z charakteru swojej działalności są monopolistami i podlegają regulacji a nie bezpośrednio mechanizmom rynku konkurencyjnego. Nie dotyczą więc przedsiębiorstw sieciowych, w konsolidacji których powinny być brane pod uwagę inne kryteria. Podstawowym powinno być tutaj *kryterium terytorialne*. Łączeniu powinny ulegać przedsiębiorstwa sieciowe (w tym przypadku dystrybucyjne) położone sąsiadko. Tylko wtedy bowiem można wykorzystać efekt skali w optymalizacji kosztów eksploatacji i remontów oraz obsługi odbiorców. Drugim kryterium powinien być *zbliżony poziom kosztów własnych działalności sieciowej* (przesyłania i dystrybucji). To kryterium dotyczy raczej zakresu konsolidowanych przedsiębiorstw i nie ma charakteru bezwzględny, jeśli dopuszcza się terytorialne różnice w cenach energii elektrycznej. Zawsze jednak zbyt duże różnice mają wydzźwięk społeczny i zwykle występują tendencje do regionalnego wyrównywania cen. Jest to oczywiście problem decyzji politycznych, które znajdują swoje odbicie w regulacjach prawnych. W Hiszpanii, gdzie wprowadzono konkurencyjny rynek energii elektrycznej, przyjęto rozwiązanie, w którym ceny dla określonych grup odbiorców są jednolite w kraju. Doprowadziło to do bardzo skomplikowanej struktury rynku konkurencyjnego z mechanizmami kompensacji różnic w kosztach działalności sieciowej, zawartymi w sposobie ustalania stawek opłat węzłowych za usługi przesyłowe.

W procesie *konsolidacji przedsiębiorstw, będących monopolami naturalnymi nie wyklucza się również integrowania pionowego i poziomego* z innymi rodzajami działalności. Warunek ten sam – „chiński mur” pomiędzy działalnością regulowaną a rynkową. Przedsiębiorstwa sieciowe, które muszą obsługiwać handlowo swoich odbiorców taryfowych²⁾ mogą więc być łączone z przedsiębiorstwami wytwórczymi, jeśli zapewni się regulację kosztów lub rynkowe warunki działania wytwarzania, a więc koszty wytwarzania będą kształtowane według cen regulowanych lub rynkowych. Warunki rynkowe oznaczają, że wytwarzanie w takim

2) Odbiorca taryfowy – odbiorca nie upoważniony do korzystania z usług przesyłowych lub odbiorca upoważniony, który z tych usług nie chce korzystać.

przedsiębiorstwie będzie włączone do rynku konkurencyjnego i energia będzie w całości kupowana na rynku. Ten sposób został wykorzystany przez przedsiębiorstwa dystrybucyjne w Anglii i Walii, które dokonały zakupu elektrowni w ramach procesu „odchudzania” rynkowych gigantów wytwórczych PowerGen i National Power.

Restrykcje konsolidacyjne powinny być zastosowane do przedsiębiorstwa sieciowego będącego operatorem systemu przesyłowego. W zasadzie takie przedsiębiorstwo nie powinno prowadzić innej działalności, która może powodować praktyki dyskryminacyjne (np. wytwarzanie nie służące do celów zapewnienia stabilności systemu lub wymaganej jakości dostaw).

W przypadku prowadzenia również działalności pozaenergetycznej, czego w zasadzie nie można całkowicie wykluczyć, „chiński mur” powinien być szczególnie szczelny i kontrolowany przez organ regulacji. Dotyczy to nie tylko rozdzielania księgowości lecz również przepływów finansowych przez umowne czasami granice działalności.

W konsolidacji przedsiębiorstw regulowanych istotną jest cecha, na którą rzadko zwraca się uwagę. Otóż skonsolidowane przedsiębiorstwo – obok zmniejszania kosztów w wyniku działania „efekt skali” – ma możliwość zmniejszania różnic pomiędzy uzasadnionym poziomem kosztów świadczenia usług dla poszczególnych grup odbiorców dzięki ich rozłożeniu na większą liczbę odbiorców w poszczególnych grupach. Mniejsze jest również ryzyko wynikające z błędów prognozowania zapotrzebowania, co ma istotne znaczenie w świetle znowelizowanej ustawy – Prawo energetyczne wprowadzającej ograniczenia w przenoszeniu struktury kosztów stałych i zmiennych na strukturę płatności stałych i zmiennych.

Warto zwrócić uwagę również na sam zakres konsolidacji, czy tylko kapitałowa czy również organizacyjna.

W przypadku konsolidacji tylko kapitałowej nie zawsze można uzyskać w pełni „efekt skali”, ponieważ w tak skonsolidowanej organizacji pozostaną tendencje do obrony kosztów poszczególnych jednostek i niechęć do podporządkowywania się poleceniom władz nadrzędnych racjonalizującym działanie całej firmy. Z drugiej strony pewna samodzielność jednostek organizacyjnych może wyzwać impulsy do wewnętrznej konkurencji. Wybór zakresu konsolidacji, zwłaszcza w perspektywie prywatyzacji, jest zagadnieniem wymagającym optymalizacji wewnętrznej, która ma mniejsze znaczenie dla istoty konsolidacji natomiast ma duże znaczenie dla efektywności działania skonsolidowanych przedsiębiorstw.

Wokół konsolidacji przedsiębiorstw energetycznych toczy się dyskusja, która często niewiele ma wspólnego z istotą tego procesu. Konsolidacja jest potrzebna – jednak tylko w takim zakresie, który nie zlikwiduje efektów konkurencji. To proste w istocie kryterium nie zawsze udaje się łatwo spełnić. W dużej mierze będzie to zależało od uświadomienia sobie istoty i konsekwencji tego procesu zarówno przez organy właścicielskie, związki zawodowe, jak i zarządy konsolidowanych spółek.

(Artykuł ukazał się również w sierpniowym numerze Biuletynu Energetycznego IGEIOŚ

Autor jest doradcą Prezesa URE

Typowa instalacja gazowa PGNiG

Pismo Prezesa URE w sprawie zaopatrzenia gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Poniższy tekst został rozesłany w dniu 28.08 br. do wszystkich gmin w Polsce.

Niniejszym pismem chcę zwrócić uwagę organów gminy na problemy realizacji obowiązków, wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, ze zm.). Jest to zarazem okazja do zainicjowania współpracy z Państwem w sprawach będących w naszych ustawowych kompetencjach.

Nalożone na gminy, przez ustawę – Prawo energetyczne, obowiązki w sprawach związanych z zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, są uszczegółowieniem zadań własnych gminy, wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zm.).

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne gminy są w szczególności zobowiązane do planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy. Ustawa przewiduje dwa rodzaje dokumentów planistycznych, uchwalanych przez radę gminy. Są to: „założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” oraz „plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”. Konieczność opracowania „planu zaopatrzenia...” zachodzi tylko w przypadku, gdy plany rozwoju przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji „założeń do planu...”.

Zgodnie z art. 19 ustawy – Prawo energetyczne „założenia do planu...” powinny określać: 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych, 4) zakres współpracy z innymi gminami.

Przy realizacji zadań związanych z planowaniem energetycznym należy mieć na uwadze, że z art. 16, 18 i 19 ustawy – Prawo energetyczne wynika wymóg harmonizacji: „założeń do planu...”, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (względnie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) oraz planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych.

Wypada podkreślić, że właściwe przygotowanie planu zagospodarowania przestrzennego przez gminę, a następnie „założeń do planu...” może spowodować obniżenie kosztów nośników energii dla mieszkańców poprzez wykorzystanie lokalnych źródeł energii, jak również wpłynąć na poprawę stanu środowiska, poprzez eksploatację odnawialnych źródeł energii. Istotne jest także i to, że wysokość opłat za przyłączenie do sieci ciepłowniczej, elektrycznej lub gazowej zależy bezpośrednio od formalnego istnienia takich „założeń do planu...” lub „planu zaopatrzenia...”. W przypadku ich braku, potencjalni odbiorcy będą mieli nie tyle trudności z przyłączeniem do sieci, co będą musieli ponieść wyższe opłaty za to przyłączenie. W takiej sytuacji musicie Państwo liczyć się z faktem, iż to właśnie organy gminy będą obwiniane za ten stan rzeczy.

Korzystając z okazji, chciałbym uczulić Państwa na ważny problem, związany ze sprawowaniem nadzoru właścicielskiego

nad komunalnymi przedsiębiorstwami energetycznymi. Docierają do mnie bowiem sygnały o szybko rosnących płatnościach za ciepło i ciepłą wodę, o problemach związanych z realizacją umów o dostawę ciepła, o nie dotrzymywaniu standardów usług ciepłowniczych, głównie w małych miastach i miasteczkach, gdzie często lokalne przedsiębiorstwa ciepłownicze działają poza ustawową jurysdykcją Prezesa URE. Większość z tych problemów pojawia się wraz z wyzbywaniem się przez miejscowe władze mienia komunalnych przedsiębiorstw energetycznych. Gminy tracą realny, bezpośredni wpływ na działalność prowadzoną przez nabywców tego mienia, w tym także na sporządzane przez te przedsiębiorstwa taryfy. Natomiast zapewnienia przedsiębiorców dotyczące zakresu działania, koniecznych inwestycji i deklarowanego poziomu cen, składane w ofertach przetargowych, są często nie do wyegzekwowania z powodu nienależytego zabezpieczenia interesów lokalnych społeczności w umowach cywilno-prawnych.

Dlatego też szczególnie wnikliwie powinny być analizowane wszelkie aspekty umów sprzedaży lub dzierżawy przedsiębiorstw energetycznych, a zwłaszcza – konieczne jest rozważenie celowości przeprowadzenia deklarowanych inwestycji i modernizacji, w tym związanych ze zmianą paliwa, a także dokonanie oceny proponowanych mechanizmów stanowienia cen za dostarczane ciepło i ciepłą wodę. Każdy nakład inwestycyjny, wydatek na remont lub usprawnienia, zakup automatyki pogodowej, ceny zakupu nowych paliw itp. będą z pewnością przeniesione na ceny mocy zamówionej i ceny ciepła, na stawki opłat za jego przesłanie, na abonament. W każdym przypadku za to wszystko płaci odbiorca.

Proponuję, aby przed podjęciem decyzji w tych sprawach zbadać wpływ wprowadzenia nowoczesnych technologii i technik grzewczych na poziom płatności. Zbyt często okazuje się, że wprowadzenie nowej technologii, choć możliwe z technicznego punktu widzenia, nie powinno mieć miejsca z uwagi na ochronę ekonomicznych interesów odbiorców. Każda decyzja o zbyciu mienia komunalnego, powinna być poprzedzona przeprowadzeniem szczegółowych analiz ekonomiczno-finansowych, a umowy sprzedaży lub dzierżawy – precyzyjnie określić warunki prowadzenia działalności przez nabywcę, sposób stanowienia cen a także zawierać klauzule umożliwiające rozwiązanie umowy w przypadku ich niedotrzymania.

Zdając sobie sprawę z wagi wyżej zasygnalizowanych problemów, proponuję możliwość skorzystania przy ich rozwiązywaniu z naszej wiedzy i doświadczenia. Specjalnie w tym celu został uruchomiony w Urzędzie Regulacji Energetyki punkt konsultacyjny, w którym mogą Państwo uzyskać informacje dotyczące spraw związanych z zaopatrzeniem w ciepło. Udzielają ich również oddziały terenowe URE w Gdańsku, Szczecinie, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi i Warszawie. Jednocześnie zachęcam Państwa do zapoznania się z wrześniowym numerem Biuletynu Urzędu Regulacji Energetyki, w którym ukaże się artykuł na temat szczegółowych zagadnień związanych z planowaniem energetycznym w gminach.

2		POLECENIE PRZELEWU		A
W ciężar rachunku		Na dobro rachunku		
Nazwa dłużnika:		Nazwa wierzyciela: URZĄD REGULACJI ENERGETYKI 00-872 Warszawa ul. Chłodna 64		
w (Banku)		w (Banku): NBP O/O Warszawa		
Nr rachunku:		Nr rachunku: 10101010-2873-223-1		
Pl. Kas.:	Data:	Kwota:		

Tytułem:
Opłata za Biuletyn URE

(pieczęć zleceniodawcy i podpisy)

(stempel Banku)

2		POLECENIE PRZELEWU		D
W ciężar rachunku		Na dobro rachunku		
Nazwa dłużnika:		Nazwa wierzyciela: URZĄD REGULACJI ENERGETYKI 00-872 Warszawa ul. Chłodna 64		
w (Banku)		w (Banku): NBP O/O Warszawa		
Nr rachunku:		Nr rachunku: 10101010-2873-223-1		
Pl. Kas.:	Data:	Kwota:		

Tytułem:
Opłata za Biuletyn URE

(pieczęć zleceniodawcy i podpisy)

(stempel Banku)

2		POLECENIE PRZELEWU		B
W ciężar rachunku		Na dobro rachunku		
Nazwa dłużnika:		Nazwa wierzyciela: URZĄD REGULACJI ENERGETYKI 00-872 Warszawa ul. Chłodna 64		
w (Banku)		w (Banku): NBP O/O Warszawa		
Nr rachunku:		Nr rachunku: 10101010-2873-223-1		
Pl. Kas.:	Data:	Kwota:		

Tytułem:
Opłata za Biuletyn URE

(pieczęć zleceniodawcy i podpisy)

(stempel Banku)

2		POLECENIE PRZELEWU		C
W ciężar rachunku		Na dobro rachunku		
Nazwa dłużnika:		Nazwa wierzyciela: URZĄD REGULACJI ENERGETYKI 00-872 Warszawa ul. Chłodna 64		
w (Banku)		w (Banku): NBP O/O Warszawa		
Nr rachunku:		Nr rachunku: 10101010-2873-223-1		
Pl. Kas.:	Data:	Kwota:		

Tytułem:
Opłata za Biuletyn URE

(pieczęć zleceniodawcy i podpisy)

(stempel Banku)

Zamówienie – Biuletyn URE	
Numery:	
Liczba egzemplarzy:	
Wartość:	
Adres, na który należy nadsyłać Biuletyn:	
Imię, nazwisko/Firma:	
Ulica:	nr.:
Miasto:	kod:
Telefon kontaktowy (z kier.):	
..... <i>Pieczętka i podpis</i>	

**„Biuletyn
Urzędu Regulacji Energetyki”**

zawiera m.in.:

- wykaz przedsiębiorstw ubiegających się o udzielenie koncesji,
- zestawienie udzielonych koncesji,
- zestawienie zatwierdzonych taryf,
- adresy komisji kwalifikacyjnych,
- akty wykonawcze do ustawy – Prawo energetyczne,
- informacje o sporach rozstrzyganych przez Prezesa Urzędu,
- artykuły o pracach Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Biuletyn ukazuje się jako dwumiesięcznik.

* * * * *

Warunki prenumeraty w roku 2001

dwumiesięcznika:

„Biuletyn Urzędu Regulacji Energetyki”

Prenumeratę można zamówić na dowolną liczbę egzemplarzy.

Cena rocznej prenumeraty (6 numerów x 14 zł za 1 egz.) wynosi 84 zł, 2 egz. odpowiednio 168 zł.

Dwumiesięcznik będzie przesyłany na nazwisko osoby i adres wysyłki podany na zamówieniu.

Biuletyn ukazuje się od 15 lipca 1998 r.

Egzemplarze archiwalne są do nabycia w Urzędzie Regulacji Energetyki, ul. Chłodna 64, 00-872 Warszawa, tel.: 661 62 22, fax (022) 661 62 24.

Zamówienie – Biuletyn URE	
Numery:	
Liczba egzemplarzy:	
Wartość:	
Adres, na który należy nadsyłać Biuletyn:	
Imię, nazwisko/Firma:	
Ulica:	nr.:
Miasto:	kod:
Telefon kontaktowy (z kier.):	
..... <i>Pieczętka i podpis</i>	

SŁOWNIK REGULACJI I REGULATORA

Struktury rynkowe to formy (modele) rynków pojedynczych produktów lub pokrewnych ich grup, które kształtują się w wyniku walki konkurencyjnej lub umowy producentów. Można wyróżnić pięć podstawowych kategorii struktur rynkowych:

- doskonałą (czystą, wolną) konkurencję
- monopson
- konkurencję monopolistyczną
- monopol pełny
- oligopol

Różnią się one między sobą liczbą producentów występujących na danym rynku, charakterem produktów będących przedmiotem obrotu, sposobem kształtowania cen, formami konkurencji między producentami oraz stopniem swobody wejścia na rynek nowych producentów.

(A.D.)

Konkurencja doskonała reprezentuje idealny stopień konkurencji. Cechą charakterystyczną tego modelu jest duża liczba niezależnych producentów, z których żaden indywidualnie nie ma wpływu na bieżącą cenę rynkową produktów. Wszyscy producenci należą do kategorii cenobiorców, a więc są na tyle mali w stosunku do całego rynku, iż ich działania nie wpływają na wysokość ceny. Napotykać oni płaską, czyli poziomą krzywą popytu, ponieważ cena na dany produkt jest stała i nie zależy ona od ilości wyprodukowanego dobra. Indywidualny producent nie może podnieść ceny nawet niewiele ponad bieżącą cenę rynkową, bez utraty wszystkich swych klientów na rzecz innych działających na danym rynku lub czekających na szansę wejścia na ten rynek innych producentów. Każde przedsiębiorstwo w warunkach wolnej konkurencji może jednak sprzedać po bieżącej cenie rynkowej dowolną ilość produktów. Szczególną cechą przedsiębiorstwa wolnokonkurencyjnego jest to, że utarg krańcowy jest równy cenie, tzn. sprzedaż dodatkowej jednostki produkcji nie obniża ceny i nie zmniejsza wysokości dochodu, uzyskanego ze sprzedaży poprzednich jednostek.

Przedmiotem obrotu na takim rynku są produkty standardowe, jednorodne. Konsumentom posiadają doskonałą informację (rozeznanie), co do jakości produktu dzięki czemu mogą uznać, że identyczne wyroby różnych przedsiębiorstw są rzeczywiście takie same. Obojętnym jest więc, u którego dokonają zakupów.

Konkurencja ma charakter cenowy. Oparta jest na dążeniu do obniżki kosztów produkcji, które z kolei pociąga za sobą obniżenie cen a następnie eliminuje z rynku konkurentów produkujących zbyt drogo.

Na rynku doskonale konkurencyjnym istnieje pełna swoboda wejścia i opuszczenia rynku, dzięki czemu przedsiębiorstwa nie mają bodźców do zwojów. W krótkim okresie dwa elementy tego rynku są niezmiennie: ilość stałych czynników produkcji zaangażowana przez każde z przedsiębiorstw w danej branży oraz liczba przedsiębiorstw w tej branży. W długim okresie zaś, każde z przedsiębiorstw może zmieniać wszystkie swoje czynniki produkcji, ale zmieniać się może również liczba samych przedsiębiorstw ze względu na trwający proces wchodzenia i wychodzenia z rynku.

(A.D.)

Konkurencja monopolistyczna charakteryzuje się względnie dużą liczbą producentów wytwarzających produkty tego samego typu (np. meble, obuwie), ale posiadające swoje, indywidualne cechy, co pozwala producentom odrębnie ustalać ceny swych wyrobów. Każde z przedsiębiorstw ma jednak ograniczoną możliwość wpływania na ceny własnych produktów, gdyż na rynku istnieją bliskie substytuty (to wyroby, które mają podobne właściwości i mogą alternatywnie służyć zaspokojeniu tej samej potrzeby np.: masło-margaryna). Ceny jednych produktów nie mogą więc zbyt odstępować od cen podobnych produktów. Firmy, mając do czynienia z malejącą krzywą popytu, tzn. producent działający w warunkach konkurencji monopolistycznej musi pogodzić się z tym, że popyt na jego wyroby maleje wraz ze wzrostem ceny, a cena zależy od ilości wytwarzanych i sprzedawanych produktów.

Konkurencja monopolistyczna zakłada nie tylko zróżnicowanie produktów, lecz także ograniczone możliwości osiągnięcia

korzyści skali. To sprawia, że istnieje wielu producentów, mogących lekceważyć swe związki z rywalami. Stąd wiele najlepszych przykładów konkurencji monopolistycznej dotyczy firm świadczących usługi, gdzie korzyści skali są małe.

Konkurencja ma głównie charakter niecenowy. Firmy konkurują takimi instrumentami jak: jakość, opakowanie, reklama, promocja, znak firmowy czy zmiana wizerunku wyrobu. Każda firma, do pewnego stopnia, może wpływać na wielkość swego udziału w rynku, zmieniając stosunek własnych cen do cen konkurentów. Wejście na rynek jest tutaj trudniejsze niż w modelu konkurencji doskonałej, ponieważ wymaga większego kapitału i nakładów na skuteczną reklamę i promocję dla pozyskania klientów.

(A.D.)

Oligopol oznacza opanowanie rynku przez kilka wielkich, (w przypadku dwóch to *duopol*), niezależnych od siebie przedsiębiorstw, które „zagarniają” rynek i kontrolują cenę. Mniejsze firmy, chcąc utrzymać się na rynku, muszą dostosować swoje działania do warunków narzuconych przez te przedsiębiorstwa. Osobliwością oligopolu jest to, że decyzje jednych przedsiębiorstw wpływają na decyzje innych. Zasadniczą zmienną decyzyjną jest wybór wielkości podaży, wybór ten jest dokonywany przy uwzględnieniu decyzji podjętych przez konkurentów lub – przewidywać co do ich zachowania. Na rynku oligopolistycznym mają zatem miejsce silne powiązania i oddziaływanie przedsiębiorstw na siebie. Występują powiązania między firmami, uczestnikami rynku a konkurencją.

W warunkach polskich, za przykład oligopolu może posłużyć rynek rafinacji ropy naftowej. Do firm dominujących należą: PKN Orlen S.A. i Rafineria Gdańska, zaś firmy, które muszą się podporządkować do nich to następujące rafinerie: Czechowice-Dziedzice, Jasło, Trzebinia, Jedlicze, Gorlice.

Przedsiębiorstwa oligopolistyczne produkują albo identyczny produkt (np. stal, produkty rafinacji ropy naftowej, metale kolorowe), albo produkty bardzo zróżnicowane (np. samochody, sprzęt radiowo-telewizyjny). Generalnie, wejście na rynek nowych firm do oligopolu jest istotnie utrudnione z uwagi na bariery ekonomiczne (konieczność dysponowania dużym kapitałem), bądź z uwagi na bariery technologiczne lub prawne, ale możliwe.

W oligopolu dominują pozacenowe formy konkurencji poprzez reklamę, poprawę jakości – atrakcyjności produktów oraz wprowadzanie nowych, stosowanie dogodnych dla odbiorców form i warunków sprzedaży.

Na rynku oligopolistycznym, ceny są „ustalone” w dwojaki sposób. Decyzje co do ceny może podejmować największe, dominujące przedsiębiorstwo oligopolu (lider cenowy), pozostałe – uznają taką cenę jako wielkość zadaną i do niej przystosowują swoje postępowanie. Sytuacja taka zwana jest *przywódstwem cenowym*. Przywództwo, może osiągnąć producent który posiada np. najniższe koszty lub zdominował dany typ produkcji.

Ceny mogą być też ustalone w wyniku mniej lub bardziej form nych umów między producentami. Umowy takie to m.in.: umowa dżentelmeńska, kartel, syndykat. Umowy te to rodzaje praktyki monopolistycznej, której celem jest eliminowanie lub ograniczanie konkurencji. Porozumienia monopolistyczne dochodzą do skutku wówczas, gdy konkurenci bądź partnerzy nie mają możliwości swoimi jednostronnymi zachowaniami narzucić cen lub zasad współpracy.

(A.D.)

Monopson to taka forma rynku, na którym występuje jedynie jeden nabywca i wielu dostawców towarów czy usług z danej branży. Posiada on cechy monopolu, jednakże w przeciwieństwie do niego rynek jest zdominowany po stronie popytu, a nie po stronie podaży. Jako przykład może posłużyć rynek energetyczny. Przed wprowadzeniem zasady dostępu stron trzecich do sieci (tzw. TPA), Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. generalnie występowały wobec elektrowni systemowych jako monopsonista.

(A.D.)

Monopol naturalny – Patrz „Biuletyn Urzędu Regulacji Energetyki” Nr 1 z 1999 r.

URE
URZĄD REGULACJI ENERGETYKI